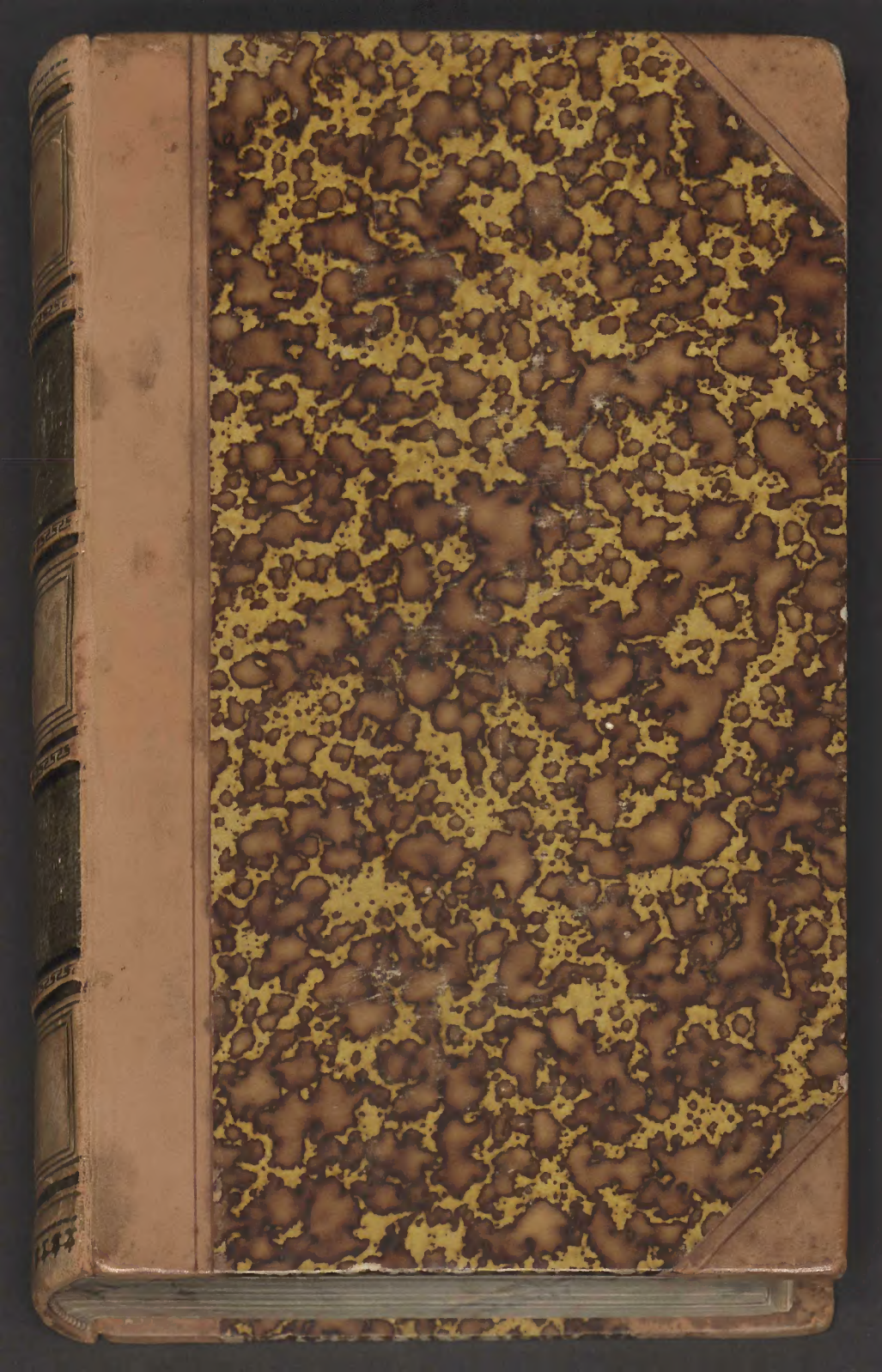

EX-LIBRIS

Nordiske Oldskrifter

udgivne

af

det nordiske Literatur-Samfund.

IV.

Bjarnar saga Hítdœlakappa,

besørget og oversat af *H. Fridriksson.*

KJØBENHAVN.

Trykt i Brødrene Berlings Bogtrykkeri.

1847.

Tilkomne Medlemmer.

(Oktober 1847.)

Arnason, Jón, Student. Reykjavík.
Berggren, Cand. jur.
Birch, Overlærer.
Bjelke, Legationssecretair. London.
Hauch, Professor. Kiel.
Jónsson, J., Stud. med.
Jork, Adjunkt. Rönne.
Müller, C. F., Cand. theol. Hamburg.
Petersen, Proprietair til Egebjerg.
Rietz, Mag. doc. Adj. Lund.
Scheving, Dr. Reykjavik.
Scholer, Præst. Staby.
Sejdelin, D., Assessor pharmaciæ.
Sick, Overlærer. Odense.
Skandinavisk Selskab.
Steenstrup, Professor.
Taeffe, Cand. theol.
Unger, C. R., Stipendiat. Christiania.
Webbe Dasent, G., Esq., Redacteur af Times.

SAGAN

AF

BIRNI HÍTDŒLAKAPPA,

besörget og oversat af H. FRIDRIKSSON,

udgivet

af

det nordiske Literatur-Samfund.

KJØBENHAVN.

TRYKT I BRØDRENE BERLINGS BOGTRYKKERI.

1847.

Forord.

Nærværende Saga, hvis vigtigste Begivenheder have den sydvestlige Deel af Island til Skueplads, og ere foregaaede efter Aaret 1010, antages af Müller (see Müll. Saga-Bibl. 1., S. 67) at være nedskreven omkring 1200, og er nu første Gang bleven trykt. De Haandskrifter, hvori Sagaen forefindes, ere følgende: 1) To Membranblade, Arnæ-Magn. Nr. 162 Fol. Det første af disse Membranblade, der er beskaaret paa begge Sider, saaledes at tre à fire Bogstaver mangle paa hver Side, ligesom ogsaa en Linie mangler paa den ene Ende, begynder med Ordene: kosti á þvílíku við yðr, Side 47 20, og ender med Ordene: ok varð heill, er sk(ammt), Side 50 23. Det sidste Blad, der er ubeskadiget, begynder med: örn of Birni, Side 60 2, og ender med: ef hann sæi hrossin, Side 63 17. Begge disse Skindblade ere af en og samme Pergamentscodex, der synes at være skreven tidlig i den sidste Halvdeel af det fjortende Aarhundrede, og, med Hensyn til Retskrivningen, retgod. — 2) Et Papirs-Haandskrift, Arnæ-Magn. Nr. 488. 4to. De første elleve Blade af dette Haandskrift, der indeholde Begyndelsen af Sagaen indtil Ordene: Þann vetr fór Björn o. s. v., nederst paa Side 11 i nærværende Udgave, ere ifölge Arni Magnussons Antegning paa et löst Blad foran i Haandskriftet, skrevne ud af en Skindbog, som indeholdt Olav den helliges Saga, men som nu er tabt, i hvilken Begyndelsen af nærværende Saga indtil Björns Tilbagekomst til Island fandtes indrykket. Efter samme Membran findes ogsaa nogle Varianter skrevne paa Margen af Haandskriftet. — 3) Et Papirshaandskrift Nr. 3, A Fol. i *Additamenta bibliothecæ universitatis havniensis*. De tre sidste Blade i dette Haandskrift ere skrevne sildigere og med en anden Haand, end det Övrige, hvorimod de tre Blade, som oprindeligen have udgjort Slutningen af Haandskriftet, findes i Arnæ-Magn. Nr. 157, b Fol. — 4) Et Papirshaandskrift, Arnæ-Magn. Nr. 551, d 4to, der begynder med Ordene: ok aum í vömb, överst paa Side 43 i nærværende Udgave, og for det meste er overeensstemmende med Nr. 551, d. —

5) Et Papirshaandskrift Nr. 28, 4to, i Rask's Samling paa Universitets-Bibliotheket. Ligesom dette Haandskrift i det Hele viser sig at være uden synderligt Værd, saaledes er ogsaa Begyndelsen af Sagaen der forskjellig fra de andre, og öiensynlig fra sildigere Tider. Saavel Membranbladene, som samtlige Papirshaandskrifter, med Undtagelse af Begyndelsen af det sidste, synes mere eller mindre middelbart at nedstamme fra en og samme Hovedcodex.

Til Grund for Bearbeidelsen af Texten har jeg, foruden de to ovennævnte Membranblade, især lagt 488, da dette Haandskrift var det med Skindbladene mest overeensstemmende, saavidt de strakte til, hvorhos Begyndelsen af Sagaen i samme stammer fra en Membran, og det i Hele taget forekom mig at være det mest korrekte. Ligesom det paa flere Steder har været nödvendigt for Meningens Skyld at indskyde enkelte Ord i Texten, hvilke dog altid ere satte i Parenthes, saaledes forefindes navnlig Versene i en meget forvansket Form i alle Haandskrifterne. En væsentlig Hjælp har i denne Henseende Dr. Egilssons endnu utrykte poetiske Ordbog ydet mig, af hvilken jeg har optaget mange Læsemaader, uden at jeg dog kan sige, om disse ere efter et Haandskrift, eller Gisninger af ham selv; og paa mange Steder har det været nödvendigt at gjöre Gisninger; men i begge Tilfælde har jeg i Noter under Texten anført Haandskrifternes Læsemaader.

Den i Sagaen anvendte Retskrivning er væsentligen den samme, som den i Hrafnkel Freysgodes Saga og Hervarar-Saga brugte, paa nogle faa mindre Afvigelser nær. — Følgende Trykfeil har jeg bemærket i Texten: med (11 1) for með; reyð (23 3) for reið; hesta (27 12) f. hestar; Þ(órdísi (50 21) f. (Þ(órdísi); hjaltsór (63 11) f. hjalts ór; í (63 23) skal udelades; ser (65 8) f. sex; eigi (70 5) f. eiga; paa Pag. 56 er Sideantallet bortfaldet. Ligeledes er miðskipa-rökkva (23 6) vistnok en bedre Læsemaade end miðskipar-ökkva.

I Oversættelsen har jeg, med Hensyn til disse Udgavers Bestemmelse, troet fornemmelig at burde stræbe efter en saa ordret Gjengivelse, som mulig. Sagaen er tidligere bleven oversat af J. Aall i „Samlinger til det norske Folks og Sprogs Historie," 3. Bind, Side 385—437.

SAGAN

AF

BIRNI HÍTDŒLAKAPPA,

besorget ved

H. Friðriksson.

Nú skal segja nökkut af þeim íslenzkum mönnum, sem uppi váru um daga Ólafs konungs Haraldssonar, ok hans urðu heimulligir vinir. Nefnir þar til fyrstan ágætan mann, Þorkel Eyjúlfsson, er átti Guðrúnu Úsvífrsdóttur; því at í þenna tíma var Þorkell í förum ok var jafnan með Ólafi konungi, vel virðr, þá er hann var utanlands. Í þenna tíma bjó Þórðr Kolbeinsson á Hítarnesi á Íslandi; hann var skáld mikit ok hèlt sèr mjök fram til virðingar; var hann jafnan utanlands, vel virðr af meira háttar mönnum sakir menntanar sinnar. Þórðr var hirðmaðr Eiríks jarls Hákonarsonar ok af hánum vel metinn. Ekki var Þórðr mjök vinsæll af alþýðu; því at hann þótti vera spottsamr ok grár við alla, þá er hánum þótti dælt við. Sá maðr óx upp með Skúla Þorsteinssyni at Borg, er Björn hèt ok var Arngeirsson, ok Þórdísar, dóttur Þorfinns stranga ok Sæunnar, dóttur Skalla-Gríms. Björn var snimma mikill vexti ok rammr at afli, karlmannligr ok sœmiligr at sjá. Björn hafði enn, sem margir aðrir, orðit fyrir spotti Þórðar ok áleitni. Var hann því með Skúla frænda sínum, meðan hann var ungr, at hann þóttist þar betr kominn, sakir áleitni Þórðar Kolbeinssonar, en hjá föður sínum. En því get ek eigi þeirra smágreina, sem milli fóru þeirra, Bjarnar ok Þórðar, áðr Björn kom til Skúla, at þær heyra ekki til þessarri sögu. Skúli var vel til Bjarnar, ok virði hann mikils; því at hann sá meðr sinni

vizku, hverr sœmdarmaðr hann myndi verða í þeirra ætt. Undi Björn allvel sínu ráði, meðan hann var með Skúla. Þá bjó í Hjörsey fyrir Mýrum Þorkell, son Dufgusar hins auðga ór Dufgusdal. Þorkell var auðigr maðr at fé, ok góðr bóndi. Hann átti dóttur, er Oddný hèt, kvenna vænst ok skörungr mikill; hón var kölluð Oddný eykyndill. Björn vandi þangat kvámur sínar, ok sat jafnan at tali við Oddnýu Þorkelsdóttur, ok fèllst hvárt þeirra öðru vel í skap. Þat var talat af mörgum mönnum, at þat væri jafnræði, þó at Björn fengi hennar sèr til eiginkonu; því at hann var hinn skörulígsti maðr ok vel menntr.

Þá er Björn hafði verit fimm vetr með Skúla frænda sínum, bar þat til tíðinda, at skip kom í Gufárós; þat skip áttu norrœnir menn. Skúli bóndi reið til skips, ok bauð þegar kaupmönnum til sín; því at hann hafði vana til þess, at taka mjök kaupmenn ok eiga gott vinfengi við þá; fóru þá enn þrír til vistar með hánum, þegar þeir höfðu upp sett skip sitt. Björn var viðfellinn við kaupmenn, bæði í fylgð ok þjónnstu, ok líkaði þeim til hans vel. Björn kom at máli við Skúla frænda sinn ok beiddi, at hann mundi koma hánum utan með kaupmönnum þessum. Skúli tók því vel; sagði, sem satt var, at þeir menn fengu margir framkvæmd, at miklu váru síðr á legg komnir, en hann; segist ok til skulu leggja með hánum slíkt, er hann þykkist þurfa. Björn þakkaði hánum gott tillag við sik bæði þá ok fyrr. Rèðst Björn þá í skip með kaupmönnum þessum; fèkk Skúli, frændi hans, ok faðir hans hánum góðan farareyri, svá at hann var vel sœmdr af, at fara með góðum mönnum. Ekki varð söguligt um þarvist kaupmanna; fóru þeir nú til skips, er váraði, ok bjuggu, ok lágu svá til hafs. Björn reið nú til Borgar, at finna Skúla frænda sinn; ok er þeir finnast, segir Björn hánum, at hann vill ekki annat, en fá Oddnýjar

Þorkelsdóttur, áðr hann fór brott. Skúli frètti, hvárt hann hefði nökkut við hana talat. Hann segir þat víst. „Þá skulum vit fara," segir Skúli, ok svá gera þeir; koma í Hjörsey ok finna Þorkel ok hans dóttur, Oddnýju. Hefir Björn þá uppi orð sín ok biðr Oddnýjar. Þorkell tók þessu vel, ok skaut mjök til ráða dóttur sinnar. En sakir þess, at Björn var henni kunnigr áðr, ok þau höfðu elskazt sín í millim mjök kærliga, þá játaði hón. Fóru þá þegar festar fram, ok skyldi hón sitja í festum þrjá vetr; ok þó at Björn sè samlendr fjórða vetrinn ok megi eigi til komast, at vitja þessa ráðs, þá skal hón þó hans bíða; en ef hann kemr eigi til á þriggja vetra fresti af Noregi, þá skyldi Þorkell gipta hana, ef hann vildi. Björn skyldi ok senda menn út, at vitja þessa ráðs, ef hann mætti eigi sjálfr til koma. Lagði Skúli fram með Birni svá mikit fè, at þat var eigi minna góðs, en allt þat, er Þorkell átti, ok mundr Oddnýjar, dóttur hans. Skildu þau at þessu, ok fylgði Skúli Birni til skips; ok þá mælti Skúli: „Þá er þú kemr til Noregs, Björn! ok finnr Eirík jarl, vin minn, þá ber hánum kveðju mína ok orðsending til, at hann taki við þèr; ok vil ek ætla, at hann göri þetta; ok fær hánum gull þetta til jartegna; því þá má hann eigi við dyljast, at mèr þykkir betr." Björn þakkar Skúla allan þann góðvilja, sem hann hafði hánum tèð, síðan hann kom til hans, ok skildust síðan. Þetta var ofarliga á dögum Eiríks jarls. Þeir sigldu snimma sumars; tókst þeim ferð sín greiðliga, ok komu við Noreg; fann Björn brátt Eirík jarl ok bar hánum kveðjur Skúla ok jartegnir. Jarl tók því vel, ok kveðst gjarna skyldu göra hans örendi; „ok skaltu, Björn! vera velkominn." Björn kveðst þat gjarna vilja; fór hann til hirðar jarls ok var með hánum í góðu haldi.

Þat sama sumar kom skip af Noregi, snimma sumars,

í Straumfjörð. Þórðr Kolbeinsson reið til skips, ok varð víss, at kaupmenn ætluðu at fara tvívegis; ok því keypti hann part í skipi ok lýsti yfir utanferð sinni. Þórðr átti frænda þann í Danmörk, er Hrói hinn auðgi hèt; hann var í Hróiskeldu, ok átti þar garð; átti Þórðr at taka arf allan eptir hann; býst hann nú til utanferðar, ok urðu síðbúnir. Spurðist þat til hirðar jarls, at Þórðr var kominn til Noregs, af Íslandi, á því skipi, sem tvívegis hafði farit um sumarit, ok þat með, at hann var stýrimaðr ok ætlaði at færa jarli kvæði. Jarl spurði Björn, ef hánum væri kunnleiki á Þórði. Björn kvèðst görla kenna Þórð, ok kvað hann vera skáld gott; „ok man þat kvæði rausnarsamligt, er hann flytr." Jarl mælti: „Þykki þèr þat ráð, Björn! at ek hlýða kvæðinu?" „Þat þykki mèr víst" segir Björn; „því at þat man báðum ykkr til sœmdar." Ok litlu síðarr kom Þórðr á fund jarls ok kvaddi hann sœmiliga. Jarl tók því vel, ok spurði, hverr hann væri. Hann kvèðst Þórðr heita ok vera maðr íslenzkr; „ok vilda ek, at þèr hlýddit kvæði því, er ek hefi ort um yðr." Jarl kvað þat vel mega. Þórðr flutti kvæðit, ok var þat drápa ok gott kvæði. Jarl lèt vel yfir ok bauð hánum með sèr at vera um vetrinn; ok þat þekkist Þórðr, ok var hánum vel veitt; váru þeir Björn báðir með jarli þann vetr. Þeir menn váru innanhirðar, er þat fluttu fyrir jarl, at þeir myndi engir vinir vera, Björn ok Þórðr. Ok einn tíma er þat sagt, at jarl kallaði Þórð fyrir sik ok spurði eptir, ef Björn væri kunnigr hánum, eða hví Skúli myndi hafa sent hánum þenna mann. En Þórðr segir, at Björn væri hinn röskvasti maðr „ok mèr at góðu kunnr; ok því sendi Skúli yðr þenna mann, at hann átti eigi annan frænda sœmiligra til." „Þat man satt vera," segir jarl. Þórðr mælti: „Hafi þèr nökkut spurt eptir, hversu gamall maðr Björn er?" „Ekki," segir jarl. Þórðr mælti: „Hann

er nú átján vetra; ok margir röskvir drengir eru hèr með yðr, ok man Björn þeim at fylgja, sem frœknastir eru." Jarli fèllst þat vel í eyru. Ekki lèt Þórðr þat á finna, at eigi hefði alla tíma vel verit með þeim Birni. Ok einn dag um vetrinn gekk Þórðr at Birni ok bað hann drekka með sèr; „erum vit nú þar komnir at vist, at okkr samir eigi annat, en vel sè með okkr; ok þat eitt missætti hefir hèr í millim verit, at lítils er virðanda; ok því látum nú vel yfir hèðan af." Björn tók því vel. Leið svá framan til jóla. Ok hinn átta dag jóla gaf Eiríkr jarl mála mönnum sínum, sem siðr er höfðingja til í öðrum löndum. Hann gaf Birni gullhring, þann er stóð hálfa mörk, ok naut hann at því vaskleika síns ok Skúla, frænda síns. Þórði gaf hann sverð, góðan grip, at kvæðislaunum. Þat var enn eitt kveld um vetrinn, at Þórðr talaði til Bjarnar — ok váru þeir þá drukknir báðir, ok þó Björn meirr —: „Hvat ætlar þú ráða þinna, er várar? eða ætlar þú til Íslands?" „Eigi man ek í sumri[1] út," segir Björn; „því at ek ætla að biðja orlofs Eirík jarl, at hann lofi mèr at fara í hernað ok afla fjár ok sœmdar, ef svá vill verða." Þórðr svarar: „Þat sýnist mèr úráðligt; fengit nú áðr góða sœmd ok virðing, en hætta sèr nú svá, ok far þú miklu heldr með mèr í sumar út til Íslands, til frænda þinna göfugra, ok vitja ráðahags þíns." Björn svarar: „Eigi man ek þetta sumar út." Þórðr svarar: „Úráðlig sýnist mèr þín atferð: at fara ór landi með fè mikit, en vita eigi, hvárt þú kemr aptr eðr eigi." „Hefir sá, er hættir," segir Björn, „ok man ek í hernað fara." Þórðr mælti: „Send þú þá Oddnýju, festarkonu þinni, hringinn jarlsnaut ok fá mèr í hönd; því at þá veit hón enn görr elsku þína ok alvöru til sín, ef þú sendir henni þvílíkan grip; ok man henni þú þá enn hugkvæmri, en áðr, ok þèr

[1]) *Saaledes begge Haandskrifterne.*

því síðr afhuga verða; en ef þú kemr til Íslands út, sem vèr væntum, þá tekr þú bæði hring ok konu ok allan fjárhlut, er þèr var með henni heitið; ok satt et þat," segir Þórðr, „at slíkt kvánfang getr eigi á Íslandi, sem Oddný er." Björn mælti: „Satt segir þú þat, Þórðr! at Oddný er hin sœmiligsta kona ok fullboðin mèr í alla staði; ok hefðir þú jafnvel verit til mín, þá er vit várum á Íslandi, sem nú, þá mynda ek þetta allt göra, sem nú beiðir þú; en vant ætla ek, at mèr verði at trúa þèr; ok þat man mælt, at ek halda laust jarlsgjöfinni, ef ek læt hringinn koma þèr í hendr." Þórðr bað hann vitja ráðsins. Björn kveðst hafa setta menn til, þess at gæta; „ok seg þú, Þórðr! satt til um ferðir mínar, er þú kemr út; en ek þykkjumst enn of lítt reynt mik hafa í framgöngu ok úvíða kannat góðra manna siðu; en ef ek fer þegar til Íslands, þá man ek eigi nenna at fara svá skjótt frá ráðahag mínum." Þórðr hèt því. „En því beiddumst ek gripa at sanna sögu mína, at eigi þarftu, Björn! at gruna mik; því at ek skal þèr trúr vera." „Til þess skal nú ok hætta," segir Björn, „um sinn; en ef þú bregzt mèr, þá trúi ek þèr aldri síðan á mína daga." Fær nú Björn hringinn jarlsnaut í hendr Þórði ok bað hann færa Oddnýju. Þórðr hèt því ok talaði þá allfagrt við Björn, ok hèt allgóðu um, at vera hánum trúr ok reka vel hans örendi. Skildu þeir Björn talit at sinni. Ok þá er Björn var údrukkinn, þóttist hann nógu mart fyrir Þórði talat hafa, ok hánum of vel trúat hafa. Líðr nú af vetrinn, ok býr Þórðr skip sitt; finnast þeir Björn ok talast enn við. „Mun, Þórðr!" segir Björn, „hvat vit höfum talat, ok far nú vel með mínum örendum." Þórðr hèt góðu um þat, ok skildust álitliga. Ekki vissu menn görla tal þeirra, Þórðar ok Bjarnar. Þat segja menn, at Þórðr væri fimmtán vetrum ellri, en Björn. Drápa sú, er hann orti um Eirík jarl,

heitir Belgskakadrápa. Þórðr lèt í haf snimma sumars ok kom út um alþingi í Gufárós. Hann reið þegar til þings, ok varð mönnum dátt um þat; því at hann kunni vel at segja frá tíðindum; ok vel fór hann með örendum Bjarnar þat sinni ok sagði hann koma mundu, at vitja ráðahags við Oddnýju, ok fèkk henni hringinn; en kvað Björn hafa gefit sèr ráðahaginn, ef hann andaðist eða kæmi eigi til Íslands.

Sumar þat hit sama, sem Þórðr fór til Íslands, gekk Björn fyrir jarl ok bað hann orlofs, at fara í austrveg. Jarl bað hann fara, sem hánum gegndi. Fór þá Björn með kaupmönnum austr í Garðaríki, á fund Valdimars konungs; var hann þar um vetrinn í góðu haldi með konunginum; kom hann sèr vel með tignum mönnum; því at öllum fèllu vel í skap hættir hans ok skaplyndi. Svá er sagt, at Björn var í Garðaríki með Valdimar konungi; bar þat til, at herr úflýjandi kom í landit, ok rèð fyrir kappi sá, er Kaldimarr hèt, mikill ok máttigr, náfrændi konungs, hermaðr hinn mesti ok vígfimr ok mikill afreksmaðr; ok váru þeir kallaðir jafnkomnir til ríkis, Valdimarr konungr ok kappinn; en kappinn hafði því eigi náð ríkinu, at hann var yngri; ok því fór hann í hernað, at leita sèr frama; var nú ok engi hermaðr slíkr, jafnfrægr sem hann, í þann tíma í Austrlönd. En er Valdimarr konungr frètti þetta, þá sendir hann menn með sættarboðum til frænda síns, ok bað hann fara með friði ok eignast helming ríkis. En kappinn kveðst skyldu hafa einn ríkit; ok ef konungr vill eigi þat, bauð hann hánum hólmgöngu, ella berðist þeir með öllu liði sínu. Valdimar konungi þótti hvárrgi góðr, ok vildi gjarna eigi týna liði sínu; en kveðst ekki vanizt hafa hólmgöngum, ok spurði lið sitt, hvat ráðs væri. En menn rèðu hánum at safna liði ok berjast. Ok á litlum tíma kom þar saman múgr ok margmenni, ok hèlt Valdimarr konungr til móts við kappann. Síðan bauð

konungr, at fá mann fyrir sik til einvígis, ok því játaði kappinn með þeim skildaga, at hann skyldi eignast ríkit allt, ef hann felldi þann mann; en ef kappinn fèlli, þá skyldi konungr eignast ríki sitt sem áðr. Þá leitaði konungr eptir viðr menn sína, ef þeir vildi ganga á hólm fyrir hann; en menn váru ekki fúsir til þess; því at hverr þóttist til bana ráðinn, er berjast skyldi við kappann. En konungrinn hèt þeim sinni vináttu ok öðrum sœmdum, ef nökkurr vill til ráðast; en þó vildi engi til ráða. Björn mælti: „Hèr sè ek alla údrengiligast við verða síns herra nauðsyn. En því fór ek af mínu landi, at ek vilda leita mèr frægðar. En tveir eru kostir fyrir höndum: annarr, at fá sigr með karlmennsku, þó at þat sè úlíkligt við þann, sem at berjast er; en hinn er annarr, at falla með drengskap ok hugprýði; ok er þat betra, en at lifa með skömm, ok þora eigi at vinna konungi sínum sœmd; ok skal ek til ráða, at berjast við Kaldimar." Konungr þakkar Birni; eru þá sögð upp hólmgöngulög. Kappinn hafði sverð þat, er Mæringr hèt, ok hinn bezti gripr. Þeir berjast bæði hart ok snart; ok lauk svá með þeim, at kappinn fèll fyrir Birni ok fèkk bana, en Björn varð sárr til úlífis. Fèkk Björn af þessu stórliga frægð, ok sœmd af konungi. Var þar skotið tjaldi yfir Björn; því at hann þótti eigi færandi í brott; en konungr fór heim í ríki sitt. Þeir Björn váru nú í tjaldinu; ok er gína tóku sár hans, þá kvað hann vísu:

Hèr myndi nú handar
(hœft skiljum brag) vilja
líki fögr sem leika
lofn, eykyndill, sofna,
ef hörskorðan heyrði,
harðla nær at værim

(gördumst frægr med fjórða
fleina vald) í tjaldi.

Síðan var Björn fluttr heim til konungs með mikilli virðingu. Konungr gaf hánum allt herskrúð þat, er kappinn hafði átt, ok þar fylgði sverðit Mæringr; því var Björn síðan kappi kallaðr ok kenndr við hèrað sitt. Björn lá í sárum um sumarit, ok um vetrinn eptir var hann í Garðaríki, ok hafði hann þá utan verit þrjá vetr; ok eptir þat fór hann til Noregs; ok er hann kom þar, váru öll skip gengin til Íslands, ok var þat síð sumars.

Á öðru sumri, fyrr en nú var frá sagt, spyrr Þórðr af kaupmönnum í Hvítá, at Björn var sárr orðinn, ok keypti at þeim, at þeir segði hann andaðan; ok svá görðu þeir. Síðan sagði Þórðr opinberliga andlát Bjarnar, ok kvað þá menn hafa sagt sèr, er hann höfðu moldu ausit; en engi kunni í móti at mæla, ok þótti Þórðr úlíkligr til lygi. Síðan kom Þórðr í Hjörsey ok bað Oddnýjar. Frændr hennar vildu eigi gipta hánum hana, fyrr en sú stund væri liðin, er á kveðin var með þeim Birni; en at sumri, er skip kæmi, ok spyrðist þá eigi til Bjarnar, þá sögðust þeir mega um ræða. Nú komu skip út, ok vissu þeir eigi til Bjarnar at segja; því at hann kom eigi fyrr til Noregs, en þau váru út látin. Nú heldr Þórðr á málinu; ok verðr Oddný hánum gipt. En þá er þeir Björn váru búnir til hafs, sigldi at þeim skip af hafi. Þeir Björn tóku bát ok reru til skipsins ok vildu vita tíðindi; því at þeir váru af Íslandi komnir. Þeir segja gjaforð Oddnýjar. Ok er Björn víssi þat, vildi hann eigi til Íslands fara. Þann vetr fór Björn til hirðar Eiríks jarls ok var með hánum; ok er þeir lágu við Hamarseyri[1], orti Björn vísu:

[1]) Hamarsey, 3, A.

Hristir handar fasta
hefir drengr gamans fengit;
hrynja hart á dýnu
hlöð cykyndils vöðva;
meðan vistina vinnum,
(veldr nökkvat því klökkva)
skeið verð ek skriðs at biðja,
skorða ár á borði.

Björn var enn með hina sömu virðing ok fyrr með jarlinum.

Um sumarit eptir fór Björn vestr til Englands ok fèkk þar góða virðing, ok var þar tvá vetr, með Knúti hinum ríka. Þar varð sá atburðr, er Björn fylgði konungi, ok sigldi með liði sínu fyrir sunnan sjó, at fló yfir lið konungs flugdreki ok lagðist at þeim ok vildi hremma mann einn; en Björn var nærstaddr ok brá skildi yfir hann; en hann hremmdi næsta í gegnum skjöldinn. Síðan grípr Björn í sporðinn drekans annarri hendi, en annarri hjó hann fyrir aptan vængina, ok gekk þar í sundr, ok fèll drekinn niðr dauðr. En konungr gaf Birni mikit fè ok langskip gott; ok því hèlt hann til Danmerkr. Þá gerði hann fèlag við Auðunn bakskika, víkverskan mann, en danskan at sumu kyni. Þá var Auðunn áðr útlægr gerr. Hann hafði tvau langskip til fèlags við hann; ok lögðu síðan austr fyrir Svíþjóð í hernað, ok herjuðu um sumarit, en váru um vetrinn í Danmörk. Þetta var iðn þeirra í þrjá vetr.

Þat er nú at segja, at Þórðr sitr í búi sínu í Hítarnesi um hríð; ok halda menn, at Oddný sè nú betr gipt, en fyrr hafði til verit ætlat, bæði til fjár ok burðar ok annars sóma; en ástir þeirra váru at góðum sanni. Þau áttu átta börn: fimm sonu ok þrjár dœtr. Þórðr hafði þá selt skip þat kaupmönnum, er hann hafði átt ok haft í förum.

Björn var nú í víkingu, at afla sèr fjár ok frægðar; vinr var hann Eiríks jarls; ok eru með hánum þeir menn, er fyrr er sagt. Lítt langar hann nú til Íslands, er hann veit þaðan tíðindi, ok hversu þat Þórðr hafði við hann búit. Ok á því mæli, er Björn var ór landi, varð höfðingjaskipti í Noregi; tók við ríkinu eptir Eirík jarl Hákon jarl, son hans, en Sveinn, bróðir Eiríks jarls, rèð sumum hluta lands, sem áðr; ok stóð þann veg tvá vetr. Eptir þat kom Ólafr hinn helgi í land ok tók Hákon í Sauðungssundi; ok sór hann Ólafi konungi eiða, ok fór ór landi síðan; en Ólafr barðist við Svein jarl fyrir Nesjum pálmsunnudag, ok stökk Sveinn undan, en Ólafr rèði síðan öllu landinu ok varð konungr yfir. Nú ferr sú frètt um önnur lönd, at þeir Eiríkr jarl ok Hákon jarl váru ór landi. Björn ok hans menn spyrja þetta höfðingjaskipti, ok þat, at margar góðar sagnir gengu frá konungi þeim, sem vert var. Ok í þann tíma var í kaupferðum ágætr maðr, Þorkell Eyjúlfsson; hann hafði mikla virðing af Ólafi konungi. Þorkell var ok vinr Þórðar Kolbeinssonar.

Þat er nú til tíðinda sagt, at Þórðr Kolbeinsson spyrr þau tíðindi, at Hrói hinn auðgi, móðurbróðir hans, var andaðr. Þórðr átti at taka arf eptir hann. Nú kaupir hann skip, ok ætlar at fara utan á vit fjárins. Þat er sagt frá ferð Þórðar, at hann sœkir fund Ólafs konungs. Hánum var þar vel fagnat; segir hann konungi vöxtu á um ferð sína. Þorkell var þá þar, ok túlkaði vel málit við konung, at hann fengi fè sitt. Konungr lèt göra hánum brèf til vina sinna í Danmörk, ok setti fyrir sitt innsigli. Þá váru þeir með Þórði, synir Eyðs, Þorkell ok Þorgrímr. Þar fór ok Kálfr illviti. Þórðr orti drápu um Ólaf konung; síðan fór ok færði sjálfr, ok þá at konungi gullhring ok pellskyrtil hlaðbúinn ok sverð gott. Þórðr spyrr í hljóði, ef menn

yrði nökkut varir við Björn. Hánum er sagt, at hann sè í hernaði ok fjölmennr. Þórðr hafði lítið skip. Nökkurir víkverskir menn váru á skipi með hánum. Nær þrjátigi manna váru alls á skipinu. Hann kom þat sumar til Danmerkr, í Róiskeldu, ok fèkk mikit af fènu, þó at miklir spænir væri af telgðir; ok fóru sunnan um sumarit, er á leið; en leið hans var um Brenneyjar. Þat eru margar eyjar, ok váru þá lítt byggðar. Þar váru í launvágar, ok var þar jafnan herskátt af víkingum. Skógr var þar ok nökkurr á eyjunni. Björn fór þá hafna á milli; ok váru þar síð dags, þar er fram gengu eyrar tvær af Brenneyjum; önnur heitir Prælaeyrr, en önnur Oddaeyrr; þar lagði Björn skipum sínum. Þat sama kveld kom Þórðr við eyna ok lá þar skipi sínu um nóttina. Síðan koma menn tveir fram á eyjuna ok spurðu, hverr skip átti. Einn skjótorðr maðr ok heldr hvatvíss segir, at Þórðr Kolbeinsson átti. Þórðr mælti: „Bráðorðr maðr ertu," segir hann, „ok seg, at Þórarr víðförli eigi skipit;" ok svá görir hann. Eyjarmaðrinn mælti: „Görit hvárt sem þèr vilit: ljúgit eðr segit satt." Þeir menn hurfu aptr; en þat váru reyndar menn Bjarnar; lá hann þar öðrum megin eyjanna með nín skip. Þórðr mælti, er þeir váru í brautu; „Þetta munu verit hafa njósnarmenn nökkurra manna, ok man ek ganga á eyna ok vita, ef ek verð nökkurs varr." Björn mælti til Auðunnar, þá er menn hans komu aptr ok sögðu til Þórðar: „Kenna þóttumst ek at frásögn þeirra skip, at Þórðr mundi eiga; ok er makligr fundr várr." Þórðr mælti, er þeir komu aptr, er á eyna höfðu gengit með hánum, at hann þykkist vita, at Björn muni eigi fjarri vera. „Nú vil ek, at þèr segit, at ek væra eptir í Danmörk, ok ek næða eigi elligar fènu, ef svá berr til, sem ek ætla, at Björn muni eigi fjarri vera, ok komi hann hèr; en ek man forða mèr." Kálfr

illviti segir: „Þetta man gott ráð, ef þú verðr eigi fundinn, en ella man þèr at verða mikil svívirðing; vilda ek heldr, at vèr verðim fè várt ok fjör, meðan vèr mættim.“ „Hitt er ráðligra,“ segir Þórðr; „öllum man friðr gefinn, nema mèr.“ Hann gekk nú á eyna ok settist undir bakka í hrísrunni einum, ok sá hann til skips. Hann hafði kufl einn yztan klæða. Nú biðr Björn sína menn vápna sik ok vitja kaupmanna; lèt þat myndi satt, sem fyrst var sagt, at Þórðr Kolbeinsson myndi stýrimaðr vera. Þeir göra svá, sem Björn mælti; ganga upp á kaupskipit ok sýnist lið vera höfðingjalaust. Spyrr Björn, hverr forráðandi skipsins væri. Þeir kunnu enga þökk þarkvámu Bjarnar; en þeir fóru svá með sögunni, sem Þórðr hafði mælt. Björn trúir því ekki, ok vill leita um eyna. „Ey er lítil, ok munum vèr finna hann, ef hann er þar.“ Nú rannsaka þeir fyrst skipit ok finna hann eigi; síðan fóru þeir um eyna, ok váru nær tvau hundruð manna í leitinni. Ok er þeir Björn koma þar at, sem Þórðr sat, þá sprettr hann upp ok heilsar vel Birni. „Hèr ertu nú, Þórðr!“ segir Björn, „en eigi í Danmörk; eðr hví skal nú svá lágt sitja? Seg oss nú tíðindi af Íslandi; löngu fundumst vèr næst.“ „Mart kann ek segja tíðinda,“ segir Þórðr. „Hvar vartu í vetr?“ segir Björn. Þórðr svarar Birni; hann segir: „Með konungi í Noregi.“ Björn segir: „Hvar var konungr í landi?“ „Norðr var hann,“ segir Þórðr, „ok er váraði, fór hann austr til Víkr, ok man hann þar nú vera.“ Björn mælti: „Hvat segir þú nýjast af Íslandi?“ „Andlát Skúla,“ segir Þórðr, „en líf föður þíns ok fóstra.“ Björn mælti: „Tíðindi eru þat mikil, er Skúli er andaðr; eðr hvárt er þat satt, at þú hafir fengit Oddnýjar Þorkelsdóttur litlu síðarr, en vit skildum?“ Þórðr kvað þat satt vera. Björn mælti: „Hversu trúliga þóttist þú halda við mik vináttuna.“ Þórðr segir: „Ek vissa eigi,

at hón skyldi lengr bíða þín, en þrjá vetr.“ Björn mælti: „Eigi görir þèr nú undanhcrkan sjá; því at ek veit hèr áðr allan sannleik um þetta.“ Þórðr bauð hánum yfirbœtr. „Hitt man ráðligra,“ segir Björn, „at þú sèr drepinn, ok lúki með okkr.“ Nú lýkr með því, at Björn gefr þeim lífsgrið; en af þeim tók hann fè, ok svá knörrinn; síðan fló hann Þórð at gripunum; ok görði hann sem hrakligast ráð hans allt. Þórðr mælti til, at hafa gripina, ok náði ekki. Síðan lèt Björn Þórð ok föruneyti hans allt fara á knarrarbátinn með klæðum sínum, ok flytja svá til meginlands. Ok áðr en þeir skiljast, mælti Björn: „Þórðr!“ kvað hann, „nú er þèr gör nökkur hneysa ok svívirðing ok fjárskaði, ok er þó at öllu minni, en þú ert makligr; far nú til Orkneyja ok dvelst lítt við Noreg; ok met ek Ólaf konung svá mikils úsènan, at fyrir þat drep ek þik eigi, er þú vart gestr hans; ok hvar sem ek hitti þik hèðan í frá, skal þèr hvergi úhætt, nema mjök verði öðruvíss, en mik varir.“ Þeir Þórðr gengu nú í bátinn, ok svá hinir víkversku menn, ok vildu þeir til eigna sinna. Þeir höfðu vápn sín. Síðan hittu þeir konung ok sögðu hánum þessi tíðindi, um ránit ok sakargiptir við Þórð. Eptir þetta átti Björn stefnu við Auðunn, fèlaga sinn, ok kvaðst vilja fara til fundar við Ólaf konung; „ok vil ek eigi reiði hans yfir mèr fyrir kaupmannarán.“ Auðunn kvaðst vilja fylgja hánum; ok lètu heim at landinu. Nú koma þeir á konungsfund, ok lètu eptir menn sína flesta, ok svá fè ok skip. Þeir koma þrem nóttum síðarr á konungsfund, en þeir Þórðr. Þeir Björn gengu tólf saman í höllina, þá er konungr sat yfir drykkju; en fimm tigir manna váru eptir við skip. Björn gekk fyrir konung ok kvaddi hann vel. Konungr spyrr, hverr hann sè. Hann segir til sín. Konungr segir: „Er eigi þetta sökudólgr þinn, Þórðr!“ en hann kvað víst þann vera. Kon-

ungr kvað hann djarfan mann vera, er hann þorði á hans fund at fara; ok bað þá taka ok í járn setja. Björn kvað þat hægt myndi at göra; en kvað þó sèr þykkja trautt af sakleysi við Þórð. Konungr kvað víkingum auðfengnar sakir við kaupmenn, er þeir girnast fè þeirra. Björn segir þá, ok tekr til at upphafi, um viðskipti þeirra Þórðar, ok sakir þær, er hann þóttist eiga við Þórð Kolbeinsson. Konungr svarar: „Ef svá væri, sem þú segir?" Þórðr kvað sannspurt áðr audlát Bjarnar, áðr hann fengi konunnar. „Eigi hefir þó sú raun á orðit," segir konungr; „ok þykki mèr Björn eiga miklar sakir við Þórð; eða vili þit nú," segir konungr, „at ek göri í millum ykkar?" en því játuðu þeir báðir, ok váru þá grið sett. Ok síðan gördi konungr konuna til handa Þórði ok öll fè hennar, en Birni jafnmikit fè af þessu, er hann hafði tekit upp fyrir Þórði; ok var talit með fè Oddnýjar erfð, er hón átti eptir föður sinn; svívirðingar skulu jafnmikit mega: fjárreita ok konutak. Björn skyldi hafa guðvefjarkyrtil, ok hring fyrir þann, er Þórðr tók með Oddnýju. Þórðr skyldi hafa sverð þat, er konungr hafði gefit hánum; ok kvað þeim myndi betr fara, er vel hèldi þessa sætt. Öll fè Þórðar hlaut Björn, sem hann hafði þar, nema skip; en hverr kaupmaðr skal hafa sín fè, er Björn hafði upp tekit fyrir. Þórðr var með konungi um vetrinn, ok svá Kálfr ok Eyðssynir; en Björn fór í Vík austr ok þeir Auðunn, er Björn hafði í frið þegit við konung, ok váru þar um vetrinn. En at sumri fór hann til Ólafs konungs ok var með hánum tvá vetr síðan; en Þórðr fór til Íslands um sumarit, ok gat eigi um skipti þeirra Bjarnar, hver verit höfðu austr. Ólafr konungr gaf Þórði viðarfarm á skip, ok fór Þórðr út hingat, ok heim til bús síus.

Björn var nú með konungi. Ok eithvert sinn, er þeir hjöluðu, konungr ok Björn, þá mælti Björn: „Veit ek, herra!

um þá menn, er mik rœgðu við þik af fundi okkrum Þórðar, at þeir mundu eigi geta fyrir, hvat ek mat mest." Konungr mælti: „Eigi var mèr þat sagt." Björn mælti: „Ek skal þá segja þèr, at ek virða þik svá mikils úsènan, at fyrir þat drap ek Þórð eigi ok álla skipshöfn hans, at þat myndi hann reyna, ef vit fyndimst, ok ættir þú eigi hlut í, eða þœtti þèr misboðit." Konungr mælti: „Heyrum þetta nú af þeim mönnum, ok munu þeir satt segja." Nú var svá gört, og gengu þeir við, at Björn hafði svá mælt, at konungs nyti at, er hann dræpi Þórð eigi ok förunauta hans. Konungi þótti nú enn meira vert, en áðr, er hann hefði Þórði upp gefit fyrir hans sakir. Þeir menn váru með konungi, er vissu skipti þeirra, Bjarnar ok Þórðar, er þeir váru með Eiríki jarli, ok sögðu þat konungi; ok hafði Björn gefit allt með vitnum. Konungr segir: „Þat er nú ok rètt," segir hann, „at hásetar Þórðar hafi svarit til fjár síns í mínu umdœmi, en Þórði til friðar." Björn kvaðst ætla, at eigi myndi hann hánum þyrma, nema konungs nyti at. Konungr kvèðst at meiri vinr skyldu vera Bjarnar; en kvað þeim þó nú þat eina sóma, at halda þá sætt, er hann hafði gört þeirra á meðal. „En þat vilda ek," segir Konungr, „at þú lètir af hernaði, þótt þú þykkist vel með því fara, þá verðr þó opt guðsrètti[1] raskat." Björn kvað svá vera skyldi, ok kvaðst fúss með hánum at vera. Konungr mælti: „Vel verðr þú at skapi; en eigi man okkr auðit löngum saman at vera; því at hingat er ván Þorkels Eyjúlfssonar, vinar míns, ok man hann snöggt vera úsáttr við þik fyrir sakir Þórðar; ok er þat ráðligt, at halda út til Íslands." Þat bar til, at á því hausti var Björn með konungi á nökkurri veizlu, ok váru sáttir heilum sáttum, ok þá Björn góðar gjafir at hánum. Sá atburðr varð þar at veizlu einni, þá er Björn fylgði kon-

1) griðsrètti, 3, A.

ungi, at jafnan váru margir velgörningar veittir konungi, sem makligt var, ok hánum var gör kerlaug; því þá var gjarna laugakostr í Noregi. Konungr ok hans menn fóru í laugina, ok lögðu menn klæði sín á völlinn, en tjaldat var yfir laugina. En þat var mönnum þá títt, at hafa reimar, því líkar sem lindar væri, ok var því vafit frá skó ok til knès; ok höfðu þat jafnan helztu menn ok tignir; ok þat sama hafði konungr ok Björn. Ok er Björn gekk til klæða sinna, fyrr en aðrir menn, ok váru föt Bjarnar hjá klæðum konungs, ok varð Birni eigi athugat, fyrr en menn váru klæddir, at Björn hafði skipt um reimar við konung, ok sagði hánum þegar til vanhyggju sinnar; en konungr skipaði kyrrt vera, ok kvað þá eigi verri, er hann hafði. Björn hafði ávallt þessa reim um fót sinn á meðan hann lifði, ok með henni var hann niðr grafinn. Ok þá miklu síðarr, er bein hans váru upp tekin ok færð til annarrar kirkju, þá var sú hin sama ræma úfúin um fótlegg Bjarnar; en allt var annat fúit; ok er þat nú messufatalindi í Görðum á Akranesi. Ok nú um vetrinn eptir var Björn í Noregi, ok gaf Ólafr konungr hánum skikkju vandaða, ok hèt hánum sinni vináttu, ok kallaði hann vera vaskan mann ok góðan dreng.

Frá því er nú at segja, þá er váraði, at Björn bjó skip sitt til Íslands; ok þá bjuggust ok önnur skip til Íslands, ok koma þau fyrr út, en Bjarnar skip. Ólafr konungr sendi orð með mönnum, at Þórðr skuli vel halda sáttum við Björn, þótt hann kæmi út; ok kvað hann þess skyldan fyrir sakir þeirra viðskipta, slíkra sem orðit höfðu. Á því sumri kom Björn út í Hrútafirði, á Borðeyri, með mikit fè, ok hafði sóttan mikinn frama ok atgörvi. Þeir bera búnað sinn af skipi ok reisa tjöld sín. En í öðrum stað er þess getið eitt kveld, at Oddný tók til orða við Þórð, bónda sinn: „Hefir þú nökkut tíðinda heyrt, Þórðr?" „Engi," segir

hann; „en því mantu um þat rœða, at þú mant spurt hafa nökkur.“ „Nær getr þú,“ segir hón; „frètt hefi ek þat, er mèr þykkja tíðindi; mèr er sögð skipkváma í Hrútafirði, ok er þar á Björn, sá er þú sagðir andaðan.“ Þórðr mælti: „Þat má vera,“ segir hann, „at þat þykki þèr tíðindi.“ „Víst eru þat tíðindi,“ segir hón; „ok enn görr veit ek nú, hversu ek er gefin; ek hugða þik vera góðan dreng, en þú ert fullr af lygi ok lausung.“ „Þat er mælt,“ segir Þórðr, „at yfirbœtr sè[1] til alls.“ „Mik grunar,“ segir hón, „at sjálfr muni hann hafa skipaðar sèr bœtrnar.“ „Haf þú þat fyrir satt, sem þèr sýnist,“ segir hann. Nú fellr þetta hjal með þeim. Þórðr[2], Arngeirr ok Ingjaldr fara til skips ok hitta Björn; verðr þar fagnafundr með þeim, ok bjóða Birni til sín, ok kváðust nú verða hánum fegnir; sögðu nú langt hafa verit funda á milli. Hann kvaðst fara myndi til föður síns. Síðan var upp sett skipit, er á leið sumarit, en Björn fór heim til föður síns. Mörgum mönnum varð nú dátt um heimkvámu Bjarnar; því áðr hafði mjök verit á dreif drepit um mál Bjarnar, hvárt hann var lífs eðr eigi; sagði annarr þat logit, en annarr sagði satt; en nú var reynt, hvárt sannara var. Birni var vel fagnat, er hann kom heim. Fóstri hans gaf hánum hundinn V...[3]; því at hánum hafði þótt hann góðr fyrr. Faðir hans gaf hánum hest, er Hvítingr hèt; hann var alhvítr at lit, ok með fola tvá hvíta; þat váru góðir gripir.

Nú er þat at segja, at Þórðr spurði Oddnýju, hve ráðligt henni þœtti at bjóða Birni til vistar, ok kvaðst eigi vilja, at menn gengi í milli þeirra ok rœgði þá saman; „ok vil ek svá reyna skap Bjarnar ok trúlyndi við mik.“ Hón latti;

1) *Saaledes 483. Nr. 3, A har* liggi; *saaledes ogsaa i* Fornaldarsögur III, Pag. 124.

2) *Saaledes begge Haandskrifterne; maaskee af Afskriveren feil læst for* þeir; *eller ogsaa for* Þórdís (*Björns Moder*).

3) *Navnet findes ikke udskrevet; maaskee* Vigi *eller* Vali.

kvað þat úráð at því orði, sem áðr lèk á. Þórðr lèt eigi letjast ok fór í Hólm í Hítardal. Hann reið einn saman, í blárri kápu. En fjall stendr at húsbaki í Hólmi, ok gengr hryggr sá niðr af fjallinu at húsunum heim. Þat höfðu þau at sýslu þann dag, Björn og móðir hans, at þau breiddu niðr lèrept ok þurrkuðu, er vát höfðu orðit. Hón tók til orða: „Maðr ríðr þar," segir hón, „í blárri kápu, ok er alllíkr Þórði Kolbeinssyni, ok hann er ok, ok man hans örendi úþarft." „Eigi man þat," segir Björn. Þórðr kom þar. Þeir kveðjast ok spyrjast almæltra tíðinda. Síðan mælti Þórðr: „Þat er örendi mitt hingat, at vita, hvárt þú vilt halda sættir við mik, þær er konungr gerði milli okkar, ok skuli nú hvárrgi eiga öðrum sakir at bœta; ok er þat merkiligt, er skilríkr maðr hefir samit milli okkar; en var mèr þat í hug um hríð, at vit myndim eigi sættast." Björn kvað þat einsætt, at halda sættir, ok þat, sem þeir höfðu um mælt. Þórðr mælti: „Ek hefi þann hluta haft mála, er vegligri þótti; ok man ek þat nú sýna, at ek vil, at vit sættimst heilum sáttum. Ek vil bjóða þèr þangat til vetrvistar til mín, ok skal ek vel veita þèr; vænti ek ok, at þú mant svá þiggja." Þórðr fór þar um fögrum orðum. Þórdíss mælti: „Þat man ek sýna, at ek em ekki mjök talhlýðin. Hugðu svá at, Björn!" segir hón, „at því flárra man Þórðr hyggja, sem hann talar slèttara, ok trú þú hánum eigi." Þá kemr Arngeirr at ok spyrr, hvat þeir rœði. Þórðr segir hánum. „Svá sýnist mèr," segir Arngeirr, „sem sá sè þinn meiri vin, sem þessa fýsir, ef þeir væri þá sáttari, en áðr; ok fýsa vil ek Björn at fara, ok man Þórðr þat efna, sem hann mælir;" ok stenzt heldr í móti með þeim hjónum. Björn mælti: „Þat hefi ek ætlat, at vera með föður mínum; ok mörgum man kynligt þykkja heimboð þetta sakir orðróms manna." Þórðr mælti ok kvað, at Björn væri hánum eigi

trúr, ef hann þægi eigi boðit. Ok nú hèt Björn, at vera þar nökkura stund, ok kvaðst þó myndi dveljast fyrst með föður sínum. Þórðr reið heim ok segir Oddnýju, hvert hann hafði farit um daginn, ok kvaðst nú hafa þat örendi fengit, er hann vildi. „Hvert er þat?" segir hón. Hann segir, at þangat hafi hann boðit Birni, ok kvaðst þat hafa gört til yfirbóta við hana. „Þat hygg ek," segir hón, „at nú ljúgir þú, ef þú kannt þat." Þórðr segir: „Eigi verðr einn eiðr alla skilja[1]." Skilja þau nú hjalit.

Nú bjóst Björn til vistar með Þórði, ok fór á Hítarnes með þrjá gangandi gripi: hesta tvá ok hund. Hann reið hesti ok hafði annan í togi. Eptir lèt hann fè sitt í Hólmi. Þórðr tók vel við hánum ok setti hann hit næsta sèr, ok bað menn nú einkum, at vel skuli þeir á meðal ganga; ok hètu menn um þat góðu; en flestum þótti þarvist Bjarnar kynlig; ok þó líðr nú stund, ok horfir vænliga á með þeim. Þat er sagt, um öndverðan vetr kemr Þórðr at máli við Oddnýju ok spyrr, hversu þá man sýslum gegna; „er nú mart á höndum," segir hann, „ok þyrfti, at allir væri at nökkuru nýtir." Ey liggr í Hítará, gagnauðig bæði at selveri ok eggveri, ok þar váru sláttr í ok sæði. „Nú munu karlar ok konur fara til at skrýfa[2] korn," segir hann; „en þú verðr at vera heima; því at sauðr man heim rekinn í dag, ok verðr þú nú við at leita at mjólka, þótt þú sèr úvön." Hón mælti: „Sè ek þá allmakligan mann til at moka kvíarnar, ok skalt þú þat göra." „Rangt mælir þú nú," segir Þórðr; „því ek hefi meiri önn fyrir okkru búi, en þú;" ok rennr hánum í skap ok drap hendi sinni hœgri á kinn henni. Björn var skammt í frá ok heyrði, hvat þau rœddu, ok kvað vísu:

1) *Saaledes begge Haandskrifterne. Dette Ordsprog staaer ellers noget anderledes i* Njalssaga, *Kap. 13, og* Fornmannas. 4, *Pag. 375.* — 2) skreyfa, 488.

Snót biðr svein hinn hvíta
svinn at[1] kvíar innan
(reyð er-at rínarglóðar
ranglát) moka ganga;
harla nýt, sú er heitir
hlökk miðskipar-ökkva:
sprund biðr út at andar,
eykyndill, mik skynda.

Þórðr fór til verks, en Oddný mjólkaði ekki ásauðinn; enda mokaði Þórðr ekki kvíarnar; en ekki góð þótti Þórði vísan, er Björn kvað; en þó var þat nú fyrst kyrrt. Nökkuru síðarr er þat sagt, at Þórðr kom inn, ok hann sá, at Björn átti tal við konur. Þat var um kveld, ok var Björn kátr við þær. Þórðr kvað þetta:

Út skaltu ganga;
illr þykki mèr
gleymr þinn vera
við griðkonur;
sitr þú á öptnum,
er vèr inn komum,
jafnauðigr mèr;
út skaltu ganga.

Björn mælti: „Hafa viltu enn þann bragarháttinn sem fyrr," ok kvað vísu í mót:

Hèr man ek sitja
ok hátt vel kveða;
skemmta þinni
þjóð vel konu;

1) *Gisning for Haandskrifternes* sunnat.

þat[1] man okkr eigi
til orðs lagit;
em ek heill í hug;
hèr man ek sitja.

Sá atburðr varð enn einu sinni, litlu síðarr, um kveld, at Þórðr kom inn ok gekk hljótt, ok vildi vita, hvat fyrir væri. Hann heyrði mannamál, ok þóttist vita, at þau Björn ok Oddný rœddust við, ok hleraði, ef hann mætti heyra hjal þeirra. Björn varð ok varr við ok segir Oddnýju, at Þórðr hleraði til, hvat þau rœddi. Hón kunni þess enga þökk ok gekk í braut ok blès við hátt; en Björn kvað vísu:

Eykyndill verpir öndu
orðsæll ok vill mæla
(brúðr hefir beztar rœður
breksöm) við mik nökkut;
en til jarðar orða
ölreyrar gengr heyra
lítill sveinn ok leynist,
launkrar ok sezt fjarri.

Þórði hugnar eigi við Björn um kveðskapinn; en þó er nú kyrrt, ok hyggr sitt hvárr. Þat var eitt kveld, at þau váru í stofu, at Þórðr setr Oddnýju í knè sèr ok er blíðr við hana; vill vita, hvernin Birni bregðr við; hann kyssir hana ok lèt fylgja vísu:

Muna man Björn, at Birni
baugagrund ór[2] mundum
snót hin sneriláta,
slapp Hítdœlakappa.

---

1) *Gisning for Haandskrifternes* þa.
2) *Gisning for* ok *i 488 og* at *i 3, A.*

Skapat var mèr (en mjórrar
mun-a þrjótr konu njóta;
ráð er slíkt til snúðar)
sveigarþöll at eiga.

„Svá var," segir Björn, „at ek varð at láta þetta kvánfang; en görzt hefir þat í okkrum viðskiptum, at ek vænti, at þèr muni seint fyrnast," ok kvað vísu:

Þat man þèr, er mœtti
þín sveit liði mínu
þar fyrir Þrælaeyri,
Þórðr[1]! eimuni, forðum,
ok frá auði miklum
údrengiliga gengut.
Bartu, þó allvel ortir,
optsinnum hlut minna.

Eigi var langt at bíða, áðr hann kvað:

Muna máttu hitt, at hattar
halland vann ek grandi,
lítill sveinn! um leiti,
látprúðr, hvar þú dúðir;
ok frá byrjar blakki
brátt, sem orka máttir,
annars snauðr, en œðru[2],
ills kunnandi runnut.

Ok enn þykkir Birni eigi fullgört í mót því, er Þórðr minnti hann á um sakirnar ok hœldist, er hann hafði hlotið konuna, en Björn varð lausa at láta, ok kvað enn vísu:

Hefnt tel ek þess, at þessa
þornteigar gekktu eiga

[1]) *Rettelse for Haandskrifternes* Þorð.
[2]) *Gisning for* auðru *i 488 og* oðru *i 3, A.*

(þín er í þurð at einu,
Þórðr! vegsemi) skorðu,
er á Oddaeyri
undan mínum fundi
brúar und bakka lágum
Brenneyja láttu, skreyja!

Nú er þetta kyrrt, ok þykkir nú hvárumtveggja verr en áðr. Eitt sinn kvað Björn vísu þessa:

Sáttu við, sveinn hinn hvíti!
sviptr auð ok giptu
(áðr vark [1] auðs við hríðir)
öfund í Sólundum,
þá er raungetinn ræntak [2],
rusill kvæðs, af þèr bæði
(heldr var grálcikr goldinn
gauri) knörr ok aura.

Eigi líkaði Þórði vísan, sem ván var. ok görist nú sundrþykki [3] með þeim. Eitt kveld var þat sagt. at Björn sat hjá Oddnýju, ok söðlar því á ofan, at hann kvað vísu þessa til Þórðar:

Þá man þunnrar blæju
þöll vestarla' und fjöllum [4],
(rindr vekr mik mundar)
maðr! þíns getu sanna,
ef gæti son sæta
sunnu mars við runni

1) *Gisning for Haandskrifternes* var, *som liden Mening synes at give.*
2) *Gisning for* reȳtag *i 488 og* reyndar *i 3, A.*
3) *488 har* far oz neypr.
4) *Gisning for Haandskrifternes* föllum.

(ván hèt rèttrar raunar)
ríklunduð mèr líkan.

Nú nemr staðar fyrst um kveðskap þeirra, ok eigast ekki við.

Frá því er sagt eitt kveld, at Þórðr kom at máli við Oddnýju: „Þat segir þú mèr ok margir aðrir, at Björn sè drengr góðr; en mèr sýnist eigi svá um suma hluti; hann setr hund sinn jafnauðigan okkr undir borði; en ek hefi eigi fyrr við hunda átt, ok man hánum leiðast, ef deildr er verðrinn." Hón svarar: „Viltu þess freista, ok vita þá, hvat at hafi." „Svá munum vit vera láta," segir hann. „Nú skal vera brauðhleifr syfldr fyrir manni, ok vitum, hvárt hann gefi hundinum af. Þat fylgir ok þessu," segir Þórðr, „at hesta tveir eru hèr í vetr, ok ginnir hann húskarla mína til þess, at gefa þeim; ok er þat lítilmannligt, at ginna þá til at gefa hrossum." Ok nú er breytt var búnaðinum, þá gaf Björn hundinum eigi síðr, en áðr, en þeir, Björn ok Þórðr, höfðu mat at minna; en hjónin heituðust við í öðru lagi, at hlaupa á brott fyrir búnaðar sakir. Fá mál var þetta, áðr Þórðr rœddi um við Oddnýju, at hann kvaðst eigi lengr nenna at svelta fyrir hundinn Bjarnar; ok stoðar þetta eigi; varð búnaðr aptr at koma. Nú er svá gört; þá líkar hjónum vel, en Björn lèt, sem hann viti eigi. Opt rœddi Þórðr um við Oddnýju, hversu hánum þótti Björn úþakklátr ok stirðr um þat, er við bar. Ok eitt sinn er þau áttu um þat at rœða, kvað Þórðr vísu:

Sextán var hugr hjóna;
hverr lifði sèr (þverri
rans[1] í óru húsi)
auðlín! at mun sínum,

[1]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes meningsløse* rus.

áðr garðvita görði
grundar en[1] fyrir stundu
stríð í[2] stökkvi búðum
stórgeðr[3] liði óru.

Þar váru þau öll um vetrinn við lítið samþykki; ok eigi var þat mjök at vilja Oddnýjar. Því hafði Þórðr í fyrstu heitið Birni, at hesta hans skyldi færa til haga í Hítarnes, eðr láta gefa heima ella, ok hafði Björn viljat, at heldr færi í brott; en leið undan ok var eigi gört. Kálfr illviti kom á Hítarnes, ok spurði, hve Þórði líkaði við vetrgestinn, eðr hvárt hann rèði því, er meiri hlutr töðu fórst, en[4] hestar hans æti; gengu síðan at sjá heyit, ok þótti illa með farit. Þórði líkar illa, ok segir Oddnýju, at Björn hafi keypt at húskörlum, at troða hey hans í saur ok spilla því. Hón segir, ok kvað Björn eigi myndi þat gört hafa, at eiga hlut í því, at hestum hans væri annan veg gefit, en öðrum hrossum; „en þú hygg at, at þú efnir allt vel, þat er þú hefir hánum heitið." Eptir þetta lèt Þórðr fara í brott hesta Bjarnar ok út í Hítarnes, ok hafa þeir þar góðan haga; ok lætr Þórðr þá af gnaddi um hesta Bjarnar, ok er nú kyrrt, at kalla, um stund.

Frá því er sagt eitthvert kveld, at þeir Þórðr ok Björn sátu í bekk, ok fór í bág með þeim; þá kvað Þórðr vísu til Bjarnar:

Út skaltu ganga;
oss seldut mjöl
rautt at liti;
rúg sagðir þú;

1) *Gisning for Haandskrifternes* ein.
2) *Egilssons Læsemaade for* stirð[1] *i 488 og* stirðir *i 3, A.*
3) *Gisning for Haandskrifternes* stórgeðs. — 4) = er?

en þegar virðar
vatni blendu,
var þat aska ein;
út skaltu ganga.

Björn kvað í móti:

Kyrr man ek sitja;
kom ek á hausti;
hefi ek fornan mör
fullu keyptan;
feld gáfut mèr
fagrröggvaðan [1]
kappsvel drepinn [2];
kyrr man ek sitja.

Þat fannst á, at Þórði þóttu framlög sín mikil, en ekki gott í mót koma. Björn galt ok slíkt í mót; því at hánum þótti heimboðit Þórðar verit hafa með glismálum einum, en veitt kotmannliga, ok þótti ills eina fyrir vert; ok þótti báðum þá verr en áðr. Öll hvíldu þau í einu útibúri um vetrinn: Þórðr ok Oddný ok verkkona, er togaði af þeim klæði. Þat var einhvern aptan, at Oddný kom síð til rekkju, ok gaf Þórðr henni ekki rúm í rekkjuna; en hón stè upp yfir stokkinn ok vill undir fötin hjá hánum, ok var þess eigi kostr, ok sat hón af því upp. Þá kvað Björn vísu:

Svá flakir ullr [3] of alla
odds böðgefnar toddu,
hinn er ljóta fal lýtir,
linnbeðs sæing [4] innan,

---

1) *Rettelse for Haandskrifternes* fagr rautt vaðan.
2) *Maaskee* dreginn (= dreginn skinnum).
3) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* allr.
4) *Rettelse for Haandskrifternes* sæng.

at hólnjórun[1] hvílir
hrannblakks kalin nakkvat
(lofa ek þrúðar hag þýðrar
þorns) á beðjar horni.

Oddný bað þá, at þeir skuli eigi yrkja um hana, ok taldi eigi þetta vera sín orð. Nú er frá þessu upp um vetrinn ok til sumars, er þeir mælast eigi við. Þat hafði Oddný mælt við Björn um vetrinn, at dóttir þeirra Þórðar skyldi vera hánum í þann stað, er hann hafði eigi fengit hennar, sem ætlat var; ok eitt kveld minntist Björn á þetta, ok setr meyjarnar í knè sèr ok kvað vísu þessa:

Systr eru tvær með týri;
(trúi ek enn sögum hennar)
þýð ok þeirra móðir
þekk bragsmíðarskekki;
þær 'ru mèr enn meira
(þorngrund lofa ek stundum;
þat er versoka veiti
vánligt) í stað kvánar.

Ok nú er kemr at sumri, ætlar Björn í brott at búast. Þat er sagt, þá er Björn var búinn á braut ór vistinni, þá gaf hann Oddnýju skikkjuna Þórðarnaut, ok mælti hvárt þeirra vel fyrir öðru. Ok er hann var albúinn, reið hann at útibúri, er Þórðr var inni ok Kálfr illviti hjá hánum, ok var hann þá nýkominn þar. Björn segir Þórði, at hann var þá til ferðar búinn, ok hann ætlar þá ór vistinni. Þórðr kvað þat vel þykkja, ok betr, at fyrr væri. Björn kvaðst þat vitað hafa fyrir löngu. „Hefir nú þann veg verit," segir hann, . . .*

*) *Her mangler et Stykke i Sagaen, som ikke er til at*

[1]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes forskrevne* holmorum.

gjenfinde, og indeholder Björns Afreise fra Hitarnes, hans Giftermaal, o. s. v.

Nú er frá því at segja, at Þórðr Kolbeinsson kannaði fjöru sína. Hann kom þar, sem selr var í vök, ok var særinn undan fallinn, en ísar allt um utan, ok komst selrinn eigi braut. Þórði kom í hug, ef hann sœkti sèr vápn heim, at fyrr myndi sær undir falla, en hann kæmi aptr, ok myndi hann þá eigi ná selnum, ok vildi þat eigi; rèðst til síðan ok fèkk banat selnum. En á varð slys við; því selrinn beit í lær hánum, ok varð Þórði at því mein. Þórðr kom heim ok lèt selinn til göra, en ætlaði at leyna bitinu; en því kom hann eigi á leið, ok hafðist illa sárit, ok kom svá, at hann lá í rekkju. Björn var ei sk.... at því búinu á Völlum, ok spurðist þangat, ok görðu menn eigi um þat allorðfátt, hvat Þórði væri til meins, ok kvað Björn vísu:

Hoddgeymir liggr heima;
(hèr fregnar um hit sanna[1])
sár fekk mörva mýgir[2]
misleitr at selreitum;
en þá er út taka hrannir
allhvass um sker falla,
færir lokkr leyru
ljótr kerlingu skjóta.

Spyrr Þórðr þetta ok heyrir kveðna vísuna, ok þykkir ekki góð, ok þó líkast vanda Bjarnar. Ekki svarar Þórðr hèr í mót fyrst, ok er kyrrt.

Nú er frá því at segja, at Þorgeirr[3], húskarl Bjarnar, mælti við hann á einuhverju kveldi; kvað hey eigi vera myndi,

---

[1]) *Gisning for Haandskrifternes* ısāma *(488) og* ısāna *(3, A).*
[2]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* myggr.
[3]) Þorkell *allerede i 3, A.*

sem þyrfti, til nauta þeirra, sem hann skyldi gæta, ok bað Björn til fara, at sjá fóðrit, hvárt hann ætlaði, at endast myndi. Björn görir svá sem hann beiddi; fara þeir ok koma til fjósanna, ok gekk Þorgeirr til fyrri; því hánum var þar gangr kunnari. En kýr hafði borit kálf, ok fèll Þorgeirr um kálfinn, er lá i flórnum, ok mælti illt; en Björn bað hann kasta upp í básinn kálfinum; en Þorgeirr kvað æ því betr þykkja, er skelmir sá lægi neðarr, ok vill eigi til taka. Síðan tók Björn kálfinn ór flórnum ok kastaði upp í básinn. Heim fóru þeir síðan, ok segir Þorgeirr vinum sínum þetta, at Björn tók kálf ór flóri ok kastaði upp í básinn, „en ek vilda eigi.“ En þá váru þar gestir ok heyrðu frásögn Þorgeirs. Ok eigi miklu síðarr komu þeir sömu menn á Hítarnes, til Þórðar, ok segja þetta. Hann segir, ok kvað Björn fengit hafa þar svá bæði kvenna ok karla, um slíka hluti at sjá, at eigi myndi nauðsyn, at hann byrgi kúm, ok kvað vísu:

Hvat skyldir þú hja ...
heimaríkr[1] í skikkju,
(enn höfumk orkn of skemmdan)
ár á mínu sári.
Þat man sorg: und saurgan
seimþollr hala kollu
remmi tungls at röngum,
randskjálfr! greiptu kálfinn.

Þat sýnist mönnum ráðligt, at sú vísa væri lítt borin; en eigi varð vísan á dreif drepin ok kom til eyrna Birni, ok þótti hánum ill, ok vildi eigi svá búit vera láta. Björn reið um sumarit á Hítarnes með sex tigi manna ok stefndi

1) *Egilssons Læsemaade for* heimarior *i 488; Nr. 3, A har kun* heima *og sætter det til Enden af første Linie.*

Þórði um vísuna, sem hann kallaði lög til standa. En þat mæltu beggja vinir, at eigi skyldi þessi mál til þings berast, ok skyldi þeir heldr sættast í hèraði; en þess var engi kostr; vill Þórðr eigi sættast á fyrir þingit. Þeir sættust á þingi, ok skal Þórðr gjalda hundrað silfrs fyrir vísuna; ok þess beiddist Björn í lögrèttu, at hvárr þeirra, sem kvæði nökkut í heyrn öðrum, at sá skyldi úheilagr falla; ok lofuðu þeir, er ráða áttu, ok þótti vænna, at þeir myndi síðr sauri á ausast; ok fóru við svá búit heim; var nú kyrrt, at kalla. Þess er getið, at hlutr sá fannst í hafnarmarki Þórðar, er þeigi vinveittligra þótti; þat váru karlar tveir, ok hafði annarr hött bláan á höfði; þeir stóðu lútir, ok horfði annarr eptir öðrum. Þat þótti illr fundr, ok mæltu menn, at hvárskis hlutr væri góðr, þeirra er þar stóðu, ok enn verri þess, er fyrir stóð; þá kvað Björn vísu:

Standa stýrilundar
staðar ....
glíkr er geira sœkir
gunnsterkr at því verki,
(stendr af stafnalundi[1]
styrr) Þóroddi[2] fyrri.

Þórði þótti ill sú tiltekja ok hneisa, er níð var reist í landi hans, ok hafði þetta á hendr Birni; ok eigi þótti hánum yfirbót í vísunni, er Björn orti, ok reið nú um várit eptir til Bjarnar við sex tigi manna, ok stefndi hánum til alþingis um níðreising ok vísu. Enn rœddu þat vinir þeirra, at þeir myndi heima sættast, heldr en fœra svá ljótt mál til alþingis. Björn vill þat eigi, ok koma til þings ok sættust þar á málit; ok hlaut Björn at gjalda þrjár merkr silfrs fyrir níðreising

[1]) stalalundi, *i Snorres Edda (udgiven af Rask, Pag. 312).*
[2]) Þorrœði, *sammesteds.*

ok vísu; fara heim ok eru nú sáttir, at kalla; ok er nú kyrrt tvá vetr, svá at ekki er í frásögn fœrt.

Á hinu þriðja sumri, um alþing, kom skip á Eyrum, ok váru þar á tveir frændr Þórðar, víkverskir menn ok brœðr; hèt annarr Óttarr, en annarr Eyvindr. Þeir váru skyldir Þórði í föðurætt hans. Hvárrtveggi var garpr mikill. Þeir senda Þórði orð, at hann kæmi á mót þeim; höfðu spurt virðuligan ráðahag hans, ok vildu þangat til vistar. Ok er Þórðr spyrr, ríðr hann suðr á Eyrar ok fagnar frændum sínum ok býðr þeim til sín. Þeir fara með hánum heim. Ekki var svá fárœtt um viðskipti þeirra, Þórðar ok Bjarnar, at ekki hefði þessir menn heyrt um rœtt áðr; ok var sá orðrómr á, at Þórðr hefði optast minna hlut. Þeim líkar þat illa; því at þeir váru ofskapsmenn, ok kváðust þat sjá kunna, at Björn væri eigi svá mikill fyrir sèr, sem sagt var, at menn muni eigi fá mega af hánum jafnan hlut, ok fýsa Þórð at sitja eigi við svá búit. Hèraðsmenn eigu opt ferðir út á Snæfellsnes eptir fiskiföngum, ok öðru, því er þar getr at kaupa. Nú bar svá til, at Björn fór á ströndina, til Saxahváls, til Arnórs mágs síns, at fiskakaupum; var hánum þar vel fagnat. Þórhildr, föðursystir Bjarnar, rœðir um þat við hann: „Bæði er," segir hón, „at þú ert mikill fyrir þèr, enda þykkist þú svá; kann vera þèr þykki ek örorð; mèr sýnist úráðligt, at fara við annan mann, svá sökótt sem þú átt; eru þeir menn komnir í hèraðit, er opt hafa eigi unat skerðum hlut; ok þeir vita, at Þórðr hefir opt minna hlut, en þú; kann vera, at þeir vili þat rètta. Ek á einn son hèr, er Þorfinnr heitir; hann býð ek til fylgðar við þik; en œrin er hánum þó vist heima. Nú er ek fegin kvámu þinni; en þó fegnari, ef þú værir við tólf menn jafnliga, sem Þorfinnr son minn er, ok þaðan af fleiri; öllum myndi beini vera veittr; en síðr værir þú upp görr af bráð-

ungu fyrir úvinum þínum." Björn mælti: „Haf þú þökk fyrir boð þín ok góðvilja, ok man ek þiggja, at Þorfinnr sè í minni för; en eigi veit ek, at nauðsyn sè til, at fara með fjölmenni." Þar er Björn þrjár nætr í góðum beina. Þórðr Kolbeinsson spyrr, at Björn er eigi heima, ok var farinn út til Saxahváls. Nú gefr hann sèr örendi út á ströndina, ok ferr með tólfta mann út í Beruvíkrhraun. Þar váru frændr hans í för, Óttarr ok Eyvindr. Ok er þeir eru þar komnir, þá segir Þórðr þeim, hvat undir förinni var, at hann ætlar at sitja þar fyrir Birni; kvað hans utan ván frá Saxahváli, ok kvaðst ætla at taka hann af lífi. Þeir svara, frændr hans; sögðu údrengiligt tólf mönnum at sitja fyrir tveimr; lètust eigi mundu hafa heiman farit með hánum, ef þeir vissu þetta, ok bjóða Þórði þann kost, at sitja fyrir Birni með tvá menn, ella vilja þeir tveir sitja fyrir hánum, brœðrnir. „Nú ætlum vit[1], þótt Björn sè vel vígr maðr, þá er þó gört þar fyrir; því at vit[1] væntum, at förunautr hans sè úvígligri, en hvárr okkar; en við tólfta mann sitjum vit aldri fyrir hánum." Þórðr mælti; segir, at svá man þeim reynast, sem liðs þessa muni við þurfa, at eiga við Björn; „en sè ek, at bæði er, at þit erut vaskir menn, enda þykkir ykkr svá. Með því at þar sè um at kjósa, sem þit sögðut áðan, þá siti þit fyrir hánum, en vèr munum braut ríða." Þat vilja þeir. Þórðr víkr nú í braut, svá at hann varð ekki við riðinn, er þeir sátu fyrir Birni, brœðrnir, ok þótti sèr horfa hit vænsta. Nú er at segja frá Birni, at hann býst í brott frá Arnórs, mágs síns; þá kom húsfreyja at ok mælti: „Þat er mitt ráð," segir hón, „at Björn fari eigi hèðan fámennri, en við tólfta mann, inn yfir Beruvíkrhraun; því at svá hefir mik dreymt til, at Þórðr muni þar sitja fyrir þèr; því at hann er ráðigr." „Þat man hann eigi göra," segir Björn, „ok man hann nærr bœ sínum

[1]) *Rettelse for Haandskrifternes* ver.

göra, ef hann vill." Nú ríðr Björn, ok fara þrír saman frá garði. Þegar þeir váru nýfarnir, þá mælti Þórhildr við Arnór bónda sinn: „Ef Birni verðr nökkut til meins í dag," segir hón, „þá munum vit eigi til einnar rekkju í kveld." Ok nú við hennar atkall, þá ferr Arnórr heiman við níunda mann, ok kom eptir þeim við hraunit. Björn fagnaði hánum vel ok mælti: „Brátt reittu eptir nú, mágr!" „Því sætir þat," segir hann, „at mèr þykkir þú seinn í boðunum við mik, ok man ek nú bjóða mèr sjálfr." „Svá má vera," segir Björn; stíga nú af baki ok leiða hrossin yfir hraunit: því at þeir höfðu draga mikinn með at fara. Björn ok Arnórr fóru fyrstir. Björn hafði krókaspjót í hendi ok hjálm á höfði, ok var gyrðr sverði, ok skjöldr á hlið; en Arnórr þvari hafði sverð í hendi, ok hendi um öxl til, ok belti um (sik) miðjan. Þeir gengu hraungötuna. Ok þat sjá þeir bræðr, at fleiri menn fara hèr, en þeir væntu, at Björn myndi hafa með sèr, ok þótti för sín ill, ef hann væri eigi, en þeir leitaði undan; ok nú bíða þeir; bar nú brátt at, ok finna eigi fyrr, en Björn kom at þeim. Eyvindr var þeirra ellri, bræðranna, ok veitti hann Birni tilræði ok hjó til hans með breiðöxi, ok kom í hjálminn ok sveif ofan, ok tók hyrnan skjaldarfetilinn, ok varð Björn sárr á bringunni, ok á fœti í öðrum stað; hvártki var þat mikit sár. Óttarr hjó til Arnórs, í höfuð hánum, ok af eyrat ok af kinnarbeininu, ok stöðvar höggit í sverðinu, er hann hafði um öxl sèr. Björn kastaði skildinum frá sèr á hraunit ok hjó til Eyvindar, ok var þat banahögg; ok fèllu þeir þar báðir bræðrnir. Þá kvað Björn vísu:

Veitat konukneytir[1]
(kom drengr[2] við stýr lengi;

[1]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* kona kneytir.
[2]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* kondrengr.

hinn um eyki annast[1])
örmáligr þat görva,
hvar böðserkjar birki
(beit egg í tvau leggi;
trauðr er[2] ætna eyðir
einvígis) læt ek hníga.

Nú binda þeir mágar sár sín, ok kasa þá þar, brœðrna, í hrauninu, ok síðan úhelga þeir þá, sem lög lágu til, fyrir athlaup ok fyrirsát. En Þórðr Kolbeinsson var þar skammt í frá, ok vissi, hvat títt var, ok þótti eigi fœri at þeim at sœkja, er þeir váru svá margir saman, ok fór hann heim ok varð ekki við riðinn við þenna atburð. Hann var spurðr, er hann kom heim, hvar hann hefði komit lengsta, en Þórðr kvað vísu í móti:

Hvesstum tólf (en tvistir)
társ mær[3] (gefendr váru
leyfa vegs) í laufa[4]
laungögl Beruhrauni.
Ofláta sá ek ítrau
(áðr stèk[5] fljótt á grjóti;
hafa vildu þá höldar
herðimann[6]) í gerðum.

Ok enn kvað Þórðr aðra vísu:

Þorns, veit[7] ek, berr Birni,
baldr rógsögu skjaldar,

---

1) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* annat.
2) *Her er ifölge en Rettelse af Egilsson udeladt* ek.
3) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* tarsmyr.
4) *Rettelse for Haandskrifternes* lauſi.
5) *Rettelse for* ste ek *i 3, A og* stie eg *i 488.*
6) *Egilssons Læsemaade for Haandskr.* herðimenn.
7) *Gisning for Haandskrifternes* veik.

(neytr þykkist sá nýtir[1]
naðr bings) en mèr[2] aðra;
þat er (þótti betri
þögn elviðum högna)
nú ellskerðir[3] orðinn
eggleiks bani tveggja.

Arnórr fór nú heim ok varð heill sára sinna. Björn fór nú heim ok nökkurir menn með hánum fleiri, en heiman fóru. Ok um dag orti Björn þessa vísu:

. Þat vil ek Þórðr at frètti,
(þess unnum bör gunnar;
ops búinn[4] veik frá veiti
vægja suðr með œgi)
at þar er hinir hittumst
(jók ek tafn í[5] dag hrafni) .
hafviggjar[6] fyrir hneigi
hnigu tveir viðir geira.

Björn verðr heill brátt sára sinna; ok var kyrrt eptir þetta. Ekki var eptirmál um þá brœðr. . Þórðr lèt þá færa til kirkju.

Svá vilja menn segja, at Kálfr illviti bjó nökkura vetr í Hraundal, sem fyrr var sagt; en eptir þat seldi Björn hánum Hólm at leigu; en Björn, og þeir feðgar, bjuggu þá á Völlum. Ofan frá Völlum er Grettisbœli; ok var Grettir þar í raufinni þann vetr, er hann var með Birni; en hann bjó þá á Völlum. Þeir lögðust ofan eptir ánni ok váru kallaðir

1) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* nytr.
2) *Gisning for Haandskrifternes* mik.
3) *Rettelse for Haandskrifternes* ollskerðir.
4) *Gisning for* hunic *i 488 og* bumc *i 3, A.*
5) *Gisning for* tafni *i 3, A og* tafne *i 488.*
6) *Saaledes Egilsson; 488 har* hafni q̄ur *og 3, A* hafni q̄r.

jafnsterkir menn. Á Völlum lèt Björn göra kirkju ok helga, með guði, Tómasi postula, ok um hann orti Björn drápu góða. Svá sagði Runólfr Dagsson. Því brá Björn búi í Hólmi, at hann þóttist vanfœrr til, at hafa tvau bú, þótt hann hefði svá fyrst nökkura vetr, er hann hafði við tekit búi föður síns; en nú var hann gnógr orðinn um kvikfè, ok skorti nú ekki til, at hafa tvau bú, ok var hann nú í Hólmi ok kona hans, en Arngeirr á Völlum, ok þau hjón. Ekki hafði vingott verit með Kálfi ok Birni fyrr meir, þá er Kálfr var í förum með Þórði ok ráðum, ok þótti hann heldr tillagaillr; en nú görist vinskapr, er þeir feðgar bjuggu á landi hans, ok áttu þeir fjárreiður saman. Nú er frá því at segja, at Kálfr illviti keypti sèr land fyrir vestan Hítardalsheiði, þar sem heitir Selárdalr. Þár má kalla tvá bœi, ok heitir at Hurðarbaki annarr. Þar bjó sá máðr, er Eyðr hèt, ok átti tvá sonu við konu sinni; hèt annarr Einarr, en annarr Þorvaldr. Þat var samtýnis við bœ Kálfs í Selárdal. Ok um haustið eptir, er Kálfr hafði fœrt bú ór Hólmi vestr í Selárdal, gerði Þorsteinn, son Kálfs, ferð sína suðr yfir heiði, ok fór á Hítarnes, til Þórðar, ok var þar vel við hánum tekit; ok segir Þorsteinn örendi sitt, at hann vill kaupa klyfjar sela. Þórðr mælti: „Hví lætr Björn, vinr yðarr, yðr eigi hafa slíkt, sem þèr þurfit, er verit hafit vinir hans.“ Þorsteinn mælti: „Eigi hefir hann veiðiskap til.“ Þórðr mælti: „Veiztu görla vinfengi hans til yðar? Mik minnir, at hann lýsti til fjár á hendr yðr í sumar á alþingi, ok man svá ætla at göra á hendr yðr stelafè, at þèr finnit eigi fyrr, en hann helir sekta yðr, ok man þá ætla sèr landit, þat er þit búit á; ok man hann nýta, at eiga land jafnt fyrir vestan heiði, sem fyrir austan eðr sunnan.“ Þorsteinn kvaðst þat ekki spurt hafa. „Þat er nú,“ segir Þórðr, „at þit erut menn grunnsœir, ok meirr gefit málhróf, en vitsmunir; ok munu þit

eigi finna fyrr, en hann hefir ykkr upp teflt um fjárreiður. Viti þit ekki um ráð Dálks, frænda ykkars, ok vildut við Björn enn eiga; en vit Dálkr urðum á einu máli um viðskipti yðar, ok vildum ráða Björn af hendi, fyrr en hann sekti yðr. En þú þættir mèr líkligr til at höggva stórt, ok mantu mega miklu afla; ok væri þèr happ í ok karlmennska, ef þú fengir hann af ráðit, ok yrðir skjótari at bragði; en síðan mættir þú fá ríkra manna traust." Þorsteinn trúði þessu. Þórðr kvað hann hafa skyldu örendi sitt, sem hann beiddi, „ok vil ek ekki fyrir hafa, nema vingan; því at þú skalt koma í Hólm, er þú ferr heim, ok seg, at þu mant koma síðarr at vitja geldfjár; ok seg föður þínum ekki til um þetta, er þú kemr heim. Nú ferr Þorsteinn á braut með fenginn, ok görði, sem Þórðr bauð; kom í Hólm ok segir Birni; kvaðst síðarr myndi vitja sauða, er þeir hefði þar átt feðgar. Síðan fór Þorsteinn heim ok færði föður sínum fangit. Ok eigi miklu síðarr fór hann suðr um heiði ok kom í Hólm aptan dags, er menn sátu við elda. Þorsteinn drap á dyrr, ok gekk Björn til hurðar ok heilsaði hánum, ok bauð hánum þar at vera. Hann lèzt mundu fara lengra, ofan til Húsafells, til Dálks, frænda síns, ok bað Björn leiða sik á götu; „ok skulum vit skipa til, at ek megi ná sauðfè mínu á morgin ok reka heim." Nú gengr Björn með hánum ór garði, ok þóttist finna, at hann rœddi ekki af hugðu um rètta skipan, sem hann væri hugsi, ok litverpr mjök. Björn segir, er þeir komu í hraunit, at hann muni aptr hverfa. Þorsteinn hafði bolöxi í hendi, í háfu skapti ok bitrliga, en var sjálfr lèttbúinn at klæðum. Birni kom í hug, at hann hafði komit til Þórðar, áðr hann færi vestr. Hann sá Þorstein vera litverpan, ok grunaði, at hann myndi vera flugumaðr; hopaði frá hánum nökkut, ok gaf hánum færi. Þorsteinn lýsti brátt yfir, hvat hánum bjó í

skapi: reiddi upp öxina ok vildi fœra í höfuð Birni; en Björn rann undir höggit — því at hánum var þessa alls ván — ok tók um Þorstein miðjan ok hóf upp á bringu sèr; hánum varð laus öxin ok fèll hón niðr; síðan keyrði Björn hann niðr ok eigi þyrmiliga, svá at hánum var lítils vant, ok tekr um barka hans ok kyrkir til þess, er hann var dauðr, ok hafði engi vápn við hann. Síðan kasaði Björn hann þar í hrauninu, ok gekk heim eptir þat. Húskarlar hans spurðu, hvar þeir Þorsteinn höfðu skilit. Hann kvað vísu:

Kálfs, veit ek, son sjálfan
(sverða goðs) á roðnum
(rœddu kappi' nè kvíddum[1])
Klifsjörfa nam ek fjörvi;
ok vágum þann þeigi
þundar gráps[2] með vápnum;
falls varð fleygiþolli
fjörgrand niðarbranda.

Björn svaf af um nóttina; en um morgininn stóð hann upp ok fór þangat með húskörlum sínum, er hann hafði dysjat Þorstein, ok nefndi vátta, ok úhelgaði hann at lögum. Síðan reið Björn vestr um heiði, til Kálfs, ok bauð hánum bœtr fyrir son sinn; eigi af því, at þess væri vert, heldr fyrir vingan þeirra, ok þeir höfðu áðr búit á landi hans, ok áttu fjárreiður saman; „,en ek veit," segir Björn, „at þetta hafa verit ráð Þórðar, er Þorsteinn veitti mèr tilræði." Kálfr kvaðst vilja bœtr taka, ef hann hefði sjálfdœmi, en eigi ella. Björn kvað þess eigi kost, ok kvað Kálf úgörla kunna sik, þar sem hann bauð hánum at bœta úhelgaðan mann; reið

[1]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* kviddu.

[2]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* garps, *som ingen Mening synes at give.*

á brott síðan; ok hefir Björn nú drepit þrjá menn fyrir Þórði, ok gört alla úgilda at lögum rèttum.

Um várit fór Björn at reka geldinga sína neðan af Völlum ok upp eptir dalnum, þeim megin, sem Húsafellsbœr er, ok húskarlar með hánum, ok sá kolreyk í skóginn ok heyrðu mannamál; hlýddust um, hvat þeir mæltu. Þorkell Dálksson ok húskarl hans rœddu um mál þeirra, Þórðar ok Bjarnar, ok um verka þann, er hvárr jós á annan; ok þat var með mörgu móti; ok þokkar húskarlinn heldr með Birni, en Þorkell með Þórði. En þann veg var farit, at þeir þrættu um, hvárr háðuligar hefði kveðit til annars. En þá hafði Björn eigi miklu áðr ort flim um Þórð, ok var þá œrit heyrumkunnigt nökkurum mönnum. En þau váru þar efni í, at Arnóra, móðir Þórðar, hefði etið þann fisk, er hann kallaði grámaga; ok lèt sem hann hefði fundizt í fjöru, og hefði hón af því áti hafandi orðit at Þórði, ok væri hann ekki dála frá mönnum kominn í báðar ættir. En þetta er í fliminu:

Fiskr gekk á land
— en flóð á sand —
hrognkelsi líkr;
var á holdi slíkr;
át einaga
ylgr[1] grámaga,
meinblandat hræ;
mart er illt í sæ.

Óx brúðar kviðr
frá brjósti niðr
svá at gerðueik
gekk heldr keik,

1) *Egilssons Læsemaade for begge Haandskrifternes* ylgs:

ok aum í vömb,
varð heldr til þömb.

Sveinn kom i ljós;
sagt hafði drós,
auðargildi
at hón ala vildi;
henni þótti sá
hundbítr, þar er lá,
jafnsnjallr sem geit,
er í augun leit.

Nú segir húskarlinn, at hánum þótti Þórðr illt af fá, bæði um kveðskap ok allt annat, ok kvaðst eigi jafnillt annat heyrt hafa, sem grámagaflim, er Björn hefir ort um Þórð. Þorkell kvað þó miklu háðuligri Kolluvísur, er Þórðr hefir ort um Björn. Húskarl kvaðst hana[1] aldri heyrt hafa; „eðr kantu vísuna[2]?" „Eigi þykki mèr örvænt, at ek kunna; en ekki er mèr um at kveða, ok er þat af tekit; ok svá var mælt, at sá skyldi úheilagr falla, er hana[1] kvæði í heyrn Birni; er þetta þarfleysa, þótt hann heyri eigi." „Duga man þèr," segir húskarl; „mèr er á forvitni mikil, en nú man Björn ekki heyra." Þeir eigast við lengi; ferr Þorkell undan, en húskarl eptir; kvað nú fá vera um at sjá. Síðan lætr Þorkell at eggjast, ok kvað vísuna[2]. Þá hleypr Björn fram at þeim, ok kvað fleira myndi til verkefna, en kveða Kolluvísur[3]; „eðr hvárt er," segir hann, „at þú mant eigi, at sá skyldi úheilagr falla, er kvæði vísuna[2], eða vildir þú engan gaum at gefa?" Þorkell kvaðst ætla, at hann myndi standa á hleri, „ok er ekki þèr[3] líkt," segir hann; „enda hygg ek,"

1) *Saaledes to Haandskrifter;* þær, *3, A.* .
2) *Saaledes alle Haandskrifterne.*
3) Kolluvísu, *3, A.* — 4) *Gisning for* því.

segir hann, „at eigi munir þú sá konungr yfir öðrum mönnum, at eigi munir þú láta menn fara frjálsa fyrir þèr," ok kvaðst slíkt eigi vilja (ætla?)." Björn mælti: „Eigi man ek yfir öðrum konungr, ef ek em eigi yfir þèr," ok hjó hann banahögg: en húskarl fór heim ok sagði Dálki tíðindin. Hann harmar mjök son sinn, ok þótti úsýniligt[1] um bœtr, en hafði áðr ætlat hjá at sitja málum Þórðar ok Bjarnar. Nú ferr Björn heim ok hefir mart manna með sèr fyrst eptir vígit. Dálkr ferr á fundar Þórðar Kolbeinssonar ok segir hánum vígit ok sakirnar; ok þótti Þórði mjök af sèr hlotizt hafa, ok bœtti hann Dálki fèbótum, ok tók við málinu til sóknar. (ef eigi?[2]) kæmi sættir á; en Dálkr skyldi fylgja Þórði um eptirmál, slíkt er hann mætti. Ok eptir um várit leitar Dálkr um sættir við Björn; en hann svarar vel, ok neitti eigi at bœta. Eptir þat býr Þórðr mál til þings á hendr Birni. Ok er menn koma til þings, þá vill Þórðr halda fram vígsök; en Björn fèkk vörn í málinu, ok bar þá vörn fram, at svá hefði mælt verit, at sá skyldi úheilagr falla, er vísuna kvæði, svá at hann heyrði; en hann kvaðst heyrt hafa, er Þorkell kvað, ok kvaðst fyrir þá sök drepa hann; ok hlýddi vörn sú, ok únýttist málit fyrir Þórði.

Þat hafði verit um sumarit, at Kolli hinn prúði var ungr, at Björn kom til leiðar, en sveinninn rann þar nökkurra vetra gamall, ok hit fríðasta mannsefni. Björn spurði, hvers son sveinninn væri; en maðr svaraði hánum, ok kvað vera son Þórðar Kolbeinssonar ok heita Kolla. Björn kvað vísu:

Leit ek hvar rann hjá runni
runnr dökkmara gunnar
œgiligr í augum
at glíki mèr víka.

1) *3, A:* úsýnligt. — 2) *Haandskrifterne have her* er, *hvorved Meningen forstyrres.*

Segja[1] þröngvar[2] þeigi
þat barn vita marnar[3]
heiti humra brautar
hluns, síns föður, kunna.

Ekki varð breytt um föðurinn Kolla, þótt Björn þœtti hríðum mæla um í vísum sínum, hver ván hánum þótti á vera.

Einn vetr var þat sagt, at Björn hafði skógarmenn nökkura með sèr, ok lèt þá virki göra um bœ sinn. Ok um sömu skógarmannabjörg sótti Þórðr Björn, ok hugði at rèttast, ef hann mætti, er Björn hafði únýtt mál fyrir hánum, ok hugðist nú vera myndi saksælli. Björn svarar fyrir þeim á alþingi, ok kvað Þórð nú með rèttu ganga ok satt mæla; ok kvaðst eigi vilja synja laga um þetta mál, ok kvaðst vilja bœta fè fyrir þetta mál. Þeir sættust hèr um, ok galt Björn slíkt, sem mælt var.

Svá bar at nökkuru síðarr, at Þórðr Kolbeinsson barg tveimr skógarmönnum, ok fèkk vist í Hraundal, at Steinólfs, er átti Þórhöllu Guðbrandsdóttur. Björn spurði þetta; fór heiman ok reið heim til sels Steinólfs, ok hitti mann þann, í Grjótárdal[4], er þar bjó ok Eiríkr hèt, ok gaf hánum til knífok belti, at hann segði hánum, þá er skógarmenn fœri til skips, þeir er hjá Steinólfi váru. Hèt hann hánum því ok hèlt vörð á síðan. En Þórðr ætlaði at koma þeim utan ok fá þeim fè nökkut; þóttist þá leysa þá bezt af hendi. Ok þat hafði Björn spurt, at þann veg var til ætlat. Nú kemr þar, (er) þeir fara á leið til skips; búast um kveldit ok fara um nóttina. Ok er Eiríkr varð varr við, ríðr hann upp í Hólm um nóttina ok segir Birni; en hann brá við þegar

1) *Gisning for Haandskrifternes* kveða.
2) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* þreyndgir.
3) *Rettelse for Haandskrifternes* maurnar (=mörnar).
4) *Rettelse for Haandskrifternes forskrerne* Gotardal. *See* Íslend. Sögur I. (1843) Pag. 74.

ok reið eptir þeim; en leið þeirra lá út yfir Hítará. Björn ríðr eptir hart, ok hittir þá um nóttina, áðr en þeir koma yfir ána; ok er skammt frá at segja, at Björn drap þá báða, dróg þá síðan undir klett einn ok kasaði. Hann hafði heim fjárhlut þann, er þeir höfðu haft. Þórðr átti hrossin, er þeir fóru með. Ok ofanverða nótt ríðr Björn heiman ok hefir hrossin með sèr. Hann kom svá snimma á Hítarnes, at menn váru eigi upp risnir, ok lèt Björn þar laus hrossin, er skógarmenn höfðu haft; hittir síðan Þórð ok mælti: „Þat er þèr at segja, at ek hefi drepit skógarmenn þína, þá er þú hefir á hendr tekizt. Nú með því, at þèr mislíki, er þat ráð at standa upp ok hefna þeirra." Þórðr mælti: „At rèttu máttu kappi heita," segir hann. Björn mælti: „Hvat skal at nafnfesti?" Þórðr kvað hann myndi hafa fè þat, er hann tók af skógarmönnum. Nú skilja þeir at sinni, ok ríðr Björn heim; ok kemr enn sá orðrómr á, at Þórði hafi þetta eigi orðit til virðingar; þykkir hánum þungt veita.

Nú er frá því at segja, at eitt sinn áttu þeir hestaþing, Björn ok Þórðr, hjá Fagraskógi, ok koma þeir fyrr, en alþýða hèraðsmanna. Þá var Þórðr beðinn skemmtanar, ok tók því eigi fjarri. En þat var upphaf, er hann kvað vísur þær, er hann kallaði Daggeislavísur. Þær hafði hann ortar um Þórdísi, konu Bjarnar; en hana sjálfa kallaði hann jafnan landaljóma. Björn hlýddi skemmtan hit bezta, en lèt eigi þurfa sik skemmtanar at biðja ok at sjá hèr í mót. Þá er Þórðr hafði lokit, tekr Björn ok skemmtir vísum þeim, er hann kallaði Eykyndilsvísur. Ok er lokit var, spurði Þórðr syni sína, Arnór ok Kolla, hve þeim líkaði þessi skemmtan. Arnórr mælti: „Víst líkar mèr illa, ok eigi um slíkt sætt." Kolli mælti: „Eigi sýnist mèr svá; mèr þykkir jafn[1] skapnaðr, at verki komi verka í mót."

1) *Rettelse for Haandskrifternes* jafnt.

Nú er kyrrt, ok koma hèraðsmenn, ok hafa slíka skemmtan, sem ætlat var; ok er ekki getið, at þar yrði fleira til nýlundu. Er nú sem fyrr, at Þórðr undi hvergi betr við, en áðr.

Enn er þess getið einu sinni, at þeir höfðu mælt til skemmtanar ok hestavígs, ok gekk Björn at mjök ok keyrði hestinn annan, ok hafði digran hestastaf í hendi. Þórðr sat á hrossbaki, ok reið svá hjá mannhringnum ok sá á vígit. Ok þá er Þórð bar inn mest í hringinn, leggr hann spjóti til Bjarnar, er hann hafði í hendi, ok kom í herðarblað hánum. Björn snarast við ok reiddi stafinn ok rak við eyra Þórðar, svá at hann fèll af baki; ok þá var eigi kostr fleira at göra; því at menn hlupu í milli ok skildu þá. Ekki er annars getið, en þeir lèti þetta á ganga; ok er nú kyrrt um hríð.

Nökkurum vetrum síðarr koma bræðr tveir af Hornströndum til gistingar á Hítarnes, til Þórðar, ok váru þar um nótt; ok um morgininn biðja þeir Þórð ásjá, ok segja hánum, hvat þeim var á höndum. Þórðr segir: „Göra man ek kosti á þvílíku við yðr.“ — Þat var snimma um várit. Beinir er annarr nefndr, en annarr Högni. — Þeir spyrja, hverr kostrinn væri. „Ekki man hann nýtiligr þykkja,“ segir Þórðr. „Ek man gefa ykkr til hundrað silfrs, at þit sitið um líf Bjarnar, ok færit mèr höfuð hans; ek man nú fá ykkr hálft hundrað, en hálft, er þit komit aptr.“ Þetta var kaup þeirra. Þórðr hèt þeim á ofan ásjá sinni. Þeir kváðu sèr eigi œgja mundu, at ráða at Birni, ef þeim gæfi færi til. Nú fara þeir upp í dalinn, ok koma í Hólm, til Bjarnar, er fè var á stöðli of aptaninn. Þeir hittu Þórdísi, konu Bjarnar, hjá durum, ok spurðu, hvar Björn væri; kváðust eiga við hann eyrendi. Hón vísaði til hans; kvað hann genginn í haga. Ok er hón kom inn, segir hón

Þordísi, móður Bjarnar, frá hjali þeirra, er komnir váru. Hón kveðst ætla, at vera muni flugumenn. Ok er Kolbeinn, heimamaðr Bjarnar, heyrir þetta, þá tók hann skjöld Bjarnar ok sverð, ok hljóp með þangat, er hann vissi, at Björn var, ok færir hánum, ok kom hann fyrri — því at hánum var kunnara, hvar skemmst var — ok segir Birni, at hann kveðst hyggja, at flugumenn myndi koma at finna hann. Björn þakkaði hánum fyrir svá, ok gekk síðan til sauðahússins með vápnum sínum ok inn í húsit; ok þat sá þeir ok fara þangat. Ok er þeir koma at húsinu ok hugsa, hvern veg þeir skulu sœkja hann, þá hljóp Björn út at þeim váðveifliga[1], at þá varir minnst, ok þrífr hvárntveggja höndum; en[2] þar mikill knáleikamunr; skiptist þat annan veg til, en þeir ætluðu. Hann batt þá báða: hendr á bak aptr, en lèt lausa fœtr, ok bar ekki járn á þá; síðan stakk hann öxum þeirra undir bönd at baki, ok biðr þá fara ok sýna sik Þórði. Af þeim tók hann silfrit ok gaf þat Kolbeini. Þeir fara í brott, ok þykkir ill orðin ferð sín ok hneisulig; koma svá búnir á Hítarnes. Þórðr kvað sèr ekki mönnum at nærr, þótt þeir væri, ok rak þá á brott.

Kona er nefnd Þorbjörg. Hón bauð Birni heim fyrir vináttu sakir; ok þiggr Björn boðit, ok er þar með henni þrjár nætr í góðum beina. Ok hina síðustu nótt lèt hann illa í svefni; ok er hann vaknar, spyrr húsfreyja hann, hversu hann dreymdi, eðr hví sætti, er hann lèt svá illa, er hann svaf. Hann segir: „Mèr þótti, sem sex menn sœkti mik, ok þótti mèr nær þurfa handa við; kann vera, at þá hafir þú heyrt til mín.“ „Þat er auðsætt,“ segir Þorbjörg, „mannafylgjur eru þat, er illan hug hafa á þèr; ok vil ek, at þú farir eigi hèðan, áðr vit spyrjum, at engi tálmi ferð

1) *Saaledes Membranbladet og to Haandskrifter; et Haandskr.* vaveifliga.
2) *Saaledes Membranbladet* (= er).

þína eða siti fyrir þèr; ella far þú aðra leið, en þú fórt hingat, þótt hón sè lengri nökkut; því at hinnar munu þeir gæta, er þinn fund vilja hafa, er skemmst er, ok alþýðuleið er." „Svá skal vera," segir hann, „at ek man fara leið aðra." Nú býst hann heimleiðis, ok þakkar hann vel beina, áðr þau skiljast. Ok er hann kom ór garði, vill hann fara þá götu, er skemmri er; ferr um hríð, ok sèr menn fyrir sèr at sauðahúsum nökkurum. Hann þóttist vita, at Þórðr myndi vera ok menn með hánum; sjá þóttist hann sex menn. Björn bjóst at verja sik, ef þyrfti. Hann var í blárri kápu, ok gyrði hann at utan, ok brá síðan sverðinu. Hann hafði spjót í hendi haft, ok sendir þat fram í veginn, þegar hann kom í skotfœri við þá, ok varð þar fyrir maðr, er Steinn hèt ok var Guðbrandsson, ok stóð í gegnum hann, ok fèkk þegar bana. Þá hljóp maðr at Birni, milli þeirra Þórðar, er Þorbjörn hèt, ok varð Björn þar skjótari ok vann á hánum, ok kom í ennit; þat var lítið sár. Síðan hjó Björn til Þórðar; en hann tók ráð hit vitrligsta: lèt fallast undan högginu, ok skeindist hann þó líttað. Ok er hann stóð upp, var ekki Birni veitt lengr atsókn, ok skilja við svá búit; fara nú hvárirtveggju heim.

Systir Bjarnar bjó í Knarrarnesi, ok fór hann þangat um vetrinn ok var þar þrjár nætr, ok dreymdi hann hverja nóttina, þat er hánum þótti um vert. Hón spurði, áðr þau skildust, hvat fyrir hann hefði borit; en hann kvað vísu þessa:

Draum dreymdumk[1] nú, nauma
niðbrands skarar landa!
(koma man yggr á eggjar
enn bragsmíðar kenni)

[1]) *Gisning for Haandskrifternes* dreymdut.

báðar hendr í blóði,
braut Kaldimarsnauta[1],
mèr of kenndr í mundum
Mæringr roðinn væri.

Þórðr hafði spurt of för Bjarnar, ok ferr á leið hans með níu menn, ok sitr fyrir hánum við Hítará. Björn ferr heimleiðis, ok sèr menn fyrir við ána, ok þykkir nú at sýnu ganga, at Þórðr man vera. Hann býst við, rètt sem hit fyrra sinn, ok vill enn við nema, þótt liðsmunr væri mikill. Ok er hann kom at þeim, sœkja þeir at hánum öllum megin, ok fær hann eigi hlíft sèr, ok koma þeir á hann sárum, ok sèr hann, at hánum man ekki svá búit duga. Síðan hljóp hann út á ána, ok svam yfir ána með vápn sín; var skjöldrinn á bak hánum. Austmaðr var með Þórði, ok skaut spjóti eptir Birni, ok kom í skjöld hans. Ok er Björn kom af ánni, skaut Kolbeinn, son Þórðar, spjóti yfir ána, til Bjarnar, ok kom í lær hánum; en Björn tók spjótið ok skaut yfir ána til þeirra, ok varð maðr fyrir, ok flaug i gegnum hann, ok tók Kolbein Þórðarson, er sat at baki hánum, ok höfðu báðir bana. Þar skilr með þeim; ferr Björn heim. Þórdísi, konu hans, fèll nær, er hón sá hann blóðigan heim koma, ok ætlaði, at mikit myndi at orðit; en hann kvað ekki saka mundu, ok varð heill, er skammt leið. Þórði líkaði stórilla.

Þorsteinn hèt maðr ok var Kuggason. Hann bjó í Ljárskógum. Hann var auðigr maðr at fè ok vel kynjaðr, ok þótti vera újafnaðarmaðr. Hann var mægðr við göfga menn ok góða drengi. Þorfinna hèt kona hans ok var næstabrœðra Þórdísi, konu Bjarnar. Þeir, Þórðr Kolbeinsson ok Dálkr, skoruðu á Þorstein um liðveizlu móti Birni; þótti sèr þungt

1) *Rettelse for Haandskrifternes* kaldhamarsnauta.

veita vilja móti Birni. En Þorsteinn kvaðst þá eigi viðlátinn at sinni. „Þætti mèr þá á hann bezt máli at fylgja, at þit fáit Birni nökkura sök nýja; ok man þat hœgt; því at ek veit, at maðrinn er eigi sáttvarr; ok man ek þá veita ykkr lið.“ Nú þótti Þórði vænt horfa. Ok fyrir þessi vinganarheit Þorsteins, býðr Dálkr hánum til jóladrykkju, ok biðr hann vera svá fjölmennan, sem hann vildi. Þetta var um várit fyrir þing. En er menn komu af þingi um sumarit, þá hèldu menn vörðu á sèr, ok tókust af mjök hèraðsfundir, ok vildu menn nú varir um vera, at þeir fyndist miðr en meirr[1], Þórðr ok Björn; en þá er nú kyrrt. Um vetrinn eptir, fyrir jólin, bjóst Þorsteinn til ferðar, til at sœkja jólaveizlu til Dálks, ok ríðr nú á ströndina, út til Þorgeirs Steinssonar, frænda síns, á Breiðabólstað, ok latti hann Þorstein suðrferðar, ef hann vildi hans ráð hafa. Þorsteinn vill ekki annat, en fara, ok fór hann með tólf menn. Þar var Þorfinna, kona hans, með hánum. Hón var dóttir Vermundar ór Vatnsfirði. Þau fóru á Dunkaðarstaði til gistingar, til Össurar, föður Kálfs; en fara um daginn eptir suðr á Knappafellsheiði, en gistu á Hafrstöðum í Knappadal. Þar bjó sá maðr, er Hafr hèt. Um morgininn váru tvær leiðir: (önnur) yfir[2] Hellisdalsheiði — sá dalr gengr af Klifsdal — ok fóru þau þá leið: upp Hellisdal, en ofan Klifsdal; hann gengr gegnt bœ Bjarnar í Hólmi. Veðrit gördi illt: snjófall mikit. Þau koma ofan sið at stakkgarði, er Björn átti, er stóð á hjöllum, ok var þá fok mikit. Þar var fyrir maðr, ok bar út hey, ok gaf hrossum Bjarnar. Þeir kvöddust ok spurðust tíðinda. Síðan mælti Þorsteinn: „Viltu segja oss leið ofan um hraun?“ „Ekki ætla ek, at heimamenn Bjarnar eigi þèr vingan at launa, ok man ek eigi þat göra.“ Þorsteinn mælti: „Hvat

[1]) *Saaledes 488 og 551; 3, A har* fyrr.
[2]) *Rettelse for Haandskrifternes* fyrir.

man þá varða, þó at þú farir nauðigr, ef þèr þykkir sá betri.“ „Þat munut þèr mega,“ segir húskarl, „ef þèr vilit.“ Veðrit vesnaði bæði af foki ok frosti; en húskarl var fyrr allr á brott, en þeir fyndi, ok fór hann heim ok segir Birni, at hann þóttist ór öngum aka, ok kvað Þorstein Kuggason hitta sik, ok þau tólf saman, ok vilja neyða sik til leiðsagnar. Björn mælti: „Ef Þorsteinn er svá vitr, sem hann er harðr ok kappsfullr, þá man hann hèr koma í kveld ok hætta sèr eigi, þar sem nú er hann; en ef hann ferr upp í dalinn gegn veðrinu ok niðr um hraun, um vötn ok torfœrur, þá ferst hánum eigi vel, ok látum, sem hann komi hèr í kveld.“ Þorfinna reið, en þeir gengu, ok váru þrekuð — því at þau höfðu villt farit um daginn á heiðinni — ok sjá þetta, at húskarl var allr í brott; rœddust þeir við, hvat þá skal til ráða taka. Veðrit vesnaði at eins, en náttmyrkr á við sik. Þorfinna mælti: „Ef yðr sleppr því meirr at festa hendr á Birni, sem á húskarli hans, sem hann er meiri fyrir sèr, þá verðr eigi för yðar einkargóð; ok veit ek, at Þorsteini þykkir einsætt, at verða hánum mótsnúinn; en mèr þœtti ráðligt at virða tengðir við Þórdísi, næstabrœðru mína, en úráðligt at hætta sèr úti hjá bœ Bjarnar, en þó lítilmannligt, ok mjök undir hann lagit, hverjum hópnum hann vill hafa fylgt; förum heldr þangat; ok ef vèr sœkjum hann heim, þá höfum vèr þar góðan beina; er hann drengr svá góðr.“ Þorsteinn var þess alltrauðr ok fór þó. Ok litlu síðarr sjá þau mann hjá öðrum stakkgarði, ok var þar Sigmundr, húskarl Bjarnar. Þorsteinn hað hann vísa sèr veg ofan til Húsafells. Hann segir: „Ekki kann ek at vísa mönnum veg í foki eðr náttmyrkri.“ Hann stè þá á bak Hvítingi um síðir, ok reið fyrir ok fylgði Þorfinnu, ok koma at Hítará; ok var hón upp gengin mjök, ok urðu þeir vátir á ánni. Ok þá grunaði Þorstein nökkut um leiðina,

hvern veg hann reið fyrir, ok var, sem hann grunaði, at hann fór þá leið, er heim lá í Hólm; en Björn var nær með þrjá tigi vígra karla; ok var þeim Þorsteini villifœrt til bœjarins; því at skammt var eigi. Hann stóð undir Hólmsfjalli. En heimamaðr Bjarnar reið fyrir allt at garði. Ok er þau koma þar ok drepa á dyrr, þá mælti Björn við húskarl þann, er hjá stakkgarðinum hafði verit, at hann gengi út, ok byði Þorsteini þar at vera, ef hann væri kominn; „en ek get," segir hann, „at hánum þykki þú eigi ráðandi, ok lítið gott veita megir; ok munu menn mæla, at sá laði hann, er ráðin á. Þú segir, at þínu boði man hann hlíta verða, eðr fara braut ella." Svá görði hann, sem mælt var; ok fór sem Björn gat, at Þorsteinn kvaðst eigi at hánum mundu laðorð þiggja, ok bað hann bjóða sèr, er ráðin átti. Húskarl bað hann þetta þiggja, eðr fara í brott ella. Þetta þá Þorsteinn; því at hann sá eigi yfir, at þeir kæmist til bœja, ef þeir fœri í brott. Ok er þeir komu inn, var þeim heilsat, ok síðan borð tekit. Eigi váru þar eldar görðir nè skipt um klæði, ok váru þeir vátir ok frernir. Björn spyrr tíðinda, ok heldr tómliga, af engri alúð: en konur unnu Þorfinnu góðan beina. Þorsteinn velkti mjök ráðin fyrir sèr, hvárt hann skyldi braut um nóttina; þótti allt af úþokka við sèr tekit. En Björn kvaðst engan mann mundu til fá at fylgja þeim í foki ok náttmyrkri; en kvað úvandlaunaðan beina þann, er hann veitti þeim um nætr sakir. Felldir váru þeim fengnir yfir sèr; því at skóklæði þeirra váru frerin, ok máttu þeir eigi ór komast, er engi var eldrinn görr; engi váru þeim ok boðin þurr föt. Ostr ok skyr var at náttverði; því at eigi var þá enn lögtekin fasta. Björn spurði Þorstein: „Hvern veg kalla menn slíka vist í yðvarri sveit?" Hann svarar, ok kvað menn kalla ost ok skyr. Björn mælti: „En vèr köllum slíka vist úvinafagnað." Þann veg var nætrbjörg þeirra,

at sumir komust ór brókum, ok hèngu þær um nóttina á þili, frernar, ok lögðust þá til svefns. En um morgininu snimma reis Björn upp ok sá til veðrs. Ok er hann kom inn, lauk hann aptr hurðu. Þorsteinn spurði, hvat veðrs væri. Björn kvað gott veðr hraustum mönnum. Þorsteinn kallaði á förunauta sína ok bað þá búast, ok görðu þeir svá. Þorfinnu var fylgt til sætis í stofu. Ok er Þorsteinn kom út, var á foraðsveðr. Hann mælti: „Ekki er Björn veðrvandr fyrir vára hönd, ok kann hann eigi lítilmennsku várri." Björn heyrði, hvat hann mælti: „Gefa man enn ölmusulagi til Húsafells," segir hann. Þorsteini óx móðr við átekjur hans, ok fór út í stofuna ok hitti Þorfinnu, ok var þar ein kona önnur, ok var þar hljótt ok fámálugt; ok var Björn þar kominn. Frost fylgði mikit veðrinu, ok váru stundum heið í himininn upp. Þá mælti Björn: „Á man ek göra kosti, at þèr sèit hèr til fjórða dags jóla, ok skulu þèr hafa allan þann beina, er ek kann veita yðr; en þeir fari í braut, er þat þykkir betra; en eptir man Þorfinna vera, ok þeir menn, er kalnir eru." Þorsteinn kvaðst eigi vilja týna mönnum sínum, ok kvaðst ætla, at þat man vera mega, at fara hvergi, ok kvaðst þat kjósa. „Þá er vel," segir Björn, „ok tóktu nú þat af, er ráðligra var." Síðan lèt Björn göra elda mikla, ok bað Þorstein baka sik ok þurrka klæði sín. Þorfinna eggjaði Þorstein, at þiggja af Birni allt þat, er hánum var þá betra, en áðr; „ok man hèðan af ekki af dregit við oss, en várkunn á fáleikum hans í fyrstu; ok er þann veg farit skaplyndi hvárstveggja ykkar, at betr sómir, at þit eigist gott við." Þorsteinn þekktist nú vel; sat við eldana ok förunautar hans, ok var Björn nú allkátr. Þá mælti Björn: „Nú hefir þann veg orðit," segir hann, „at nauðr skyldi yðr til nökkut hèr at koma; en ek var fár við yðr hit fyrsta kveld, at ek ætlaða,

at þèr skyldit önnur hafa ölmælin á Húsafelli, en þau, at ek bæra friðgœlur á yðr; en hèðan frá skal ek veita yðr, sem ek kann bezt." Ok var hinn bezti beini, ok var þar sungit annan dag jóla; ok sátu þeir þar fjórar nætr af jólunum ok þágu vel, sem vert var; ok þá lètti hríðinni, ok kvað Þorsteinn þá búast skyldi; ok svá görðu þeir. Björn sendir eptir stóðhrossum, er váru hjá stakkgarði; því at þeim var gefit um hríðina. Sá hestr var sonr Hvítings; var alhvítr at lit, en merarnar allar rauðar. En annarr sonr Hvítings var í Þórarinsdal, ok var sá ok hvítr, en merarnar svartar. Nú lætr Björn stóðhrossin önnur leiða til Þorsteins, ok kvaðst vilja gefa hánum. Þorsteinn kvaðst eigi vilja þiggja at svá búnu; „því at ek em enn ekki at þèr gjafa verðr; ok ef ek launa þèr eigi beinann þenna, er nú hefi ek þegit, þá er úsýnt, at ek launa þèr, þótt þú leggir meira til; en ef ek göri at makligleikum at launa beinann, man ek þiggja hrossin, ok vita, at þau verði enn þá launuð at nökkurri mynd. Ek man bjóðast til, at göra milli ykkar Þórðar um mál yðar; því at eigi má svá búit standa. Þó at þú hafir úgilda menn lagit at jörðu, ok þat eigi fjarri lögum, þá munut þèr saman lenda, nema miðlat sè málum; ok man ek segja þèr, hvat ek man göra. Þú skalt bœta hvern þeirra nökkuru fè, þótt þú bœtir minna, en at vilja þeirra; ok þann skakka, er þar er á milli, man ek bœta, ok munu þeir þá þykkjast hafa vel vegit." Björn mælti: „Því man ek játa, er þú görir, ok fel ek þèr á höndum allan vanda." „Svá er ok," kvað Þorsteinn, „at ek man nú undir ganga þetta." Björn fylgði þeim á götu. Hrossin váru fjögur saman, er hann gaf Þorsteini.

Nú koma þau Þorsteinn til Húsafells, ok váru þar komnir áðr margir boðsmenn, ok þar var Þórðr Kolbeinsson, ok var veizlan góð. Hann tók vel við Þorsteini, ok fannst

um færra, en ella myndi, ef hann hefði eigi gist hjá Birni. Ok eptir hinn átta dag fór Þórðr heim á Hítarnes, ok þau Þorsteinn með hánum, ok váru þar þá, þat er eptir var jólanna. En eptir jólin spyrr Þorstein Þórð, ef hann vill trúa hánum til, at göra um mál þeirra Bjarnar, ok kvað hann því játað hafa. Þórðr kvað þat vænligt þykkja; „en þat þótti mèr kynligt," segir hann, „at þú sazt hjá Birni um hríðina." Þorsteinn kvað þó úvænligra at ráðast út í foraðsveðrum ok stefna sèr til örkumla ok mönnum sínum. Vakit hafði Þorsteinn við Dálk um sættirnar, áðr hann riði þaðan, ok var hann útregr, at Þorsteinn skipaði með þeim. Nú kemr hann mjök opt á málit við Þórð, ok varð hann í öllu tregari, en Dálkr. Þorsteinn kvað þat þó myndi mál manna, at þeir hefði góða nefnd um sættir, þótt hann göröi; kvað ungt vinfengi þeirra Bjarnar. Því kom þar[1] máli við umtölur Þorsteins, at Þórðr játti, ok allir þeir, hans ummálum.

Þat er sagt, at sáttarfundr er lagðr undir Hrauni. Síðan var sent eptir Birni, ok kom hann með mikinn flokk manna, ok var hann úti með lið sitt, en þeir Þórðr váru inni. Þorsteinn gekk þar um sættir. Ok er þeir höfðu við rœðzt um stund ok innt til um sættina, horfðist á með þeim heldr en eigi með umstilli Þorsteins. Þórðr mælti: „Enn er vanvitað nökkut um sættina." Þorsteinn spyrr, hvat þat væri. „Um þat höfum vit eigi rœtt, verka okkarn Bjarnar. Vil ek nú, at vit kveðim allt þat, er hvárr okkar hefir ort um annan." Þorsteinn kvað þat úskylt vera munu. „Þat er ekki þann veg," segir Þórðr; „vil ek vita, hvárr fleira hefir ort um annan; ok þarf ek eigi um þat at verða vanhluta fyrir Birni." Þat ferr nú fram, sem Þórðr beiddi, at hvárr þeirra kvað allt þat, er kveðit hafði um annan; ok var sú skemmtan sum ein áheyrilig. En svá reynist, at

1) *Maaskee skal det være:* þar kom því.

Björn hafi ort vísu fleira, en Þórðr. Hann kvaðst vilja yrkja á móti vísu; en Þorsteinn kvað þat úskylt, ok margir aðrir. Björn svarar ok kvaðst eigi vildu, at hánum yrði um þat dœmt, at hann leyfði hánum at yrkja vísuna. „En ef þú vilt eigi láta undan líða," segir hann, „þá fresta þú ekki, ok lát eigi ákveðin orð í vera. En Þorsteinn kvað sik eigi meira metinn í þessu, en svá, af þeim Þórði, at þeir vildi ekki þá sætt hafa, er hann hefir görva; lèzt nú nær kunna engan hlut í at eiga þeirra máli. Þórðr kvaðst ekki mundu at því fara, hvárt Björn leyfði eðr eigi, ok kvað vísu:

Björn tekr brátt er mornar
bráðr við illu ráði,
grönum vanr at grípa,
glópr, við hverju hrópi,
ok hvítmála hœlir
hvimleiðr, með stjól breiðan,
sanni fríðr at svinnu,
siti hann vesalstr manna.

„Þat megi þèr nú heyra," segir Björn, „at sú mannfýla vill enga sátt. Eigi skal hann enn þessi vísu hafa á glœ kastað, heldr en öðrum;" ok kvað Björn vísu:

Þrœt eigi, at þú sèr betri,
Þórðr! (skuld enga vildak [1])
alls gaztu enga snilli,
eljun latr á skrati!
Vart höfum verri orta,
(vinn ek bjór hárs) eina,
sekr glœps okkr, enn ek orta,
ísbjóðr! um þik vísu [2].

[1]) *Rettelse for Haandskrifternes* vilda
[2]) *Den sidste Deel af dette Vers er forrandsket.*

Lokit er nú sættum, ok fara af þinginu; fór Þorsteinn á Hítarnes með Þórði, ok dvaldist þar litla stund. Ok er hann fór þaðan, fèkk hann litlar gjafir af Þórði; ok þykkir Þorsteini Þórðr ollat hafa, er engar urðu sættir, ok var heldr í rènan vinátta þeirra; þótti hann lítils virða sín tillög í þessu máli. Þorsteinn ferr í Hólm, til Bjarnar, ok er þar nökkura stund. Ok er hann fór á brott, leiðir Björn hann á götu upp á Hítardalsheiði, ok ætla þar at skiljast, ok rœðast við áðr af hugðu, ok kvaðst Björn þá mundu þykkjast hafa hinn betra hlut af málum við Þórð, „þar sem ek vilda hafa þinn dóm. En vit höfum mælt til vinganar með okkr; em ek ráðinn til at efna þat ok vera þinn vinr; en hvárrtveggi okkar á nökkut sökótt. Nú vilda ek til þess mæla, at hvárr okkar hefndi annars, sá er lengr lifði, ef vit höfum líflát af vápnum eðr mannavöldum." Þorsteinn kvað sèr þykkja í hvern stað jafnboðit, er hann bauð sitt vinfengi; „en görum þar á grein nökkura, er þú rœðir um hefndirnar; því at nú vita menn görr, en fyrr, hvat göra skal; ok vil ek þat um mæla, at hvárr okkar taki eindœmi eptir annan, eðr sektir ok fèbœtr, þótt eigi sè manndráp, ok sómir þat betr kristnum mönnum." Nú tóku þeir þetta fastmælum, at hvárr þeirra skal hefna annars eðr eptir mæla, svá sem þeir sè sambornir brœðr. Nú váru stóðhrossin fram leidd at nýju, ok játaði Þorsteinn nú, ok kvaðst þiggja vilja fyrir hvern mun ok einn; ok váru þar eptir þann vetr hrossin, ok svá um sumarit eptir, ok var eigi eptir komit, ok skyldi Björn þá senda vestr um haustið. Þorfinnu gaf Björn gullhring ok guðvefjarkyrtil, er Ólafr konungr hafði gefit Þórði Kolbeinssyni, ok hann gördi til handa Birni eptir rán í Brennueyjum. Ok nú skiljast þau góðir vinir, ok fara heim hvárirtveggju. Litlu síðarr tók Björn augnaverk, ok hèlzt hann um hríð, ok varð hánum at því mein; en þó batnaði, er á leið, ok

drap þó heldr í fyrir hánum, því at hann var síðan þungeygr nökkut, ok eigi jafnskygn, sem áðr. En mjök þótti mönnum á einn meið ballast með þeim, Birni ok Þórði, í öllum viðskiptum, ok unir Þórðr stórilla við ok þeir menn, er at málum stóðu með hánum. Er nú orðit vinfengi mikit með Birni ok Þorsteini Kuggasyni.

Nú líðr vetrinn af hendi ok sumarit, ok váru kyrr mál þeirra, at kalla. Á því hausti fór Þorfinnr Þvararson út á nes til föður síns, ok váru fimmtán saman; ok hafði hann sverð Bjarnar, Mæring, en Björn hafði vápn hans. Björn var heima ok fátt manna; váru sumir húskarlar farnir til rètta í Langavatnsdal, en sumir annan veg. Þórðr ok Kálfr sátu fjölmennt á Hítarnesi, svá at Björn vissi eigi, ok ætluðu, ef þeim þœtti fœri á gefa, at brenna Björn inni. Arngeirr karl fór heiman ok ætlaði í Knarrarnes at leita kynnis, ok tók um morgininn vápn Bjarnar, þau er heima váru, en Björn var genginn til hrossa sinna. Arngeirr fór villr ok fann eigi fyrr, en hann kom til fjóss Þórðar, á Hítarnesi, ok hitti hann nautamann, ok vísaði hann hánum þegar á braut. En þá váru konur í fjósi, ok máttu þær eigi yfir þegja kvámu Arngeirs, er þær komu inn. Ok er þeir, Þórðr ok Kálfr ok Dálkr, verða þess varir, at fátt var manna heima hjá Birni, þá rœða þeir um tiltekjur. Ok á þeim stundum hafði Þórðr ort vísu þessa:

Öllungis bið ek allar,
atgeirs eðr goð fleiri[1],
(rètt skil ek) rammar vættir
randóps[2] þær er hlýrn skópu[3],

[1]) goð fleiri *tilföiet efter Egilsson, da disse Ord mangle i alle Haandskrifterne.*
[2]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* rauðops.
[3]) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* skoput.

at (styrbendir) standi
(stálgaldrs en ek[1] valda)
blóðigr örn of Birni
bráðraufðr höfuðsnauðum.

Ok nú fýsir Kálfr mjök, at þeir drepi Björn, ef þeir megu, ok kvaðst fyrir löngu búinn vera við Björn at etja, þá er hann var meiri fyrir sèr, en nú. Dálkr kallar ok einsætt vera, at neyta nú þess færis, er hann hefir fátt manna, ok kvað þeim þungt vegizt hafa við Björn, ok myndi mál þykkja, at eiga eigi hans ofsa yfir höfði sèr, ef rèttast mætti, ok kvað Þórð skyldan til, at beitast fyrir ok skipa til, „en aðrir at fylgja þèr." Nú ráða þeir þat af, at Kálfr ferr til Hurðarbaks, eptir sonum Eyðs, Þorvaldi ok Þórði[2], ok segir þeim orðsending Þórðar Kolbeinssonar, ok hvat þeir ætluðust fyrir. Þeir bregða við skjótt ok fara með Kálfi; ok berr svá til för þeirra, at þeir eigu at fara yfir Þórarinsdalsá í Hítardal. Þar hittu þeir griðkonu Bjarnar við ána, er fara skyldi út á Völlu. Þeir spurðu hana tíðinda ór Hólmi, hvat menn höfðust at, eðr hve mart manna heima væri með Birni. En hón var ekki til mállöt, ok sagði þeim til margt; kvað þrjá menn heima aðra, en Björn, ok kvað þá þó í skógi ok höggva við. Nú skiljast þau, ok fara þeir sem hvatast á fund Þórðar ok Dálks, ok búast þegar til atfarar við Björn. Fara menn fjórir ok tuttugu; ok var þar Kolli, son Þórðar. Þeir fóru um aptaninn til náttverðar undir hraun, ok fara síðan um nóttina götur þær, er upp liggja í dalinn, frá Völlum, uns þeir koma í Hólmsland, ok töluðust þá við; skipaði Þórðr til, hversu at skal fara at

[1]) *Gisning for Haandskrifternes æ.*

[2]) *Paa Side 13 kaldes Eyds Sönner* Þorkell *og* Þorgrimr. *og paa Side 39* Einarr *og* Þorvaldr.

ná Birni. Nú mæla þeir ok til fasta með sèr á þeirri stefnu, ef þeir geta Björn at jörðu lagðan, at þeir skulu allir skyldir at gjalda upp fè, ef fèbœtr eru teknar eptir hann, Þórðr fyrst at upphafi ok Dálkr ok Kálfr, hverr þeirra, er banamaðr hans yrði. Þann dag skulu vera rèttir í Þórarinsdal ok aðrar í ofanverðum Hítardal.

[1] Eptir þetta skiptir Þórðr til ok lætr Kálf fara, er mornar, á götu þá, er liggr til Valla, ok þeir höfðu riðit um nóttina. Hann var við sètta mann, ok sitja þá fyrir Birni, ef þangat, bæri ferðir hans. En þeir Þórðr ok Þorvaldr, Eyðssynir, ok Kolli Þórðarson, skyldi sitja á götu þeirri, er liggr til Hvítingshjalla, ef þangat bæri at; því at þar höfðu haga hross þau, er Björn hafði gefit Þorsteini, ok fór Björn opt at sjá þau; ok af Hvítingi hinum ellra var Hvítingshjalli kallaðr. En Dálkr frá Húsafelli skal sitja á götu þeirri, er liggr til hjalla fyrir austan vatn, ok gæta þar; því at þeim þótti eigi örvænt, at Björn færi upp í dalinn til rètta, er mannfátt var heima. En Þórðr skyldi sitja á þeirri götu, er liggr ór Hólmi ok ofan til Húsafells. Þórði þótti líkligt, at Björn myndi annathvárt koma til rètta, ok líkara at hann myndi koma í Þórarinsdal — því at þaðan var ván fleira fjár Bjarnar — ok sat Þórðr þá fyrir, ef Björn færi þangat. Sex menn váru í hverri fyrirsát. En fyrir því varðveittu þeir götur allar, at þeir þóttust vita, at Björn myndi nökkura fara braut; en vildu eigi koma í Hólm, fyrr en víst væri, at Björn væri eigi heima(n farinn), ef svá vildi verða; þótti sèr mundu torsótt at sœkja hann. Nú skiljast þeir, ok fara hverir á þá götu, sem ætlat var at sitja fyrir Birni.

Þat er sagt í öðru lagi frá Birni, at hann var snimma á fótum þann morgin ok mataðist; en Sigmundr, húskarl hans, var farinn upp í dal. Birni þótti illar húsgöngur, er

[1] *Membranbladet har her som Overskrift:* vm vorn .B.

hann átti sökótt, ok þótti aldri örvænt, á hverri stundu hann þyrfti manna við, ok var hann nökkut brúnvölr, ok sagði Þórdísi, konu sinni, at hann myndi fara á Hvítingshjalla ok skera mön á hrossum Þorsteins, áðr hann sendi þau vestr; ok þó kvað hann heldr hafa harkat um draumana um nóttina, ok kvaðst þó úgörla vita, fyrir hverju þat man vera. Hann kvað (sik) mjök opt á þá leið dreyma, sem nú, ok kvað þó nú mest um vera. Hón mælti: „Þat vilda ek, at þú færir hvergi frá húsi í dag, ok ertu úvarr um þik, þar er fjandmenn þínir sitja umhverfum þik; eðr hvat dreymdi þik?" „Ekki læt ek drauma ráða förum mínum," segir hann. „Eigi vilda ek, at þú færir frá húsi, ok værir sem varastr um þik, ok hefir þat fyrir engum spillt; en mèr virðist, sem raunillar hafi verit svefnfararnar í nótt, ok seg mèr, hvat fyrir bar." En Björn kvað vísu:

Undr er ef ekki benda[1]
(opt vakir drengr at lengrum;
ógn hefi'k firða fregna)
framvísar mèr dísir;
því at armleggjar orma
ilmr dagleggjar[2] hilmis
heim ór hverjum draumi
hjálmfaldin býðr skáldi.

„Þetta hefir mik opt dreymt," sagði hann, „ok nú með mestu móti í nótt." Hón latti hann frá húsi at fara; en hann lèt ekki letjast. Húskarlar þeir, sem heima váru, fóru í skóg, at höggva við, ok var Björn einn roskinna manna. Nú býst hann til hrossanna, ok hefir manskæri mikil á linda ok hött á höfði ok skjöld á hlið; sverð hafði hann í hendi,

1) *Rettelse for Haandskrifternes* hendir.
2) *Saaledes Membranbladet. Haandskrifterne have* dagligrar.

er Þorfinnr Þvarason átti. Björn var mikill maðr vexti ok vænn ok freknóttr, rauðskeggjaðr, skrefhár[1] ok dapreygðr, ok manna bezt vígr. Sveinn fimmtán vetra gamall fór með hánum. Ok er þeir gengu ór túni, kvað Björn vísu:

Út geng ek með lið lítið;
lítt sè ek hers við víti;
sverð fylgir menmyrði
mít ok skjöldr hinn hvíti;
en fyrir einum runni
œgisdýrs of Mýrar,
vöndr skal hjaltsór hendi
hrökkva, fyrr en ek stökkva.

Þeir fóru þá götu, er liggr til Hvítingshjalla; en þeir eigu at fara yfir Hítará, skammt frá því, er hón fellr ór vatninu. Ok er þeir hafa farit um hríð, þá sèr sveinninn sex menn fara í móti þeim frá stakkgarði af Hvítingshjalla. Björn spyrr sveininn, ef hann sæi hrossin á hjöllunum; kvað auðsæ vera munu fyrir litar sakir. Hann kvaðst sjá hrossin, ok svá sex menn fara í móti þeim. Björn kvað vísu:

Tveir erum[2], vörðr, en várum,
vápneyrar! vel fleiri
(opt var skáld[3] und skildi)
skölkinis[4] í at jólum;
hinn hraustgeði[5] á hausti
(hoddlestis) kom vestan
(sveit var-a seggja lítil
snarfengs) með lið drengja.

---

1) *Saaledes alle Haandskrifterne; men rimeligvis forskrevet for* skrúfhárr.
2) *Rettet i Følge Gisning for Haandskrifternes* tvær eru.
3) *Gisning for Haandskrifternes* optar kuld.
4) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* skol iat.
5) *Egilssons Læsemaade for Haandskrifternes* hraustgoði.

Björn hafði kyrtil góðan ok var í hosum, ok vafit silkiræmu um fót sèr, þeirri er hann hafði skipt um við hinn helga Ólaf konung. Hann brá sverðinu, er Þorfinnr Þvarason átti, ok mælti: „Illt sverð á hèr góðr drengr," segir hann. Kálfr sèr þá brátt, þar sem hann var kominn, ok heldr eptir þeim ok mælti: „Eigi er minni ván," segir hann, „at skipti með oss gæfunni. Þeir þóttust mik hafa í hættu settan; en ek hygg, at ek veiða nú þann Björn, er vèr vildim allir veiða." „Skammt eiga þeir nú hingat, Björn!" segir sveinninn; „því at þeir fara hart." Björn svarar: „Því auðveldara man okkr at taka hrossin, sem fleiri beina at." Sveinninn mælti: „Ekki man þetta friðmenn[1] vera; þeir eru allir með vápnum. Ok enn sè ek fleiri menn; því at sumir fara eptir okkr ok enn vápnaðir." „Eigi skyldir þú of mikit um göra," segir Björn; „kann vera, at þat sè rèttamenn." Sveinninn mælti: „Ek sè enn fleiri menn, ok fara frá Hólmi; ok er okkr þat eitt ráð, at snúa til Klifsdals, ok förum síðan Hellisdal[2] ok forðum okkr." Björn mælti: „Ekki hefi ek enn eltr verit hèr til, ok svá man enn, ok man ek eigi aptr hverfa. Förum eptir Klifsandi til Klifsjörva, ok gjarna vilda ek fara til Grásteins hins mikla, ef vit mættim þangat komast." „Eigi má ek þat vita," segir sveinninn, „hve okkr má þat endast; því at menn sœkja at okkr öllum megin; ok sè ek þat görla, at sex eru hverir saman, þótt sumir eigi lengra til okkar en sumir; ok sè ek nú alls eigi færri, en fjóra menn ok tuttugu." Björn spyrr: „Hvern veg er þeim mönnum varit, er okkr eru næstir." Sveinninn segir; ok þóttist Björn kenna Kálf at frásögn hans. Kálfr var maðr mikill ok svartr, ok

1) *Gisning for* firir ꝼ̃ *i Haandskrifterne og* fa ꝼ̃ *i eet.*

2) *Rettet for Haandskrifternes* Hellisdals, ok förum síðan Klifsdal. *See Side 51.*

átti skammt til þeirra á bak þeim, er Kolli ok synir Eyðs komu fyrir þá. Dálkr ferr at frá Hólmi, ok er sýnu firrst þeim, ok þeir er hánum fylgja. Björn mælti við sveinninn: „Far þú nú upp í hjallan eptir hrossunum, en ek man hèr bíða; ekki man stoða at fara lengra." Nú settist Björn niðr, en sveinninn fór at taka hrossin, ok vildi víkja, ok mátti eigi; því at þá hafði tekizt fundr þeirra. Þeir koma fyrst at Birni, Kálfr við setta mann, (ok) Kolli ok synir Eyðs með hánum, við ser menn. Þorvaldr Eyðsson skýtr spjóti at Birni, þegar er hann náir til hans. Björn tók spjótið á lopti ok sendi aptr til eiganda. Þat kom á Þorvald miðjan, ok fèll hann dauðr til jarðar. Þeir höfðu komizt á milli hans ok Grásteins, svá at Björn komst eigi þangat. Þórðr vildi hefna bróður síns ok hjó til Bjarnar mikit högg; en Björn hèlt á skildinum, svá at handleggr hans var í mundriðanum; kom höggit á skjöldinn ok varð svá mikit, at handleggr Bjarnar gekk í sundr, ok fèll skjöldrinn niðr. Þá þreif Björn sporð skjaldarins hinni hendinni ok rak í höfuð Þórði, svá at hann fèkk þegar bana. En sumir menn segja, at hann legði hann með söxunum til bana. Kolli sótti Björn fast, nær í mesta lagi einna manna í sífellu, þótt vèr kunnim eigi at greina, hvert sárafar hann veitti hánum. Kálfr mælti; kvað hánum nú fyrir allt eitt koma, þótt hann felldi nökkura menn, ok kvað hann skyldi nú eigi undan draga; „er oss nú eigi mannfátt," segir hann. Sumir mæltu, at slá skyldi hring um Björn ok varðveita hann, at hann komist hvergi í braut, ok bíða Þórðar Kolbeinssonar, at vega at hánum til lykta. Ok meðan þeir ræddust þetta við, þá leysti Björn manskæri af linda sèr, ok váru þau nýhvött, er hann fór heiman, bæði mikil ok bitrlig. Nú kom Dálkr til með sex menn, ok vill þegar sækja at Birni; því at hann var hraustr karl-

maðr, ok þóttist hann varla á hólmsök[1] við Björn, er hann átti sonar síns at hefna. En Björn bregðr sverðinu Þorfinns, er hann hafði heiman haft, ok höggr á fót Dálki svá hart, at fótrinn brotnaði, en eigi beit, ok varð Dálkr úvígr, ok fluttr á braut þangat, sem hánum var úhætt; ok því næst kom Þórðr Kolbeinsson. Ok er Björn sá hann, þá mælti hann: „Seinn til slíks móts, lítill sveinn!" „Sá skal þèr þó nú nær standa í dag," segir Þórðr, „ok höggva þik klœkishögg." „Þau ein mantu höggva," segir Björn, „meðan þú lifir." Þórði varð mismælt, ok vildi hann sagt hafa, at sá skyldi hann höggva klámhöggi þann dag. Björn grípr nú skærin — því at hann veit, at sverðit dugir ekki — ok hleypr at Þórði, ok ætlar at reka á hánum skærin. Þórðr veikst undan, en fyrir varð húskarl Þórðar, er Grímr hèt, ok fèkk þegar bana; ok í því bili hjó Kálfr til Bjarnar, ok veitti hánum mikit sár, ok fèll Björn nú, svá at hann stóð á knjám, ok varðist með skærunum af mikilli hugprýði — því at hann var hinn mesti fullhugi, sem opt höfðu rauñir á orðit — ok veitti þeim mörg sár, er hann sóttu. Þeir sóttu hann nú svá fast, ok engi meirr, en Kolli. Björn mælti: „Fast sœkir þú mik í dag, Kolli!" segir hann. „Eigi veit ek hvèrjum í er at þyrma," segir hann. „Svá er ok," segir Björn; „móðir þín man þetta hafa fyrir þik lagt, at þú skyldir mèr harðasta atgöngu veita; en sjá þykkjumst ek, at annat man þèr betr gefit, en ættvísin." Kolli segir: „Eigi þykkir mèr þú þat snimma sagt hafa, ef mèr er nökkurr vandi á við þik." Ok þegar gengr Kolli í braut ok hættir atsókninni. Björn varðist mjök lengi með skærunum, svá at hann stóð á knjám; ok allir undruðust þeir, hví hann mátti slíka vörn veita, næsta vápnlauss maðr, svá margir, sem þeir sóttu hann, ok þóttust þó allir hafa fullleiksa, er

1) *Saaledes alle Haandskrifterne, men uden Tvivl forskrevet.*

hánum urðu næstir. Nú er þat sagt, at Þórðr hjó til Bjarnar, ok beit af hánum þjóhnappana, ok fellr Björn þá. Þórðr vill þá eigi láta höggva á milli, ok höggr af Birni höfuð í öðru höggi, ok gengr á milli bols ok höfuðs, ok þá kvað Þórðr vísu:

Lásk-at, snarr at snerru,
(segg þann bitu eggjar,
hinn, er fyrir heiði sunnan
hugprýði mèr kviddi[1])
at ek (morðvandan) myndak
(meiðs hlutum rán af beiði;
bitu þann fyrir sök sanna
sverð) hans bani verða.

Þórðr tók höfuð Bjarnar ok batt við álar sèr; lèt þar hanga við söðul sinn. Kálfr kvaðst vilja, at þeir kæmi í Hólm ok lýsti þar víginu, ok lèzt vilja færa þeim men, er Björn hafði haft á sèr. Dálkr svarar ok kvað þat úskylt vera ok kappsamligt; kvað þat betr sóma, at sýna sik í yfirbótum við frændr Bjarnar eptir þetta verk, heldr en auka vansemd við þá. Þórðr lagði þar hvártki til. Kálfr reið þegar af vetfangi. Ok er þeir riðu í brott, ok váru komnir ofan yfir Klifsand, þá flugu móti þeim hrafnar nökkurir, ok þá orti Þórðr vísu þessa:

Hvert stefni þèr hrafnar
hart með flokk hinn svarta?
Farit ljóst matar leita
landnorðr frá Klifsandi.
Þar liggr Björn, en Birni
blóðgögl of skör stóðu;
þollr hnè hjálms á hjalla
Hvítings ofarr litlu.

[1]) *Gisning for Haandskrifternes* kviða.

Nú koma þeir í Hólm, ok gengr Kálfr í dyngju, er Þórdíss var fyrir, kona Bjarnar, og segir henni víg Bjarnar, „ok er hèr men," segir hann, „við at taka, er hann hafði á sèr." Hón tók við meninu, ok spurði hvárt Þórðr er þar. Kálfr kvað hann þar kominn. „Hann vil ek þó hitta," segir hón; gengr ór dyngjunni, þangat sem Þórðr var, ok kastar til hans meninu, ok bað hann færa Oddnýju, konu sinni, til minja[1]. Síðan riðu þeir ofan eptir dal ok komu til Húsafells, ok var Dálkr þar eptir, en Þórðr reið á Völlu, ok var Arngeirr heim kominn, faðir Bjarnar. Þórðr segir hánum tíðindin, ok báðum þeim hjónum. Hón var úti ok þó höfuð barns eins. Þórðr leysti höfuð Bjarnar frá álum sèr ok kastaði til Þórdísar, móður Bjarnar, bað hana vita, ef hón kenndi höfuðit, ok kvað því þá eigi minni þörf at vaska, en hinu, er hón þó áðr. Hón mælti þá: „Kenni ek höfuðit," segir hón, „ok kenna mættir þú; því at fyrir hinu sama höfði gekktu optliga hræddr, meðan þat fylgði bolnum; far nú ok fær þat Oddnýju; ok betra man henni þetta þykkja, en þat hit litla ok vesalliga, er lafir á þínum hálsi. Þórði líkaði illa hennar málsemdir, lætr þar eptir höfuð Bjarnar ok ríðr heim á Hítarnes, segir frá tíðindum ok færir Oddnýju menit, er Björn hafði átt. Ok er hón sá, hneig hón aptr ok vissi ekki til manna; ok er af henni hóf öngvit, þá hafði hón fengit mikla vanheilsu ok úyndi, ok leitaði Þórðr mjök margs í at hugga hana, ok var vel til hennar; en svá görist með miklu móti, at hón var verkjum borinn af þessu, ok var ákafast hinn fyrsta vetr eptir. Henni þótti sèr þat helzt ró, at hón sæti á hestsbaki, en Þórðr leiddi undir henni aptr ok fram; ok gerði hann þat, at hánum þóttu stór mein á vera, en vildi við leita, at hugga hana; ok um þetta orti hann:

1) *Rettelse for* muna *i tre Haandskrifter og* minna *i 3, A.*

Móðr verð ek mitt hross leiða
(mjúk verðr för sjúkrar
reiðvara) fljótt und fríði[1]
fjargvefjar dag margan;
því at borgar[2] hvergi
hlökk undi sèr dökkva
(mikit stríð var þat móða
merkiskins) fyrir verkjum.

Svá þóttist Þórðr mjök fyrirverða fyrir konuna af þessum meinum, er á lögðust, at menn segja þat, at heldr kjöri Þórðr þá líf Bjarnar, ef þess væri kostr, ok hefði hann slíkar ástir konu sinnar, sem áðr, ok þótti hánum þat stórmein, er til þeirra Bjarnar kom allra jafnt samau. Hón mornaði öll ok þornaði, ok rœddi aldri síðan mikit[3], ok lifði þó mjök lengi við þessi úhœgindi. Frændr Bjarnar lètu göra eptir líki hans, ok var þat jarðat á Völlum, at kirkju þeirri, er hann hafði þar göra látið Tómasi postula, ok var niðr lagðr með klæðum ok ræmunni, sem fyrr var sagt.

Nú fara þessi tíðindi um landit víða: víg Bjarnar, ok spyrr Ásgrímr bróðir hans austr á Rangárvöllu, ok ferr síðan vestr í Ljárskóga at finna Þorstein Kuggason, ok tekr hann við málum af Arngeiri karli, ok búa þeir þat um várit til alþingis, Þorsteinn ok Ásgrímr ok vinir Bjarnar. En er Ásgrímr fór á braut um vetrinn frá Þorsteini, þá ferr hann í Hólm ok varðveitir búit, er Björn hafði átt, ok fór þaðan um várit í málatilbúnað með Þorsteini, ok fjölmenntu mjök til þings; ok svá gördi Þórðr, ok þeir, er hánum vildu lið veita. Svá er sagt, þá er til þings var komit, sendir Þórðr

[1]) *Rettelse for* friðri *i tre Haandskrifter, og* fiðre *i ect.*
[2]) *Her mangler enten et Ord eller* borgar *er forskrevet.*
[3]) *To Haandskrifter have* tanna, *som maaskee er feilskrevet for* til manna.

menn á laun til Ásgríms með þeim örendum, at bjóða hánum sœmilig boð, ok at þeir mætti nú finnast um nóttina, ok kvaðst hánum unna hins mesta sóma af málum, ok kvað þat skyldigt; því at hann var aldri mót hánum, þá er mál þeirra Bjarnar váru. Ásgrímr er úvanr at eigi hlut í málaferlum, ok hittir Þórð um nóttina. Hann kveðr Ásgrím blíðliga ok rœddust margt við. Þórðr var maðr orðhagr ok slèttmáll, ok tjáir fyrir hánum, hve mikit hann var neyddr til þessa verks; segir hánum mart frá viðskiptum þeirra Bjarnar, hversu skerðan hlut hann hafi lengi borit fyrir Birni, en nú enn þrjá drepit í[1] síðasta fundi þeirra, en fjóra örkumlaða; „ok eru þeir sjau[2] menn," segir Þórðr, „er at engu er getið til sætta: Óttarr ok Eyvindr, Þorsteinn Kálfsson, Þorkell Dálksson, skógarmenn tveir, Steinn Guðbrandsson, átti austmaðr, níundi Kolbeinn, son minn, Þorvaldr ok Þórðr, Eyðssynir, tólfti Grímr, húskarl minn, en Dálkr örkumlaðr, ok allir vèr nökkut sárir; en ek man bœta þèr bróður þinn þremr hundruðum silfrs; því at ek ann þèr góðs hluta." Ásgrímr hlýðir á fortölur Þórðar ok játar þessu; er hánum greitt silfrit; tekr hann við, ok er heldr hvatað at öllu; ok var auðsætt, hvat til hèlt um sættir: fortölur Þórðar, en hvatvísi Ásgríms. Þorfinnr Þvarason varð eigi fyrr varr við, en Ásgrímr tók silfrit, ok gekk út ór búðinni ok til Þorsteins Kuggasonar, ok sagði hánum, at Ásgrímr myndi ginnast láta fyrir Þórði með leynd til nökkurra sátta; kvað hann vera at telja silfr. Þorsteinn kvað þetta vera myndi œrit mikit bráðrœði, ok kvað eigi hœgt, at veita slíkum mönnum lið, sem svá eru einráðir; „en þó má enn eigi vita, fyrir hvat Þórði kemr þetta." Engan mann varði þessa, at Ásgrímr myndi við engan um ráðast, ok eigi við Þorstein, er í var bundinn málinu með hánum. Því var Þor-

1) *Saaledes alle Haandskrifterne.* — 2) *Formodentlig forskrevet for* tólf.

steinn ok Ásgrímr fyrir eptirmáli um Björn, at aðilinn, sá er fyrir öndverðu var, Arngeirr karl, faðir Bjarnar, (var) nú hrumr af elli, ok lèt því málin undir þá koma, at hann þóttist eigi mega fara til þings fyrir elli, ok hafði ekki við þat vanizt at fylgja málum, þá er hann var yngri, en vissi, at Þorsteinn hafði þessu heitið Birni, at mæla eptir hann, ef þess þyrfti, eðr sá eptir annan, er lengr lifði. Þorsteinn sendi nú menn til búðar Þorkels Eyjúlfssonar, frænda síns, ok kvaðst vilja hitta hann. Þórðr Kolbeinsson var í búð Þorkels, ok hafði þessa sátt görva án ráði Þorkels; því at hann vissi ekki til þessa. Þat er nú frá Þorsteini at segja, at hann dróg saman lið mikit, ok heimti þangat Mýramenn, frændr Bjarnar. Nú finnast þeir Þorsteinn ok Þorkell; eru þá með Þorsteini frændr Bjarnar ok vinir. Þá segir Þorsteinn, at hann er heitbundinn at hefna Bjarnar eða mæla eptir hann; „erum vèr hèr saman komnir, frændr hans ok vinir; ok er þat at segja til, at vèr verðum allir á eitt sáttir um þat, at únýta þessa sátt, er Ásgrímr hefir görd við Þórð." „Þat hefir opt sýnzt," segir Þorkell, „at frændr Bjarnar hafa opt eigi rètt fylgt málum hans; ok svá vænti ek, at mönnum muni á lítast, ef sakaraðilinn skal eigi ná at hafa þá sætt, er hánum hugnar." „Hèr er ekki um at tala," segir Þorsteinn; „ek einn vil ráða málalyktum, bæði mannsektum ok fègjöldum, sem ek er í bundinn, eðr láta líf mitt ella. Snúst þú í mót, ef þú vilt; kappœrit höfum vèr lið; úsýnt, at þeim sigrist betr, er í mót standa; enda munum vèr þar til hætta at þeim kosti, hvárt vèr nánum lífi Þórðar, eðr þeirra annarra, er vágu Björn." Þeir Þorkell ok Þorsteinn váru brœðrungar at frændsemi; ok sá Þorkell, at þeim sómdi eigi svá mjök at þreyta, en vissi kapp Þorsteins, en Þórðr Kolbeinsson hafði eigi ráðizt fyrr við hann um sættina; ok vill hann leita mála fyrir hönd Þórðar,

en ganga eigi í bardaga fyrir hans sakir móti frændum sínum, ok kvaðst Þórð vilja undan sektum mæla sjálfan, ok svá fègjöldum meirum, en áðr galt hann; en Þorsteinn göri á hendr öðrum mönnum, sem at víginu váru, svá mikit fè ok mannsektir, sem hann vill sjálfr. Þorsteinn kvað eigi um at leita, at Þórðr kæmist undan neinum álögum, þar sem af hánum hefði allt hit illa staðit um þetta mál. Þorkell mælti: „Þat vil ek þá, at fèbótum komi við fyrir mál þessi; ok mælum vit um ok sættumst á þat, at Þórðr komist undan sektum með fègjaldi.“ Nú kom þar máli, at sættir váru nefndar ok festar með þeim á þá leið, at Þorsteinn ok Þorkell skyldi um mæla, ok skyldi Þórðr gjalda fyrir sekt sína slíkt, sem Þorsteinn vildi; en aðrir menn, er at víginu váru, skyldi undir ganga bæði sektir ok fèbœtr eptir vilja Þorsteins. Þeir skyldi upp lúka görðinni[1], áðr þeir færi af þingi, ok var svá gört. Mjök hefir verit, sem Þorsteinn rèði einn görðinni, þegar Þorkell hafði Þórði komit undan sektum, frænda sínum; en ekki sparði hann fè til sakbóta; því at œrit var til. Þat er nú görð þeirra Þorsteins, at Dálkr skal taka engar bœtr fyrir sik ok son sinn, ok gjalda ok eigi fyrir tilför um víg Bjarnar. Kálfr skal ok hafa engar bœtr fyrir son sinn, ok vera hèraðssekr vestan þaðan; láta jörð sína í Selárdal, ok fara suðr um heiði, í átthaga sinn. Þórðr skal gjalda Ásgrími þrjú hundruð silfrs, sem hann hafði kjörit sèr til handa ok við tekit; önnur þrjú hundruð silfrs skal Þórðr gefa til sýknu sèr; en hin þriðju þrjú hundruð til sýknu Kálfi; en frændr Þórðar, er fellu við hraunit, skyldi úhelgir fallit hafa, ok svá skógarmenn, ok þeir menn allir, er í fyrirsátum höfðu verit fyrir Birni. Nú eru eptir tólf menn, þeir er greiðliga váru at víginu; þá görði Þorsteinn alla sekja, ok skyldi utan fara hit sama sumar, ok

1) sektinni *kar 438 og 531.*

gefa fè til fœringar þeim, mörk fyrir hvern þeirra; en ef þeir kæmist eigi utan, sem mælt var, þá skyldi þeir alsekir ok dræpir, hvar sem þeir fyndist. Nú fara þeir af þinginu; tók Þorkell hina seku menn til sín; lèt frændr þeirra leggja fè til, hjálpar þeim ok þangat, ok kemr þeim utan um sumarit. Ok nú var sú umrœða manna, at varla hafi þvílíkt eptirmál orðit um einn mann, sem eptir Björn; því at þær sættir urðu allar fram at ganga, sem Þorsteinn hafði görvar, ok unir Þórðr við stórilla ok hans menn, þótt þá mætti eigi at hafa. Mýramenn tóku ok mikit fè til sátta af Þórði Kolbeinssyni, þeir sem váru frændr Bjarnar. Arngeirr karl fór til Þorsteins Kuggasonar með mikit fè, er hann tók við; en Þórdíss tók af mund sinn ok heimanfylgju, ok fór vestr á Barðaströnd til frænda sinna; en Ásgrímr fór austr á Rangárvöllu með þat fè, sem hann hlaut, ok bjó þar síðan. Þórðr Kolbeinsson fór heim á Hítarnes, til bús síns, ok unir eigi vel við málalyktir. Tekr nú þaðan af at kyrrast um málin. Ok lýkr hèr nú frásögn þessarri.

Tillæg.

(Fornmannasögur, IV. Pag. 109—111.)

Björn hèt maðr, ok var kallaðr Hítdœlakappi. Hann var hirðmaðr Ólafs konungs. Björn var harðgörr maðr ok mikill fyrir sèr. Þat bar til einu sinni, þá er Björn var með Ólafi konungi, at hann fór í laug með konunginum. En sú görð var mönnum mjök tíð, at hafa silkibönd utan at hosum, ok vöfðu þar með leggina. Nú fór Björn fyrr ór lauginni, en konungr; en klæði þeirra lágu öll saman, kon-

ungs ok Bjarnar. Nú geymir Björn eigi at, ok tók silkiræmu konungs aðra, ok batt um fót sèr. Ok er konungr kom ór lauginni, fann hann, at Björn hafði skipt við hann. Björn bauð aptr at skipta, þegar hann vissi. Konungr segir, at þat skyldi þá hvárr hafa, sem fengit hafði.' Ólafr konungr gaf Birni sverð gott, er hann kallaði Mæring. Björn fór til Íslands, ok eru miklar frásagnir frá skiptum þeirra Þórðar Kolbeinssonar, áðr Björn fèll fyrir Þórði, þar sem Hvítingshjalli heitir í Hítardal. Björn var grafinn á Völlum; því at þar var þá kirkja; hvíldi Björn þar lengi síðan, þar til er staðr efldist at Húsafelli; var þá upp tekin kirkjan á Völlum, ok grafinn garðrinn, ok öll bein færð í Hítardal, þau er þar höfðu jörðuð verit. Björn hafði í klæðum verit niðr settr. Ok er bein hans váru upp tekin, þá var allt hold hans fúit ok öll klæði, svá at engan stað sá, nema sú ein silkiræma, er Ólafr konungr hafði átt; hún var heil ok úsökuð, svá sem hón hefði aldri í jörð komit. Nú sýndist í þessum atburð mikill heilagleikr Ólafs konungs, at sá einn hlutr var úfúinn í jörðu á beinum Bjarnar, er helgazt hafði af líkama Ólafs konungs. Sú silkiræma var síðan höfð til messufatalinda, ok er nú á þeim bœ, er í Görðum heitir á Akranesi.

BJÖRN HITDÖLEKAPPES SAGA,

oversat af

H. Friðriksson.

Nu skal Noget fortælles om de Islændere, som levede i Kong Olav Haraldsöns Dage og bleve hans fortrolige Venner. Blandt dem nævnes först Hövdingen Thorkel Eyjulfssön, som var givt med Gudrun Usvifersdatter. Da var Thorkel paa Reiser, og opholdt sig jævnligen hos Kong Olav, naar han var udenlands, og var af ham höit anseet. Paa denne Tid boede Thord Kolbeinssön paa Hitarnæs i Island. Han var en stor Skjald og sögte at hævde sin Anseelse. Han reiste jævnligen udenlands, og var formedelst sin Dannelse i stor Anseelse hos höiere staaende Mænd. Thord var Eirik Jarl Hakonsöns Hirdmand og vel anseet af ham. Thord var ikke vennesæl hos Folk, thi man tyktes, at han var spodsk og ondskabsfuld imod alle dem, som han mente at turde byde sligt. Den Mand voxede op hos Skuli Thorsteinsson paa Borg, som hed Björn, og var en Sön af Arngeir og Thordis, en Datter af Thorfinn den strenge, og Sæun, Datter af Skalle-Grim. Björn var tidlig stor af Vext og stærk af Kræfter, mandig og anseelig af Udseende. Ogsaa Björn havde ligesom mange andre været Gjenstand for Thords Spot og Fornærmelser. Han opholdt sig af den Grund hos sin Frænde Skuli medens han var ung, at han syntes, at han var der paa et bedre Sted formedelst Thord Kolbeinssöns Fornærmelser end hos sin Fader. Men af den Aarsag omtaler jeg ikke de smaa Tvistigheder, der fandt Sted imellem

Björn og Thord, för end Björn kom til Skuli, at de ikke vedkomme denne Fortælling. Skuli var god imod Björn, og agtede ham höit, thi han saae med sin Viisdom, hvilken anseet Mand i deres Familie han vilde blive. Björn var ret vel tilfreds med sin Stilling medens han opholdt sig hos Skuli. Da boede i Hjörsö udenfor Myrar Thorkel, en Sön af Dufgus den rige fra Dufgusdal. Thorkel var en rig Mand og anseet Bonde. Han havde en Datter ved Navn Oddny; hun var særdeles smuk af Udseende og af kraftig Karakter, hun blev kaldet Oddny Eykyndil (Öfakkel). Björn pleiede ofte at komme der, og sad jævnligen og talte med Oddny Thorkelsdatter, og de behagede hinanden vel. Mange mente, at det var et lige Parti, dersom Björn fik hende til Kone, thi han var særdeles mandig og af god Herkomst.

Da Björn havde været fem Vintre hos sin Frænde Skuli, begav det sig, at et Skib kom til Gufaa's Munding; det Skib eiede norske Mænd. Skuli Bonde red til Skibet, og tilböd Kjöbmændene Ophold hos sig; thi han havde den Sædvane, ofte at tage Kjöbmænd hjem til sig og holde godt Venskab med dem; og dengang toge tre af dem Vinterophold hos ham da de havde optrukket deres Skib. Björn var meget forekommende imod Kjöbmændene, baade ved at gjöre dem Følgeskab og vise dem Tjenester; og de fandt sig meget vel fornöiede med ham. Björn havde engang en Samtale med sin Frænde Skuli, og bad ham, at han vilde sörge for, at han kom til at reise udenlands med disse Kjöbmænd. Skuli svarede gunstigen; han sagde, hvilket ogsaa var sandt, at mange Mænd fik Forfremmelse, som vare meget karrigere udrustede af Naturen; ogsaa sagde han, at han skulde forsyne ham med det, som han mente at behöve. Björn takkede ham for hans Godhed imod sig, som han havde viist baade nu og tidligere. Björn aftalte da med disse Kjöbmænd, at

reise med paa deres Skib. Skuli, hans Frænde, og hans Fader, gav ham gode Reisepenge, som han kunde være vel bekjendt for i gode Mænds Selskab. Intet Mærkværdigt tildrog sig med Hensyn til Kjöbmændenes Ophold der; de begave sig til Skibet, da Foraaret begyndte, og gjorde det seilfærdigt og ventede paa Vind. Björn red nu til Borg for at træffe Skuli sin Frænde; og da de træffe hinanden, siger Björn til ham, at det er hans bestemte Villie, at fæste Oddny Thorkelsdatter för end han reiser bort. Skuli spurgte om han havde talt med hende; han bekræftede det. „Da skulle vi gaae," siger Skuli, og det gjöre de. De komme til Hjörsö og træffe Thorkel og hans Datter Oddny. Björn fremförte da sit Ærende og beilede til Oddny. Thorkel gav et gunstigt Svar og henskjöd i det Hele Sagen til sin Datters Afgjörelse. Men eftersom han var hende bekjendt i Forveien, og de havde elsket hinanden inderligen, da gav hun sit Ja. Fæstehandlingen gik da strax for sig; hun skulde vente ham som hans Fæstemö tre Vintre, og skjöndt Björn er indenlands den fjerde Vinter, men ikke kan komme til at söge Partiet fuldbyrdet, skal hun dog vente ham; men dersom han ikke kommer inden tre Vintres Frist fra Norge, skulde Thorkel gifte hende bort, om han vilde. Björn skulde ogsaa sende Mænd ud til Island, for at fornye Fæstekontrakten, dersom han ikke selv kunde komme. Skuli medgav Björn saa meget Gods, at det ikke var mindre end alt det, som Thorkel eiede tilligemed hans Datter Oddny's Fæstensgave. De skiltes nu ad, og Skuli fulgte Björn til Skibs, og da sagde Skuli: „Naar du nu kommer til Norge, Björn! og træffer min Ven Eirik Jarl, da bring ham min Hilsen og mit Budskab, at han tager imod dig — og vil jeg antage, at han gjör dette — og bring ham denne Guldring som Jærtegn, thi da kan han ikke fordölge for sig, at det er mit Önske."

Björn takker Skuli for al den Velvillie, som han havde viist imod ham, siden han kom i hans Huus; og derefter skiltes de. Dette skete paa Eirik Jarls sidste Dage. De seilede afsted tidlig om Sommeren. Reisen gik hurtig for dem, og de kom til Norge. Björn traf snart Eirik Jarl og bragte ham Skulis Hilsener og Jærtegn. Jarlen optog det vel og sagde, at han gjerne skulde opfylde hans Önske, „og du, Björn! skal være velkommen." Björn sagde, at det var ham kjært; han begav sig derpaa til Jarlens Hof; der opholdt han sig og blev holdt i Ære.

Tidlig den samme Sommer kom et Skib fra Norge til Strömfjord. Thord Kolbeinsson red til Skibet, og fik at vide, at disse Kjöbmænd agtede at reise tilbage samme Sommer; han kjöbte derfor en Part i Skibet og erklærede, at han agtede at reise udenlands. Thord havde en Frænde i Danmark ved Navn Hroi den rige; han opholdt sig i Roeskilde, hvor han eiede en Gaard. Thord var nærmest til at tage al Arv efter ham. Han bereder sig nu til Udenlandsreisen, og de bleve sildig seilfærdige. Det spurgtes til Jarlens Hof, at Thord var kommen til Norge fra Island paa det Skib, som to Gange den Sommer havde seilet mellem Island og Norge, og derhos at han var Styrmanden og agtede at bringe Jarlen et Digt. Jarl spurgte Björn, om Thord var ham bekjendt. Björn sagde, at han kjendte ham nöie, og at han var en god Digter; „og det Digt vil være storartet, som hans fremsiger!" Jarlen sagde: „Tykkes dig det raadeligt, Björn! at jeg hörer Digtet?" „Det tykkes mig visselig," siger Björn, „thi det vil blive Eder begge til Ære." Og kort efter traf Thord Jarlen og hilsede ham med Agtelse. Jarlen optog vel hans Hilsen, og spurgte hvem han var. Han sagde hans Navn var Thord og at han var en Islænder, „og önskede jeg, at de vilde höre det

Digt, som jeg har digtet om Eder." Jarlen sagde det maatte han. Thord fremsagde Digtet, og var det et Drapa og et godt Digt. Jarlen yttrede sin Tilfredshed med Digtet og tilböd ham Ophold hos sig om Vinteren. Dette Tilbud modtog Thord, og blev vel beværtet. Thord og Björn vare begge den Vinter hos Jarlen. Ved Hoffet vare nogle Mænd, som fortalte Jarlen, at Thord og Björn nok ingen Venner vare. Og engang fortælles der lod Jarlen Thord kalde for sig og spurgte ham, om Björn var ham bekjendt, eller hvorfor Skuli monne have sendt ham denne Mand. Men Thord siger, at Björn var en særdeles rask Mand „og mig fordeelagtig bekjendt, og derfor sendte Skuli ham til Dem, da han ikke havde nogen anden Frænde, som var haabefuldere." „Det er vist sandt," siger Jarlen. Thord sagde: „Har De vel spurgt om, hvor gammel Björn er?" „Nei," siger Jarlen. Thord siger: „Han er nu atten Vintre, og mange raske Svende ere her i Deres Følge, og vil Björn følge dem, som ere de tappreste." Denne Tale behagede Jarlen vel. Thord lod sig ikke mærke med, at der ikke altid havde været godt Forbold mellem Björn og ham." En Dag om Vinteren gik Thord til Björn, og bad ham at drikke med sig. „Vi opholde os nu paa det Sted, hvor det andet ikke sömmer sig for os end at der er god Forstaaelse imellem os; og der har kun været saadan Uenighed imellem os, som har liden Betydning; og lad os derfor vise os som gode Venner herefter." Björn gav et bekræftende Svar. Saaledes gik Tiden til Julen. Og den ottende Juledag gav Eirik Jarl sine Folk Lönning, som det er Höydingers Skik i andre Lande. Han gav Björn en Guldring, som veiede en halv Mark; og var det for hans Tapperheds Skyld og hans Frænde Skulis. Thord gav Jarlen et godt Sværd til Belönning for Digtet. Endnu begav det sig

en Aften om Vinteren, at Thord sagde til Björn — og dengang vare de begge drukne, Björn dog mere —: „Hvad har du i Sinde at foretage dig til Sommeren? eller agter du til Island?" „Ikke vil jeg i Sommer derud," siger Björn, „thi jeg agter at bede Eirik Jarl om Orlov, at han tillader mig at gaae paa Krigstog og erhverve Gods og Ære, hvis det lader sig gjöre." Thord svarer: „Det synes mig mindre raadeligt, efter at du har opnaaet stor Ære og Anseelse at udsætte dig for saa stor Fare, og reis du meget hellere med mig ud til Island i Sommer til dine ædle Frænder og din Fæstemö." Björn svarer: „I denne Sommer reiser jeg ikke til Island." Thord svarer: „Din Adfærd synes mig noget raadlös: at reise ud af Landet med meget Gods, men vide ikke, om du kommer tilbage eller ei." „Den vinder som vover," siger Björn; „jeg gaaer paa Krigstog." Thord sagde: „Send da Oddny din Fæstemö Ringen, som Jarlen gav dig, og giv mig den i Hænder, thi da seer hun endnu tydeligere din Kjærlighed til hende og Alvor, dersom du sender hende en slig Kostbarhed, og du vil være hende endnu fastere i Hu end för, og hun endnu mindre glemme dig; men hvis du kommer til Island, som vi vente, tager du baade Ring og Kone og alle de Penge, som bleve lovede dig som hendes Medgift; og sandt er det," siger Thord, „at sligt Parti findes ikke paa Island, som Oddny er." Björn sagde: „Sandt siger du, Thord! at Oddny er den herligste Kvinde og mig anstændig i alle Henseender; og havde du viist dig ligesaa venskabelig imod mig, da vi vare i Island som nu, saa vilde jeg have gjort alt dette, som du nu begjærer; men jeg mener det vil blive vanskeligt for mig at troe dig; og det vil blive sagt, at jeg holder löst paa Jarle-Gaven, dersom jeg lader Ringen komme i dine Hænder." Thord opfordrede ham til at besöge sin

Brud. Björn sagde, at han havde skikket Mænd til at varetage den Sag; „og sig Sandhed, Thord! om min Reise, naar du kommer til Island. Men jeg tykkes, at jeg endnu for lidet har forsögt mig i Bedrift og kun faa Steder sögt Kjendskab til gode Mænds Sæder; men dersom jeg reiser nu allerede til Island, da vil jeg ikke kunne bekvemme mig til at forlade saa snart min Tilkommende." Thord lovede det; „men derfor bad jeg om Kostbarheder for at bekræfte min Fortælling, at du ikke behöver at mistænke mig; thi jeg skal være dig tro." „Det vil jeg nu ogsaa vove for en Gangs Skyld," siger Björn; „men hvis du svigter mig, troer jeg dig aldrig derefter i mine Dage." Björn gav nu Thord Ringen Jarlegaven i Hænder, og bad ham at bringe Oddny den. Thord lovede det, og sagde da meget smukke Ord til Björn og gav meget gode Löfter om at være ham tro og udrette vel det Ærende, han havde givet ham. Björn og han sluttede Samtalen for den Gang; men da Björn var bleven ædru, syntes han, at han havde sagt temmelig meget til Thord og viist ham for megen Tillid. Nu svandt Vinteren, og Thord ruster sit Skib. Björn og han træffes og tale endnu en Gang med hinanden. „Husk, Thord!" siger Björn, „hvad vi have talt sammen, og udför nu vel det Hverv, jeg har givet dig." Thord gav gode Löfter derom; derpaa skiltes de som det lod i god Forstaaelse. Man vidste ikke nöie, hvad Thord og Björn havde talt med hinanden. Det fortælles, at Thord var femten Aar ældre end Björn. Det Æreskvad, som han digtede om Eirik Jarl, hed Belgskakadrápa (Bælgryster-Digtet). Thord seilede fra Norge tidlig om Sommeren og kom til Island til Gufaa's-Munding ved Altingstid. Han red strax til Ting, og man glædede sig over hans Komme; og vel udförte han det Hverv, Björn havde overdraget ham, den Gang, og sagde, at

Björn vilde komme for at fuldbyrde sin Forbindelse med Oddny, og gav hende Ringen; men sagde, at Björn havde overladt ham Partiet, ifald han döde eller ikke kom til Island.

Den samme Sommer, som Thord reiste til Island, gik Björn for Jarlen og bad om Tilladelse at drage i Österleden. Jarlen sagde, han skulde fare hvorhen ham var bekvemt. Björn reiste da med Kjöbmænd öster paa til Garderige (Rusland) til Kong Valdimar. Der var han om Vinteren i megen Ære hos Kongen; han var vel lidt blandt fornemme Mænd, thi hans Færd og Sind behagede alle vel. Det er fortalt, at medens Björn opholdt sig i Garderige hos Kong Valdimar, traf det sig, at en uimodstaaelig Krigshær faldt ind i Landet. Anföreren var en Kjæmpe ved Navn Kaldimar, stor ok stærk, Kongens Nærbeslægtede, den dygtigste Kriger og en Mand af udmærket Tapperhed; og man ansaae Kong Valdimar og denne Kjæmpe lige berettigede til Riget; men Kjæmpen havde af den Aarsag ikke kunnet komme paa Thronen, at han var den yngste, og derfor gik han paa Krigstog at söge Forfremmelse, og paa den Tid var ingen slig Kriger lige berömt som han i Österlandene. Men som Kong Valdimar erfarede dette, sender han Mænd med Forligstilbud til sin Frænde, og bad ham gaae fredeligen frem, og skulde han erholde Halvdelen af Riget. Men Kjæmpen sagde, at han ene skulde have hele Riget, og hvis Kongen ikke vilde det, böd han ham Holmgang; ellers skulde de slaaes med alle deres Tropper. Kong Valdimar tyktes, at ingen af disse Betingelser vare gode, og vilde ikke gjerne miste sine Krigere, men sagde, at han ikke var vant til Holmgang, og spurgte sine Folk til Raads. Man raadede ham at samle Tropper og slaaes. Og paa kort Tid samledes der en stor Mængde Mennesker, og drog Kong Valdimar

nu Kjæmpen imöde. Derefter tilböd Kongen at stille en Mand i sit Sted til Enekampen, og det gav Kjæmpen sit Ja til paa den Betingelse, at han skulde erholde det hele Rige, hvis han fældede den Mand; men hvis Kjæmpen faldt, skulde Kongen beholde sit Rige som för. Nu spurgte Kongen sig for hos sine Folk, om de vilde gaae paa Holm i hans Sted; men man var ikke villig dertil; thi enhver mente, at han var bestemt til Döden, dersom han skulde slaaes med Kjæmpen. Kongen lovede dem sit Venskab og andre Æresbeviisninger, dersom Nogen vilde fremstille sig, men dog vilde Ingen bestemme sig dertil. Björn sagde: „Her seer jeg Alle vise sig paa det umandigste i deres Herres Forlegenhed; men derfor reiste jeg fra mit Land, at jeg vilde söge Berömmelse. Men nu er der to Vilkaar for Haanden: det ene at seire med Manddom, skjöndt det er usandsynligt, naar hensees til den, som der skal kjæmpes med; det andet er: at falde med Mandighed og Mod; og det er bedre end at leve med Skam og vove ikke at opoffre sig for sin Konges Ære; og skal jeg fremstille mig til at kjæmpe med Kaldimar." Kongen takker Björn. Holmgangslovene bleve da forkyndte. Kjæmpen havde et særdeles godt Sværd, som hed Mæring. De kjæmpe baade heftig og ivrig, men Udfaldet blev imellem dem, at Kjæmpen blev fældet af Björn og fandt sin Död, men Björn blev farlig saaret. Björn vandt herved stor Berömmelse og Æresbeviisninger fra Kongens Side. Der paa Stedet blev et Telt opslaaet over Björn, thi man syntes han var ikke i Stand til at föres bort; men Kongen drog hjem til sit Rige. Björn og hans Fæller vare nu i Teltet; og da hans Saar begyndte at bryde op, digtede han denne Vise:

Nu i Sövnens Arme
(en vakker Sang vi kvæde)

af Hud skjön som Dukke
Öfaklen vilde falde,
om hun, den Liinklædte, hörte,
saa nær at vi vare
her i Teltet (ved fjerde
Vaabenstöd jeg berömt blev).

Derefter blev Björn flyttet hjem til Kongen med stor Hæder. Kongen gav ham Kjæmpens hele Rustning, og dermed fulgte Sværdet Mæring; derfor blev Björn derefter kaldet Kjæmpe og nævnet efter sit Herred. Björn laa formedelst sine Saar hele Sommeren, og Vinteren derefter blev han i Garderige; og da havde han været tre Vintre udenlands; derefter tog han tilbage til Norge; og som han kom der, vare alle Skibe seilede til Island; thi det var silde paa Sommeren.

Sommeren för end den nu omtalte erfarede Thord af Kjöbmænd, som kom til Hvitaa, at Björn var bleven saaret, og han kjöbte dem til at sige, at han var död; og saaledes gjorde de. Derpaa fortalte Thord offentlig Björns Död, og sagde, at de Mænd havde fortalt ham det, som havde kastet Jord paa ham; men ingen kunde modsige det, og man syntes ikke, at Thord var den Mand, som kunde mistænkes for Lögn. Derpaa foer Thord til Hjörsö og beilede til Oddny. Hendes Slægtninger vilde ikke bortgifte hende til ham för end den Tid var forlöben, der var bestemt mellem Björn og dem; men næste Sommer, naar Skibene kom, og der da ikke spurgtes noget om Björn, da sagde de, at de kunde tale om den Sag. Nu kom Skibene til Island, og Ingen vidste at sige noget om Björn; thi han kom ikke för til Norge end de vare afgaaede. Nu fornyer Thord sin Begjering, og bliver Oddny gift med ham. Men da Björn og hans Fæller vare seilfærdige, seilede henimod dem et

Skib fra Havet. Björn og hans Folk toge en Baad og roede hen til Skibet og vilde höre Tidender; thi de vare komne fra Island. De fortælle Oddny's Giftermaal; og da Björn fik det at vide, vilde han ikke reise til Island. Den Vinter begav han sig til Eirik Jarls Hof, og opholdt sig hos ham; og engang, da de laae ved Hamarsö, digtede han denne Vise:

Rysteren af Sværdet,
Svenden, har Gammen fundet;
haardt paa Dynen falde
Smykkerne af Öfakkel;
imens for Ophold vi tjene
Skib maa til Fart jeg mane
og Aaren paa Bordet hvile
(noget det volder hiin Blide).

Björn var endnu i samme Anseelse hos Jarlen som för.

Sommeren derefter reiste Björn vester paa til England, og blev der holdt i stor Ære, og der opholdt han sig to Vintre hos Knud den mægtige. Der tildrog sig den Begivenhed, da Björn fulgte Kongen, og denne seilede med sit Følge sönden for Söen (maaskee Nordsöen), at en flyvende Drage flöi hen over Kongens Folk og angreb dem og vilde slaae sine Klöer i en Mand; men Björn var i Nærheden og holdt sit Skjold over ham; men Dragen slog Klöerne næsten igjennem Skjoldet. Björn griber derpaa fat i Dragens Hale med den ene Haand, men med den anden huggede han Dragen bagved Vingerne i to Dele, og faldt Dragen död ned. Kongen gav Björn meget Gods og et godt Langskib, og det styrede han til Danmark. Da sluttede han Fællig med Audun Baglap, en Mand fra Vigen i Norge, men tildeels af dansk Herkomst. Audun var da i Forveien bleven

landsforviist. Han havde to Langskibe til Fællig med ham; de droge nu paa Krigstoge østen for Sverrig, og hærjede om Sommeren, men vare om Vinteren i Danmark. Dette var deres Id i tre Vintre.

Nu er der at fortælle, at Thord sad paa sin Gaard Hitarnæs en Tid. Folk mene, at Oddny er nu bedre gift end efter den forrige Bestemmelse, baade med Hensyn til Formue, Slægt og Anseelse og i andre Henseender; med deres Kjærlighed var ganske godt bevendt. De havde otte Börn: fem Sönner og tre Döttre. Thord havde dengang solgt det Skib til Kjöbmænd, som han havde eiet og holdt til Handelsreiser. Björn var nu paa Vikingetog for at erhverve sig Gods og Berömmelse. Han var Eirik Jarls Ven, og i Følge med ham ere de Mænd, som för ere nævnte. Kun lidet længes han efter Island, efterat han har hört Tidenderne derfra og hvorledes Thord havde baaret sig ad imod ham. Paa den Tid, som Björn var udenlands, fandt Hövdingeskifte Sted i Norge: efter Eirik Jarls Död modtog Hakon Jarl, hans Sön, Riget. Svend, Eirik Jarls Broder, raadede for en Deel af Landet som för, og saaledes stod det i to Vintre. Efter ham kom Olav den hellige til Landet og tog Hakon til Fange i Saudungssund; han svor da Kong Olav Eder og foer siden efter ud af Landet; men Olav sloges med Svend Jarl udenfor Næs paa Palmesöndag. Svend flygtede, men Olav raadede siden efter for hele Landet og blev Konge derover. Den Tidende kommer nu til andre Lande, at Eirik Jarl og Hakon Jarl havde forladt Landet. Björn og hans Mænd spörge dette Hövdingeskifte, og derhos, at mange gode Rygter gik om denne Konge, som han ogsaa fortjente. Paa den Tid var en udmærket Mand, Thorkel Eyjulfsson, paa Handelsreiser; han nöd megen Anseelse

hos Kong Olav. Thorkel var ogsaa en Ven af Thord Kolbeinsson.

Dernæst er det fortalt, at Thord Kolbeinssön spörger den Tidende, at Hroi den rige, hans Morbroder, var död. Thord skulde tage Arv efter ham. Nu kjöbte han et Skib, og agter at reise fra Landet for at hente Godset. Det er fortalt om Thords Reise, at han begiver sig til Kong Olav; der blev han modtaget vel; han siger Kongen Anledningen til sin Reise. Thorkel var da der tilstede, og tolkede Sagen vel for Kongen, at han kunde faae sit Gods. Kongen lod skrive Breve med ham til sine Venner i Danmark, og satte sit Segl derfor. Da vare med Thord Eyds Sönner, Thorkel og Thorgrim. I hans Følge var ogsaa Kalf den ondtvarslende. Thord digtede et Æreskvad om Kong Olav; siden gik han og bragte ham det selv, og modtog af Kongen en Guldring og Peltskjortel med Bræmmer og et godt Sværd. Thord spörger i Stilhed, om man mærkede noget til Björn. Han faaer til Svar, at han er paa Krigstog og har stort Følge. Thord havde et lidet Skib; nogle Mænd fra Vigen vare paa Skibet med ham. Henimod tredive Mænd var der i det Hele paa Skibet. Han kom den Sommer til Danmark til Roeskilde og fik meget af Godset, skjöndt store Spaaner vare afsnittede. De foer sydfra mod Slutningen af Sommeren; men hans Vei gik forbi Brændöer. Det er en Gruppe af Öer, som den Gang vare lidet beboede. Der vare Lönvige, og man var der jævnlig udsat for Overfald af Vikinger. Skov var der ogsaa noget af paa Öen. Björn foer da fra Havn til Havn, og sildig paa Dagen vare de paa et Sted, hvor to Landtunger strakte sig ud fra Brændöerne; den ene hedder Thrælaeyrr, den anden Oddaeyrr. Der lagde Björn sine Skibe. Den samme Aften kom Thord til Öen og laa der med sit Skib Natten over. Siden komme to Mænd frem paa Öen,

og spurgte, hvo Skibet eiede. En Mand, som var rask i Tale og noget ubesindig, siger, at Thord Kolbeinsson eiede det. Thord sagde: „Fremfusende Mand er du i din Tale," siger han, „og sig, at Thorar den vidtbefarne eier Skibet;" og saaledes gjör han. Manden paa Öen sagde: „Gjörer hvad I ville: lyver eller siger Sandhed." Disse Mænd vendte tilbage; men det var i Virkeligheden Björns Mænd; han laa der paa den anden Side af Öerne med ni Skibe. Da de vare borte, sagde Thord: „Disse have vist været Speidere, og nu vil jeg gaae op paa Öen og see, om jeg bliver noget vaer." Björn sagde til Audun, da hans Mænd kom tilbage, og fortalte om Thord: „Jeg tykkes at kjende Skibet efter deres Beretning, at Thord monne eie det, og er vort Sammentræf heldigt." Thord sagde, da de kom tilbage, som havde gaaet op paa Öen med ham, at han troer at vide, at Björn ikke monne være langt borte. „Nu vil jeg, at I siger, at jeg blev tilbage i Danmark, og at jeg ikke paa anden Maade kunde faae mit Gods, dersom det træffer sig saaledes, som jeg formoder, at Björn ikke er langt borte, og han kommer her; men jeg vil unddrage mig Faren. Kalf den ondtvarslende siger: „Dette monne være et godt Raad, hvis du ikke bliver funden; men ellers vil det blive til stor Skjændsel for dig; jeg vilde hellere, at vi forsvarede vort Gods og Liv, saalænge vi kunde." „Hiint er raadeligere," siger Thord; „Alle vil Fred blive given uden mig." Han gik da op paa Öen og satte sig ved Foden af en Bakke i en Kratskov, hvor han kunde see Skibet. Han havde en Vams over sine andre Klæder. Nu beder Björn sine Mænd at væbne sig og opsöge Kjöbmændene, og sagde, at det monne være sandt, som först var blevet sagt, at Thord Kolbeinssön var Styrmanden. De gjöre saaledes, som Björn sagde, gaae op paa Handelsskibet, og de synes, at Folkene ere uden Hövding. Björn

spörger, hvem der raadede over Skibet. De vidste Björn ingen Tak for hans Komme, men de fremförte Fortællingen, som Thord havde sagt. Björn troer det ikke, og vil söge efter ham paa Öen. „Öen er lille, og vi ville finde ham, hvis han er der." Nu randsagede de först Skibet og finde ham ikke; siden gik de omkring paa Öen; og der var henimod to hundrede Mand, som sögte efter ham; og da Björn og hans Folk kom til det Sted, hvor Thord sad, da springer han op og hilser Björn venligen. „Her er du nu, Thord!" siger Björn, „men ikke i Danmark; men hvi skal man nu sidde saa lavt? Sig os Tidender fra Island. Det er længe siden vi mödtes sidst." „Mange Tidender kan jeg fortælle," siger Thord. „Hvor opholdt du dig i Vinter?" siger Björn. Thord svarer Björn og siger: „Hos Kongen i Norge." „Paa hvilket Sted i Landet opholdt Kongen sig?" „Han var nord paa," siger Thord, „og henimod Foraaret drog han öster paa til Vigen, og der er han vist for Tiden." „Björn sagde: „Hvilke ere de nyeste Efterretninger, du har at fortælle fra Island?" „At Skuli er död," siger Thord, „men din Fader og Fosterfader i Live." Björn sagde: „Det ere store Tidender at Skuli er död; men er det sandt, at du har faaet til Ægte Oddny Thorkelsdatter kort efter at vi skiltes?" Thord sagde, at det var sandt. Björn sagde: „Hvor troligen tykkes du at have holdt Venskabet med mig?" Thord siger: „Jeg vidste ikke, at hun skulde vente efter dig længere end tre Aar." Björn svarede: „Ikke hjelper dig denne Udflugt; thi jeg veed i Forveien hele Sammenhængen hermed." Thord tilböd ham Erstatning. „Hiint monne være raadeligere," siger Björn, „at du bliver dræbt, og det saaledes faaer en Ende imellem os." Udfaldet bliver, at Björn skjænker dem Livet, men fratog dem alt Godset og Skibet; siden fratog han Thord Kostbarhederne

og satte ham i den jammerligste Stilling. Thord bad om at maatte beholde Kostbarhederne, men fik dem ikke. Siden lod Björn Thord og hans hele Følge gaae i Skibsbaaden med deres Klæder, og lod dem bringe til Fastlandet; og förend de skiltes, sagde Björn: „Thord!" sagde han, „nu er dig tilföiet nogen Fornedrelse og Skjændsel og Formuestab, og dog er det meget mindre end du forskylder. Gaa nu til Orkenöerne og dvæl ikke længe i Norge; jeg agter Kong Olav saameget, skjöndt useet, at af den Aarsag dræber jeg dig ikke, at du var hans Gjest; men hvorsomhelst jeg træffer dig herefter, skal du ingensteds være tryg, med mindre det föier sig anderledes end det bæres mig for." Thord og hans Folk gik i Baaden tilligemed Mændene fra Vigen, som vilde til deres Eiendomme; de havde deres Vaaben. Siden traf de Kongen og fortalte ham denne Tidende: Ranet og Beskyldningerne imod Thord. Derefter havde Björn en Sammenkomst med sin Fælle Audun, og sagde, at han vilde træffe Kong Olav; „og vil jeg ikke, at han skal være vred paa mig for Ran imod Kjöbmænd." Audun sagde, at han vilde følge ham, og de styrede op til Fastlandet. Nu komme de til Kongen; de lode de fleste af deres Mænd, deres Gods og Skib blive tilbage. De traf Kongen tre Dage senere end Thord og hans Fælter. Björn gik selv tolvte ind i Hallen, da Kongen sad ved Drikkebordet, men halvtredsindstyve Mænd vare tilbage hos Skibet. Björn gik for Kongen og hilsede ham med Anstand. Kongen spörger, hvem han er. Det siger han. Kongen siger: „Er det ikke den, som har forbrudt sig imod dig, Thord?" Thord bekræftede det. Kongen sagde han var en forvoven Mand, da han turde besöge ham, og böd at tage dem og sætte dem i Jern. Björn sagde det vilde vel være en let Sag, men sagde, at ham tyktes, at det var neppe uforskyldt fra Thords

Side. Kongen sagde, at det var let for Vikinger at finde paa Beskyldninger imod Kjöbmænd, naar de havde Lyst til deres Gods. Björn fortæller da, og begynder fra först af, om Thords og hans Forhold og de Besværinger, som han mente sig berettiget til mod Thord Kolbeinssön. Kongen svarer: „Om saa var, som du siger?" Thord siger, at man havde erholdt paalidelige Efterretninger om Björns Död för end han ægtede Konen. „Ikke har dog Erfaringen bekræftet det," siger Kongen, „og synes mig, at Björn har stor Aarsag til at besvære sig over Thord; eller ville I," siger Kongen, „at jeg dömmer imellem Eder?" men begge sagde de Ja dertil, og der blev da Fred sluttet. Siden tildömte Kongen Thord Konen og alle hendes Midler, men Björn en ligesaa stor Deel af det Gods, som han havde fraranet Thord; og i Oddnys Midler blev medregnet den Arv, der vilde tilfalde hende efter hendes Fader. Fornærmelserne paa begge Sider skulde gaae op imod hinanden: Godsranet og Koneranet. Björn skulde have en Gudvævskjortel og en Ring istedetfor den, som Thord tog med Oddny. Thord skulde beholde det Sværd, som Kongen havde givet ham. Kongen sagde, at den vilde det gaae bedre, som holdt vel dette Forlig. Björn fik alt Thords Gods, som han havde der undtagen Skibet; men hver af Kjöbmændene skal faae tilbage det Gods, som Björn havde frataget dem. Thord opholdt sig hos Kongen Vinteren over, og ligeledes Kalf og Eyds Sönner; men Björn foer öster paa til Vigen og Audun og deres Folk, som Björn havde forligt med Kongen, og de vare der om Vinteren. Næste Sommer begav Björn sig til Kong Olav, og var derefter to Vintre hos ham; men Thord reiste til Island, og omtalte ikke, hvad der var forefaldet imellem Björn og ham der öster

paa. Kong Olav gav Thord en Ladning Tömmer til hans Skib, og Thord foer hid til Island og hjem til sin Gaard.

Björn var nu hos Kongen; og engang da de talte sammen, Kongen og Björn, sagde Björn: „Jeg veed, Herre! om de Mænd, som bagtalede mig for dig paa Grund af mit Sammentræf med Thord, at de monne ikke have omtalt for dig, hvad jeg lagde mest Vægt paa." Kongen sagde: „Det blev mig ikke fortalt." Björn sagde: „Jeg skal da sige dig, at jeg agtede dig saa höit useet, at jeg af den Grund ikke dræbte Thord og hele hans Besætning; det vilde han pröve, hvis vi mödtes og du ikke lagde dig derimellem, eller du tyktes, at dig blev for liden Agtelse viist." Kongen sagde: „Lad os nu höre dette af hine Mænd, og de vil sige Sandheden." Dette blev gjort, og de vedgik, at Björn havde brugt de Ord, at det var for Kongens Skyld, at han ikke dræbte Thord og hans Reisefæller. Kongen syntes nu endnu bedre om Björns Færd end för, da han havde skaanet Thord for hans Skyld. Hos Kongen vare Mænd, som vidste hvad der var foregaaet imellem Björn og Thord, da de opholdt sig hos Eirik Jarl, og fortalte Kongen det; og havde Björn taget Vidner paa alt. Kongen siger: „Det er ret, at Thords Skibsfolks Ed under mit Herredömme har skaffet dem deres Gods og Thord Fred. Björn sagde, at han troede, at han ikke vilde skaane ham, med mindre det var for Kongens Skyld. Kongen sagde, at desto större Ven af Björn skulde han være; men det ene vilde sömme sig for dem, at holde det Forlig, som han havde sluttet imellem dem; „men det önskede jeg," siger Kongen, „at du ophörte med Vikingetog; skjöndt du tykkes, at du gaaer vel til Værks derved, da skeer dog ofte Brud paa Guds Ret." Björn sagde, at saaledes skulde det være, og at han gjerne vilde være hos ham. Kongen siger: „Du falder vel i mit Sind; men

ikke monne det os beskaaret at være længe sammen; thi hid kan ventes min Ven Thorkel Eyjulfssön, og vil han snart blive uenig med dig for Thords Skyld; og er det raadeligt, at du begiver dig til Island." Det hændte sig, at Björn var dette Efteraar i et Gilde med Kongen; de vare da fuldkommen forligte, og Björn modtog gode Gaver af ham. Den Begivenhed indtraf ved et Gilde, i hvilket Björn deeltog med Kongen, at jævnlig bleve store Opmærksomheder viste Kongen, som han fortjente, og ham blev beredt varmt Bad i et Kar; thi dengang brugte man gjerne varme Bade i Norge. Kongen og hans Mænd gik i Badet, og lagde man sine Klæder paa Jorden, men over Badet var sat Telt. Det var dengang Sædvane, at bruge Remmer, som lignede Snore, som bleve viklede om Foden lige fra Skoen op til Knæet, og det brugte jævnligen fornemme Mænd; det Samme havde Kongen og Björn. Björn gik för hen og klædte sig end andre Mænd. Hans Klæder laae hos Kongens, og bemærkede Björn ikke förend man var paaklædt, at han havde forvexlet Remmer med Kongen; han sagde ham strax sin Feiltagelse. Kongen sagde, at det var bedst at lade det være som det var, og den var ikke værre, som han havde. Björn havde stedse denne Rem om sin Fod, saalænge han levede, og med den blev han begravet; og længe derefter, da hans Been bleve optagne og förte til en anden Kirke, da var den samme Rem uraadden om hans Fod, men alt andet var raadnet, og er den nu brugt som Baand paa Messeklæder paa Gardar paa Akranæs. Den följende Vinter var Björn i Norge, og gav Kong Olav ham en kostbar Kappe og forsikkrede ham om sit Venskab, og sagde, han var en rask og god Mand.

Nu er det at fortælle, at da Vaaren kom, rustede Björn sit Skib til Island, og til samme Tid gjorde andre Skibe

sig færdige til at gaae til Island, og disse kom för til Landet end Björns Skib. Kongen sendte Bud med Nogle af dem, som reiste, at Thord skulde holde Forliget med Björn vel, skjöndt denne kom til Island, og sagde, det var hans Pligt paa Grund af hans Forhold til Björn, saaledes som det var beskaffent. Denne Sommer kom Björn til Island. og landede paa Bordeyri i Hrutafjorden med meget Gods, og havde erhvervet stor Forfremmelse og Ære. De bære deres Ladning af Skibet og reise deres Telte. Men paa den anden Side er det fortalt, at Oddny en Aften tiltalte Thord, sin Husbond: „Har du vel hört Nyheder, Thord!" „Ingen," siger han, „men derfor monne du tale derom, at du vist har hört nogen." „Du er ikke langt fra at gjette ret," siger hun; „jeg har spurgt det, som mig tykkes Tidender. Mig er fortalt, at der er kommet et Skib i Hrutafjord, og derpaa er Björn, han, som du sagde var död." Thord sagde: „Det kan nok være," siger han, „at det tykkes dig Tidender." „Vist er det Tidender," siger hun; „og nu veed jeg endnu nöiere, hvorledes jeg er gift; jeg tænkte du var en brav Mand, men du er fuld op af Lögn og Ustadighed." „Man siger," siger Thord, „at Böder kan afsone Alt." „Jeg aner," siger hun, „at han selv har bestemt sine Böder." „Hold du det for Sandt, som dig synes," siger han. Nu sluttes deres Samtale. Arngeir og Ingjald fare til Skibet og træffe Björn; der bliver et Glædesmöde mellem dem. De byde Björn til sig og sagde, at de bleve glade ved hans Ankomst, og lang Tid havde forlöbet siden deres sidste Möde. Han sagde, at han vilde tage til sin Fader. Siden blev Skibet sat op paa Land, da det led ud paa Sommeren, men Björn tog hjem til sin Fader. Mange syntes det var morsomt med Björns Hjemkomst; thi för havde Rygterne dcelt sig om Björn. om han

var i Live eller ei; En sagde det var Lögn, en Anden sagde det var sandt; men nu havde det viist sig, hvilken af Delene var det sandeste. Björn blev vel modtaget, da han kom hjem. Hans Fosterfader gav ham Hunden V..., thi han havde syntes godt om den för. Hans Fader gav ham en Hest, som hed Hviting — den var aldeles hvid af Farve — og desuden to Foler hvide; det vare gode Dyr.

Nu er det at fortælle, at Thord spurgte Oddny, hvor raadeligt hende syntes at byde Björn til Ophold hos dem, og sagde, at han vilde ikke, at man gik imellem dem og hidsede dem sammen ved Bagtalelser; „og jeg vil saaledes pröve Björns Sind og Trofasthed imod mig." Hun fraraadede det, og sagde det var ikke raadeligt paa Grund af det Rygte, som der gik. Thord lod sig ikke afholde og foer til Holm i Hitardal; han red alene med blaa Kappe paa. Et Fjæld staaer bag Husene paa Holm, og en Ryg gaaer fra Fjældet ned til Husene. Björn og hans Moder havde den Syssel den Dag, at de bredte Lærreder, som vare blevne vaade, ud paa Jorden og törrede dem. Hun tog til Orde: „En Mand rider der," siger hun, „i blaa Kappe, og ligner meget Thord Kolbeinssön; og det er ogsaa ham, og monne hans Ærende kun til liden Baade. „Ikke monne det saa," siger Björn. Thord kom der. De hilses og spörge hinanden om almindelige Tidender. Siden sagde Thord: „Det er mit Ærende hid, at faae at vide, om du vil holde det Forlig med mig, som Kongen gjorde imellem os, saaledes at ingen af os behöver at böde til den anden; og det bör holdes i Ære, som en anseet Mand haver dömt imellem os; men det tænkte jeg en Tid, at vi monne ikke blive forligte." Björn sagde det var en afgjort Sag, at de skulde holde Forliget og det som var bestemt imellem dem. Thord sagde: „Jeg har faaet den Deel, som syntes anseeligere i

denne Sag, og nu vil jeg vise, at jeg vil, at vi slutte Forlig. Jeg vil byde dig hen til Vinterophold hos mig, og skal jeg beværte dig vel; jeg venter og, at du vil modtage paa samme Maade." Thord brugte derom fagre Ord. Thordis sagde: „Det vil jeg vise, at jeg ikke er meget let at overtale. Betænk, Björn!" siger hun, „at des falskere monne Thord tænke, som han taler glattere; troe du ham ei." Da kommer Arngeir hen og spörger, hvad de tale om. Thord siger ham det. „Saa synes mig," siger Arngeir, „som at den er en bedre Ven af dig, som raader til dette, hvis de derved bleve bedre Venner end för; og tilskynde vil jeg Björn til at gaae, og Thord vil holde det, som han siger;" og ere Ægtefolkene af forskjellig Mening. Björn sagde: „Det har været min Agt, at være hos min Fader, og mange vil tykkes dette Tilbud besynderligt formedelst det Rygte, som har gaaet." Thord sagde, at Björn var ikke trofast imod ham, dersom han ikke modtog Tilbudet. Og nu lovede Björn at være der en Stund og sagde, at han dog först vilde dvæle hos sin Fader. Thord red hjem og fortæller Oddny, hvorhen han havde gaaet om Dagen, og sagde, at hans Ærende havde faldt ud efter Önske. „Hvilket er det?" siger hun. Han siger, at han har budet Björn derhen, og at han havde gjort det for at afböde sin Bröde imod hende. „Jeg tænker," siger hun, „at nu lyver du, om du kan det." Thord siger: „Ikke skal een Ed gjelde for alle." De slutte nu Samtalen.

Nu gjorde Björn sig færdig til at tage til Thord, og foer til Hitarnæs med tre gaaende Ting: to Heste og en Hund. Han red paa den ene Hest og forte den anden ved Tömme. Han lod sit Gods blive tilbage paa Holm. Thord modtog ham vel, og gav ham Plads nærmest ved sig, og han bad nu Folk i Særdeleshed ikke at sætte Splid imellem

dem, og man lovede godt derom; men de fleste syntes Björns Ophold der besynderligt; dog gaaer nu en Stund, og det seer ud til, at deres Forhold vil blive godt. Der fortælles, at tidligt om Vinteren kommer Thord og tiltaler Oddny, og spörger, hvorledes det nu vil gaae med Sysler; „nu er der meget at bestille," siger han, „og behövedes det, at alle vare brugbare til noget." — En Ö ligger i Hitaraa, meget rig baade paa Æg og Sælhunde; der var ogsaa Höslæt og Sædeager. — „Nu monne Karle og Kvinder tærske Korn, men du maa blive hjemme; Faarene ville blive drevne hjem i Dag, og nu maa du forsöge at malke, skjöndt du er uvant." Hun sagde: „Da seer jeg en meget passende Mand til at skuffe Folden reen, og det skal du gjöre." „Uret taler du nu," siger Thord; „thi jeg haver mere Omsorg for vort Bo end du." Han bliver vred og slaaer hende paa Kinden med sin höire Haand. Björn var der i Nærheden og hörte, hvad de talte, og kvad en Vise:

Kvinden hiin vise beder
hviden Svend ud at gange
Faarefolden at feie
(Guldbærersken ei er uretviis);
Smykkebeklædte Kone,
hun, som Öfakkel hedder,
vakker i Færd, mig byder
ud af Dören at ile.

Thord gik til Arbeide, men Oddny malkede ikke Hunfaarene, heller ikke skuffede Thord Folderne; men ikke god tyktes Thord Visen, som Björn kvad; men dog var det roligt for det förste. Noget efter er det fortalt, at Thord kom ind og saae, at Björn samtalede med Kvinderne. Det var om Aftenen, og Björn var munter. Da kvad Thord:

Ud skal du gaae;
ond mig tykkes
din Lystighed
mod Tjenestekvinder;
du sidder om Aftnen,
naar ind vi komme,
stolt, som det var mig;
ud skal du gaae.

Björn sagde: „Du vil endnu bruge det samme Versemaal, som för," og kvad en Vise igjen:

Her vil jeg sidde
og höit og vel kvæde,
for at underholde
din Kvindeflok;
ikke det os monne
blive til Last lagt;
i Hu jeg er ærlig;
her vil jeg sidde.

Endvidere skete en Gang den Begivenhed kort efter, en Aften, at Thord kom ind og gik tyst og vilde komme efter, hvem der var. Han hörte Stemmer og tyktes at vide, at Björn og Oddny talte sammen, og lyttede, om han kunde höre deres Samtale. Björn blev det ogsaa vaer, og siger til Oddny, at Thord lurede efter, hvad de talte. Hun vidste ingen Tak derfor og gik bort og sukkede höit, men Björn digtede en Vise:

Öfakkel udstöder Sukke,
den ordsnilde, noget hun med mig
vil mæle — vakker er Talen,
som vrantne Brud förer —

men Kvindens Ord
gaaer for at höre
liden Svend, og sig skjuler,
lusker, og fjærnt sig sætter.

Thord huede ikke Björns Digte; dog er nu alt roligt, og hver af dem har sine Tanker. Det var en Aften, da de vare i Stuen, at Thord sætter Oddny paa sit Knæ, og er blid mod hende; han vil see, hvorledes Björn teer sig derved; han kysser hende og lader en Vise følge med:

Mindes vil Björn,
at Kvinden hiin raske
slap af Hænderne paa
Björn Hitdölekappe.
Bestemt var mig at eie
ranken Fyr (ei hiin Usle
smækkre Kvinde monne nyde;
et saadant Parti er en Lykke).

„Saaledes var det," siger Björn, „at jeg maatte give Slip paa dette Giftermaal; men de Ting ere skete imellem os, som jeg haaber at dig monne seent gaae af Minde;" og han kvad en Vise:

Stedse vil du mindes,
Thord! da dine Folk
fordum ved Trælleören
mödtes med mit Følge,
og fra store Skatte
umandigen I flygted'.
Skjöndt smukt du digted'
ofte du maatte vige.

Ikke varede det længe för end han kvad:

Mindes maa du dog, at mit Hoved
befriede jeg fra Faren,
liden Svend! under Höien,
prud i Færd! hvor du zittred',
og da fra Vindens Hest
saa hurtig, som du orked',
fattig paa Alt uden Frygten,
i Ondt erfaren, du flygted'.

Og endnu tyktes Björn, at der ikke var kommet nok til Gjengjeld for det, at Thord havde mindet ham om deres Mellemværende, og havde pralet af, at han havde erholdt Konen, men Björn maatte lade hende fare, og kvad endnu en Vise:

At denne Kvinde du ægted',
paa dig, jeg troer, dog blev hevnet.
(i Aftagende ligefuldt
Thord! er din Anseelse)
da paa Oddaöre
for mig at undgaae
under laven Jordhöi
paa Brændö du laa, Usling!

Nu bliver det roligt; men begge ere end mere misfornöiede end för. Engang kvad Björn denne Vise:

Pind satte du, Svend hiin hvide!
for Misundelse, da du i Solund.
Gods og Held blev berövet,
(jeg för i Kamp havde været)
da jeg, Kvadets Fremsiger
til Ulykke avlet, röved'

dig baade Skib og Varer
(Ondskab den Fule blev gjengjeldt).

Thord syntes ilde om Visen, som det var at vente, og der opstod nu Splid imellem dem. En Aften er der fortalt, at Björn sad hos Oddny, og sætter Kronen paa Værket ved at kvæde denne Vise til Thord:

Da vil tyndslöret Fyr
vesterpaa under Fjælde,
Mand! din Gisning sande
(Kvinden mig til sig drager)
dersom ved Havsolens Kvist
den Höihjertede undfanged'
en Sön, som mig ligned';
(til Forventning vilde Udfald svare).

Nu hörer det op med deres Digtning for det förste, og de kives ikke med hinanden.

Der er fortalt, at en Aften kom Thord og tiltalte Oddny: „Det siger du og mange andre mig, at Björn er en ædelsindet Svend; men mig tykkes ikke saa i nogle Dele; han sætter sin Hund ligesaa höit som os ved Bordet, men jeg har ikke för havt med Hunde at bestille; han vil blive kjed deraf, hvis hver faaer sin Portion af Maden." Hun svarer: „Vil du pröve det, og see, hvad der kommer ud af." „Saa ville vi gjöre," siger han; „nu skal der være en Brödskive med Sul til hver Mand, og lad os saa see, om han giver Hunden deraf. Dertil kommer ogsaa," siger Thord, „at to Heste ere her i Vinter, og dem lokker han mine Tjenestekarle til at fodre, og det er lavt, at forföre dem til at fodre Heste." Da nu Bordskikken blev forandret, gav Björn Hunden af Maden ikke mindre end

end för; men Björn og Thord fik saa meget mindre Mad, og Tjenestefolkene truede paa den anden Side med at löbe bort for Madens Skyld. Det var kun faa Maaltider för end Thord sagde til Oddny, at han ikke gad længere sulte for Björns Hund; „dette gaaer ikke an;" den forrige Bordskik maatte komme igjen. Dette blev gjort; da vare Tjenestefolkene tilfredse, men Björn lod som han ikke vidste det. Ofte talte Thord med Oddny, hvor ham syntes Björn utaknemmelig og stiv ved alt det, som foregik. Og engang, da de samtalede derom, kvad Thord en Vise:

Sexten Tjeneres Sind
var eet; hver for sig leved',
(Kiv i vort Huus standse)
Kvinde! efter sin Lyst,
indtil Guldets Uddeler,
den storsindede, ypped'
for en Stund siden
Splid i vore Boder.

Der vare de alle om Vinteren i liden Enighed; og det var ikke meget efter Oddnys Önske. Thord havde lovet Björn i Förstningen, at man skulde före hans Heste paa Græsning paa Hitarnæs, eller ogsaa at lade fodre dem hjemme, og Björn havde valgt, at de bleve förte bort; men dette blev trukket ud, og blev ikke gjort. Kalf den ondtvarslende kom til Hitarnæs, og spurgte, hvorledes Thord var fornöiet med Vintergjesten, eller om han var Skyld i, at den störste Deel af hans Hjemmemarkshö gik til Spilde og blev ædt af hans Heste. De gik derpaa for at see Höet efter, og tyktes, det var ilde medfaret. Thord lider dette ilde og siger til Oddny, at Björn havde kjöbt Tjenestekarlene til at træde hans Hö i Snauset og bedærve det. Hun sagde, at

det havde Björn vist ikke gjort, at have Deel i, at hans Heste bleve anderledes fodrede end andre Heste; „men see du til, at du holder alt vel, som du har lovet ham." Efter dette lod Thord Björns Heste före bort og ud paa Hitarnæs. og der havde de gode Græsgange, og Thord holder nu op med at være gnaven over Björns Heste; og nu er det saa at sige roligt i nogen Tid.

Der er fortalt, at en Aften sad Thord og Björn paa en Bænk sammen, og det kom til Trætte imellem dem; da kvad Thord en Vise til Björn:

Ud skal du gaae;
os du Meel solgte,
rödt af Farve,
Rug du det kaldte,
men da Folk
med Vand det blanded',
var det Aske blot;
ud skal du gaae.

Björn kvad en Vise igjen:

Rolig vil jeg sidde;
hid kom jeg i Höst;
gammel Tælle
har til höi Priis jeg kjöbt;
du gav mig en Kappe
fagerfoldet
vel med Skind fodret;
rolig vil jeg sidde.

Det kunde man bemærke, at Thord syntes sine Udlæg store, men at han fik intet Godt istedet. Björn gjengjeldte paa samme Maade; thi ham syntes, at Thords Indbydelse havde

bestaaet alene i smukke Ord, men Beværtningen havde været paa Husmands Viis, og tyktes, at det kun fortjente Ondt til Gjengjeld; og begge vare da endnu mere misfornöiede end för. Den Vinter sov tilsammen i et fra Hovedbygningen adskilt Huus Thord, Oddny og en Tjenestepige, som hjalp dem af Klæderne. Det var en Aften, at Oddny kom sildig til Sengs, og gav Thord hende ikke Plads i Sengen; hun steg op over Sengebrættet, og vilde under Sengeklæderne hos ham; men dette kunde hun ikke og sad derfor oppe. Da kvad Björn en Vise:

Saa Guldets Gud strækker
— han, som Sværdbladet skjæmmer —
sig over den hele
Uld-Valkyriens Seng,
at Havets Asynje
forfrossen hviler
paa Sengekanten (den blide
Kvindes Lod jeg priser).

Oddny bad dem da ikke at digte om hende, og sagde, at dette var ikke hendes Ord. Fra denne Tid, Vinteren ud og lige til Sommeren, tales Thord og Björn ikke ved. Det havde Oddny sagt om Vinteren til Björn, at hendes og Thords Datter skulde være ham til Erstatning for at han ikke havde faaet hende til Egte, som det var bestemt. En Aften mindedes Björn dette, og sætter Möerne paa sine Knæer og kvad denne Vise:

To Söstre ere hos mig
(endnu hendes Ord jeg troer)
og deres Moder hiin blide
er Versemageren kjær.

Endnu meer de mig ere
i Stedet for Kone
(Kvinden jeg stundom priser;
venteligt det er).

Da nu Sommeren kommer, da har Björn i Sinde at berede sig til at tage bort. Det er sagt, at da Björn er færdig til Afreise, da gav han Oddny Kappen, han havde faaet af Thord, og önskede de hinanden alt Godt; og da han var ganske reisefærdig, red han til en Udbygning, hvor Thord var inde og Kalf den ondtvarslende hos ham; og var denne da nyligen kommen der. Björn siger Thord, at han var reisefærdig, og han agter da at forlade sit Vinteropholdssted. Thord sagde, at det syntes ham godt om, og bedre, om det var skeet för. Björn sagde, at han havde vidst det for længe siden; „det har nu forholdt sig saaledes," siger han....

(Her mangler et Stykke i Sagaen.)

Nu er der at fortælle, at Thord Kolbeinssön undersögte sine Strande. Han kom til et Sted, hvor en Sælhund var i en Vaage; Söen var falden derfra; Is var der rundt omkring, og Sælhunden kunde ikke komme bort. Thord tænkte, at dersom han hentede Vaaben hjemmefra, da vilde Söen stige derhen för end han kom tilbage, og at han da ikke monne faae fat i Sælhunden, og det vilde han ikke. Han gik derfor hen og fik Sælhunden dræbt; men han kom til Skade derved; thi Sælen bed ham i Laaret, og det blev Thord til Meen. Thord kom hjem og lod tilberede Sælhunden, men agtede at skjule Biddet; men det kunde han dog ikke; Saaret forværrede sig, og det kom saavidt, at han maatte ligge til Sengs. Björn opholdt sig ..... paa Gaarden Vellir, og derhen spurgtes dette, og man talte ikke lidet om, hvad der feilede Thord; da kvad Björn en Vise:

Guldgjemmeren ligger hjemme;
(herom spörges det Sande)
Saar fik den ansigtsbrogede
Fedtæder i Sælekampen.
Men da Bölgerne begynde
henover de spidse Skjær at falde,
förer Manden hiin stygge
Sandhesten til sin Kone.

Thord spörger dette og hörer Visen fremsagt. og tykkes den ikke god, og dog mest lignende Björns Viis. Ikke svarer Thord noget herpaa for det förste, og det er nu roligt.

Nu have vi at fortælle, at Thorgeir, Björns Tjenestekarl, tiltalte ham en Aften og sagde, at der ikke var saameget Hö, som behövedes til de Nöd, som han skulde passe, og bad, at Björn vilde gaae hen og see Fodret efter, om han troede, det vilde strække til. Björn gjorde som han bad. De gaae og komme til Kostaldene, og gik Thorgeir ind först, thi Veien var ham bedre bekjendt. En Ko havde kælvet om Natten, og faldt Thorgeir over Kalven, der laa paa Staldgulvet, og talede onde Ord. Björn bad ham kaste Kalven op i Baasen; men Thorgeir sagde, at ham tyktes desto bedre, jo lavere den Skjelm laa; og vil han ikke tage den op. Siden tog Björn Kalven op fra Steengulvet og kastede den op i Baasen. Derefter gik de hjem, og Thorgeir siger sine Venner dette, at Björn tog Kalven op fra Staldgulvet og kastede den op i Baasen; „men jeg vilde ikke." Der vare da Gjester, og de hörte Thorgeirs Fortælling; og ikke længe derefter kom disse samme Mænd til Hitarnæs til Thord og fortælle dette. Han sagde, at Björn havde fæstet der saa mange Piger og Karle for at besörge saadanne Ting, at han ikke havde nödigt at bjerge Köer, og kvad en Vise:

Hvad vil du, Kriger!
hjemme stolt i din Kappe,
(end en Sæl har jeg banet)
mig for mit Saar bespotte.
Sörgeligt: under Koens
den kulledes Hale,
Skjoldryster! i Stalden
greb du den smudsige Kalv.

Det syntes Folk raadeligt, at denne Vise blev lidet udbredt, men man kunde ikke holde Visen hemmelig, og den kom for Björns Ören, og ham tyktes den ikke god, og vilde ikke lade det blive derved. Björn red om Sommeren til Hitarnæs med tredsindstyve Mænd og stævnede Thord formedelst Visen, saaledes som han mente, at Lovene gav ham Hjemmel til. Men Begges Venner sagde, at ikke skulde denne Sag komme for Tinget, men at de hellere skulde forliges hjemme i Herredet; men dette kunde ikke skee: Thord vil ikke forliges för Tinget. De sluttede Forlig paa Tinget, og skal Thord udbetale et Hundrede Sölv for Visen, og Björn bad i Laugretten, at hvo af dem, som digtede noget om den anden i hans Paahör, han skulde falde retlös; og det bifaldt de, som havde at afgjöre Sagen, og syntes, at det da var snarere at vente, at de saa meget mindre vilde kaste Snaus paa hinanden; og siden reiste de hjem. Det var nu roligt, saa at sige. Der er fortalt, at en Ting fandtes paa Thords Grændseskjel, som ikke syntes at vise större Venskab. Det var to Karle, og den ene havde en blaa Hat paa Hovedet; de stode böiede forover, og de vendte begge i samme Retning. Dette syntes man, var et ondt Fund, og man sagde, at ingen af deres Lod,

som stode der, var god, og dog dens endnu værre, som stod forrest. Da digtede Björn en Vise:

(Denne Vise er meget mutileret og uden Sammenhæng, og kan derfor ikke oversættes.)

Thord syntes at dette var et ondt Paafund og en Vanære, at Nidstötter vare opreiste paa hans Mark, og gav Björn Skylden derfor, og ikke syntes ham, at Visen, som Björn digtede, forbedrede Sagen; og om Foraaret derefter red han til Björn med tredsindstyve Mænd, og stævnede ham til Altinget for Opreisning af Nidstötter og for Visen. Endnu sagde deres Venner, at de skulde hellere forliges hjemme, end at bringe saa styg en Sag for Altinget. Björn vil det ikke, og de fare til Ting og indgaae der Forlig om Sagen. Björn maatte betale tre Mark Sölv for Nidstötternes Opreisning og Visen. De reiste hjem og vare nu forligte, som det hed. Det er nu roligt i to Vintre, saaledes at der er Intet fortalt om dem.

Den tredie Sommer ved Altingstiden kom et Skib paa Eyrar, og derpaa vare to Frænder af Thord; de vare fra Vigen (i Norge) og Brödre, den ene hed Ottar, men den anden Eyvind. De vare beslægtede med Thord paa hans fædrene Side. Begge vare de store Krigere. De sende Thord Bud, at han skulde komme dem imöde; de havde hört om hans anseelige Stilling, og vilde derhen til Ophold. Da Thord erfarer det, rider han syd paa til Eyrar, og modtager vel sine Frænder, og byder dem hjem til sig. De reise hjem med ham. Ikke havde der været talt saa lidet om Thords og Björns Trætter, at disse Mænd ikke havde hört tale derom för; og Rygtet sagde, at Thord som oftest var kommen værst derfra. Derom synes de ilde — thi de vare af et heftigt Sind — og sagde, at de kunde see, at Björn ikke var en saa stor Mand, som det blev fortalt, at man

ikke kunde blive hans Ligemand, og tilskyndede Thord til, ikke at lade det beroe ved det Skete. Herredets Indbyggere gjorde ofte Reiser ud til Snæfellsnæs for at hente Fisk og andet, man der kan kjöbe. Nu traf det sig, at Björn foer ud paa Stranden til Saxahvaal til sin Svoger Arnor for at kjöbe Fisk; der fik han en venlig Modtagelse. Thorhild, Björns Fadersöster, taler med ham derom. „Det er vistnok," siger hun, „at du er tapper, men du föler det ogsaa selv. Maaskee dig synes jeg dristig i min Tale; mig synes det ikke raadeligt, at reise selv anden, saa meget Udestaaende som du har med andre. Der ere komne Mænd til Herredet, som ofte ikke have ladet dem nöie med en beskaaret Lod; og de vide, at Thord ofte har maattet vige for dig; det er muligt, at de ville oprette det. Jeg har en Sön her, som hedder Thorfinn; ham tilbyder jeg dig til Fölgeskab; men dog har han det godt her hjemme. Vel er jeg glad ved dit Besög, dog vilde det endnu mere glæde mig, dersom du kom med elleve Mænd, eller endog flere, ligesaa raske, som min Sön Thorfinn er; alle vilde de blive gjæstfrit behandlede; men mindre vilde du være udsat for at bukke under ved et Overfald af dine Fjender." Björn sagde: „Hav du Tak for dine Tilbud og Velvillie, og vil jeg modtage dit Bud, at Thorfinn ledsager mig; men jeg veed ikke, at der er nogen Nödvendighed til at reise med stort Fölge." Der opholdt Björn sig tre Nætter og nöd gjestfri Behandling. Thord Kolbeinssön erfarer, at Björn er ikke hjemme, og er taget ud til „Stranden", og farer selv tolvte ud til Beruvigshraun. Ottar og Eyvind hans Frænder vare i Fölge med ham; og da de ere komne der, da siger Thord dem, hvad Hensigten var med hans Reise: at han agter der at ligge i Baghold for Björn; han sagde, man kunde vente ham ude fra Saxahvaal, og at det var hans Agt,

at tage ham af Dage. Hans Frænder svare ham; de sagde, det var umandigt for tolv Mænd at ligge i Baghold for to, og yttrede, at de ikke monne have taget hjemmefra med ham, dersom de havde vidst dette, og tilbyde Thord Valget imellem, at lure paa Björn med to Mænd, eller ogsaa, at de to Brödre skulde lægge sig i Baghold for ham. „Nu mene vi, skjöndt Björn er en meget vaabendygtig Mand, saa er dog ogsaa taget Hensyn dertil; thi vi vente, at hans Reisefælle er mindre vaabendygtig end hver af os; men tolv Mænd sammen ville vi aldrig lægge os i Baghold for ham." Thord sagde, at Erfaringen vilde vise dem, at alle disse Folk behövedes for at kjæmpe med Björn; „men jeg seer, at saa sandt I ere raske Mænd, saa vist föle I det ogsaa. Eftersom der er kun det Valg, som I sagde för, da lægger Eder i Baghold for ham, men vi ville drage bort." Deri samtykke de. Thord drager nu bort, saa at han ikke havde nogen Deel i Brödrenes Baghold for Björn, og tyktes, det saae ud til det bedste Udfald for ham. Nu er der at fortælle om Björn, at da han gjör sig færdig til at begive sig fra sin Svoger, Arnor, da kommer Hustruen til og sagde: „Det er mit Raad," siger hun, „at Björn ikke farer herfra med mindre Følge, end selv tolvte, ind over Beruvigshraun; thi jeg har drömt saaledes, at Thord monne der sidde paa Luur for dig, thi han er snedig." „Det vil han ikke gjöre," siger Björn, „han vil gjöre det nærmere ved sin Gaard, dersom han har sligt i Sinde." Björn rider nu af Sted; de fare tre tilsammen fra Gaarden. Da de vare nyligen komne af Sted, sagde Thorhild til sin Husbond, Arnor: „Dersom noget skeer Björn til Meen i Dag," siger hun, „da monne vi to ikke gaae i samme Seng i Aften." Ved denne hendes Tilskyndelse tager Arnor hjemmefra selv niende, og indhentede dem ved Lavaen. Björn tog vel imod

ham og sagde: „Hurtig red du nu efter mig, Svoger!" „Det kommer deraf," siger han, „at mig tykkes du seen til at indbyde mig, og nu vil jeg byde mig selv." „Det kan være," siger Björn. De stige nu af Hestene, og före dem ved Tömmen over Lavaen; thi de havde store Byrder. Björn og Arnor gik forrest. Björn havde et Spyd med Hager i Haanden, og Hjelm paa Hovedet; han var omgjordet med et Sværd, og et Skjold hang ved hans Side; men Arnor Thvare (Grödskrabe) havde Sværd i Haanden, som han holdt paa Skulderen, og et Bælte om Livet. De gik ad Stien over Lavaen. Brödrene see, at de ere flere end de ventede, at Björn vilde have i sit Følge; og de syntes at de havde gjort en slet Reise, dersom det ikke var ham, og de maatte trække dem tilbage. De vente nu; de træffe nu snart sammen; de bemærke ikke noget för end Björn kommer til dem. Eyvind var den ældste af Brödrene; han angreb Björn, og huggede til ham med en Bredöxe; den rammede Hjelmen og gled ned, og den ene Spidse traf Skjoldfæstet, saa Björn blev saaret paa Brystet og paa den ene Fod; men intet af disse Saar var af Betydenhed. Ottar huggede til Arnor og ramte ham i Hovedet og huggede Öret af og en Deel af Kindbenet, og Hugget standsede ved Sværdet, som han bar over Skulderen. Björn kastede Skjoldet fra sig paa Lavaen og huggede til Eyvind, og det var Banehug. Der faldt begge Brödrene; da kvad Björn en Vise:

Ikke Kvindernes Favner,
den mundraske, veed nöie,
(længe i Kamp jeg har været;
hiin paa Ögene passer)
hvor Stridssærkens Bærere
(Eggen itu hug Benene;

nödig er Madslugeren
til Enekamp) jeg fælder.

Nu forbinde Svogrene deres Saar, og tildække Brödrenes Liig der i Lavaen, og erklærede dem at være faldne paa deres Gjerninger ifölge Lovene, formedelst Angreb og Baghold; men Thord Kolbeinssön var kort derfra, og vidste, hvad der foregik, og tyktes ikke at have Kræfter til at angribe dem, da de vare saa mange; han foer derfor hjem, og tog ingen Deel i denne Begivenhed. Han blev spurgt, da han kom hjem, hvor langt henne han havde været; men Thord kvad en Vise til Svar:

Tolv tilsammen vi hvæssed'
de skinnende Vaaben
i Beruvikrhraun;
men Splid blandt Svendene opstod.
Den Hoffærdige jeg saae
fager i Vaabendragt;
forinden jeg ad Steenveien gik;
Krigerne önsked den tappre at fælde.

Og endnu kvad Thord en anden Vise:

Jeg veed, at Skjoldets Holder
til Björn og til mig
förer bagvadskende Sagn
(Stolt er Guldets Bærer).
Nu dog Taushed bedre
tyktes Stridens Sönner;
nu er vante Kriger
bleven tvendes Bane.

Arnor reiste nu hjem, og hans Saar bleve lægte. Björn reiste hjem og nogle flere Mænd med ham, end der havde faret med ham hjemmefra. Og en Dag kvad Björn denne Vise:

Det vil jeg, at Thord spörger,
(Stridens Sön vi det unde;
flugtberedt for Sværdets Förer
veg han syd paa langs Havet)
at der hvor vi andre mödtes,
der for Havhestens Styrer
to Spydsvingere segned[7]
(i Dag jeg et Bytte gav Ravnen).

Björns Saar lægedes snart, og alt var nu roligt derefter. Ingen Sag blev der anlagt for Brödrenes Drab. Thord lod dem före til Kirke.

Man vil vide, at Kalf den ondtvarslende boede nogle Vintre i Hraundal, som för er fortalt; men derefter overdrog Björn ham Holm til Leie, men Björn og hans Fader boede da paa Vellir. Ovenfor Vellir er Grettishule, og der i Klöften var Grettir den Vinter, som han opholdt sig hos Björn; men denne boede da paa Vellir. De svömmede ned ad Aaen, og man ansaae dem for at være ligestærke.

Paa Vellir lod Björn gjöre en Kirke og indvie næst Gud til Apostelen Tomas, og om denne digtede Björn et godt Æresdigt. Saa fortalte Runolf Dagssön. Björn havde forhen hævet sit Bo paa Holm, fordi at han syntes, at han ikke var Mand til at have to Gaarde, skjöndt han havde disse nogle Vintre först efter at han havde modtaget sin Faders Bo; men nu havde han faaet Overflod af Kreaturer, og det skortede ham nu ikke paa noget til at drive to Gaarde. Han var derfor nu paa Holm med sin Kone, men Arngeir og hans Kone boede paa Vellir. Intet Venskab havde der forhen været imellem Kalf og Björn, da Kalf fulgte Thord paa Reiser og var med ham i Raad. Björn syntes, at han havde givet fjendtlige Raad imod sig; men nu bleve de Venner, da han og hans Sön boede paa hans Gaard, og de havde Pengesager

sammen. Nu er der at fortælle, at Kalf den ondtvarslende kjöbte sig en Jordeiendom vesten for Hitardalsheden; det Sted hedder Selardal. Man kan sige, at der vare to Gaarde, hvoraf den ene hedder Hurdarbak. Der boede den Mand, som hed Eyd; han havde to Sönner med sin Kone, den ene hed Einar, den anden Thorvald. Dennes Hjemmemark hang sammen med Kalfs i Selaadal. Næste Efteraar, da Kalf havde flyttet sit Bo fra Holm vester paa til Selaadal, gjorde Thorstein Kalfssön en Reise syd paa over Fjeldet, og tog til Thord paa Hitarnæs. Der blev han vel modtagen. Thorstein sagde derpaa sit Ærende, at han vilde kjöbe en Hests Byrde af Sælhundekjöd. Thord sagde: „Hvorfor lader eders Ven Björn eder, som have været hans Venner, ikke faae, hvad I behöve?" Thorstein sagde: „Hans Fangst er ikke stor nok dertil." Thord spurgte: „Kjender du nöie hans Venskab imod eder? Det kommer mig for, som han stævnede eder i Sommer paa Altinget for en Gjeldssag; saaledes monne han ogsaa agte at bringe eder en Tyvssag paa Halsen, saa at I vide ikke et Ord deraf för end han har faaet Dom over eder, og da monne han have bestemt for sig den Jord, som I boe paa; og det vil han nok kunne staae sig ved, at eie Jordeiendom ligesaafuldt vesten for Fjeldet, som östen for eller sönden for." Thorstein sagde, at det havde han ikke hört. „Det viser sig nu," siger Thord, „at I ere kortsynede og eder er givet bedre Mund end Forstand, og I vil ikke vide et Ord af för end han har gjort eder Skakmat i Pengesager. Kjende I ikke, hvorledes det gik eders Frænde Dalk? og dog ville I endnu indlade eder med Björn; men Dalk og jeg vare ganske af een Mening angaaende eders og Björns Forhold, og vi vilde skaffe Björn af Veien för end han fik eder dömte; men du synes mig at see ud til, at kunne gjöre store Hug; og du vil kunne gjöre en god Fangst. Det vilde være

dig til Held, og en mandig Gjerning, dersom du fik ham ryddet af Veien, og kom ham i Forkjöbet; og derefter kunde du erholde mægtige Mænds Beskyttelse." Thorstein fæster Tro til dette. Thord sagde, at han skulde faae sin Begjering opfyldt, „og jeg vil Intet modtage derfor uden dit Venskab. Du skal tage ind paa Holm, naar du reiser hjem, og sig, at du vil komme siden for at afhente dine golde Faar; men sig din Fader Intet herom, naar du kommer hjem." Thorstein tager nu bort med hvad han havde faaet, og gjorde, hvad Thord böd ham; han tog til Holm og taler med Björn; han sagde, at han vilde senere hen hente de Faar, som han og hans Fader havde havt der. Derpaa foer Thorstein hjem og bragte sin Fader, hvad han havde faaet. Og ikke længe derefter foer han syd paa over Fjeldet, og kom til Holm om Aftenen, da man sad ved Ilden. Thorstein bankede paa Dören. Björn gik til Dören og hilsede ham, og tilböd ham at blive der Natten over. Thorstein sagde, at han skulde reise længere ned til Husafell til sin Frænde Dalk, og bad Björn at følge sig paa Veien, „og vi skulle mage det saaledes, at jeg kan faae fat paa mine Faar imorgen og drive dem hjem." Björn følger ham ud paa Veien, og troede at bemærke, at han var adspredt, da han talte om, hvorledes man skulde forholde sig med Faarene, ligesom om han var tankefuld, og at han var meget bleg. Da de vare komne ud paa Lavaen, siger Björn, at han nu vil vende tilbage. Thorstein havde en Bulöxe i Haanden med et langt Skaft, og den saae ud til at være skarp; men selv var han let klædt. Björn kom i Hu, at Thorstein havde kommet til Thord för end han foer vester paa. Han saae, at Thorstein var bleg, og anede, at han monne være sendt som Snigmorder; han gik da lidt tilbage fra ham, og gav ham Leilighed til at vise, hvad han vilde gjöre. Thorstein lagde snart for Dagen, hvad han havde

i Sinde; han svang Öxen, og vilde hugge den i Björns Hoved; men Björn löb under Hugget — thi han havde ventet dette — og tog Thorstein om Livet og löftede ham op paa sit Bryst. Thorstein tabte nu Öxen, og den faldt ned. Björn kastede ham siden ned, og det ikke skaansomt, saa at det var næsten forbi med ham, tager ham om Struben og kværker ham, indtil han er död, og bruger ingen Vaaben imod ham. Derpaa bedækkede Björn hans Liig med Steen der paa Lavaen, og gik derefter hjem. Hans Tjenestekarle spurgte ham, hvor Thorstein og han havde skiltes ad. Han kvad en Vise:

Visselig selve Kalfs Sön
paa blodig Klifsand jeg dræbte;
Sværdgudens höit berömte
Heltemod ikke jeg frygted';
og dog jeg ikke ham myrded'
ved Hjælp af krigerske Vaaben;
Guldets Udgiver jeg kasted',
og Faldet ham kostede Livet.

Björn sov Natten over; men om Morgenen stod han op og foer med sine Tjenestekarle derhen, hvor han havde skjult Thorsteins Liig, og erklærede under Vidner, at han var falden retlös efter Lovene. Siden red Björn vester paa over Fjeldet til Kalf, og tilböd ham Böder for sin Sön, ikke fordi at han var pligtig dertil, men formedelst deres Venskab, og fordi de havde för boet paa hans Gaard, og de havde Pengesager sammen; „jeg veed," siger Björn, „at det har været efter Thords Raad, at Thorstein anfaldt mig." Kalf sagde, at han vilde modtage Böderne, dersom han selv maatte dömme i Sagen, men ellers ikke. Björn sagde, at det indrömmede han ikke, og sagde, at Kalf ikke kunde holde sig inden Maadeholdets Grændser, da han tilböd ham Böder for en Mand,

som var erklæret retlös. Siden red Björn bort. Nu havde Björn dræbt tre Mænd for Thord, og havde erklæret dem alle retlöse efter Lovene.

Foraaret derefter foer Björn for at drive sine Beder ned fra Vellir op ad Dalen, paa den Side, som Husafellsgaarden staaer, og nogle Tjenestekarle vare med ham. De saae Kulrög i Skoven og hörte Menneskestemmer; de lyttede efter, hvad de talte. Thorkel Dalkssön og hans Tjenestekarl talte om Thords og Björns Sag, om det Snaus, som den ene overöste den anden med, hvilket skete paa mange Maader. Tjenestekarlen taler Björns Sag, men Thorkel gav Thord Medhold. Det traf sig netop, at de trættedes om, hvem af dem havde digtet haanligst om den anden. Ikke længe för havde Björn digtet en Spottevise om Thord, som var bleven temmelig nöie bekjendt for Nogle; men Indholdet deri var, at Arnora, Thords Moder, havde spist en Fisk, som han kaldte Graamave, hvilken efter Digtet var bleven fundet paa Stranden; og af denne Spise havde hun undfanget Thord, der altsaa egentlig ikke var Afkom af Mennesker paa begge Forældrenes Sider.

(*Disse Vers udelades paa Grund af, at de ere noget smudsige.*)

Nu siger Tjenestekarlen, at ham tyktes, at Thord fik Skammen deraf, baade af Viserne og alt det andet, og at han ikke havde hört noget saa haanligt, som Graamave-Visen, som Björn har digtet om Thord. Thorkel sagde, at Visen om den kullede Ko, som Thord havde digtet om Björn, var dog meget haanligere. Tjenestekarlen sagde, at den havde han aldrig hört; „men kan du Visen?" „Umuligt er det ikke, at jeg kan den, men jeg er ikke meget for at fremsige den; det er ogsaa forbudt, og det blev bestemt, at den skulde falde retlös, som fremsagde denne Vise i Björns Paahör. Det er ogsaa unyttig Gjerning, skjöndt han ikke

hörer derpaa." „Det vil kunne gaae," siger Tjenestekarlen; „jeg er meget nysgjerrig derefter, og nu vil Björn ikke kunne höre det." De trættes længe derom; Thorkel undslaaer sig, men Tjenestekarlen ægger ham, og sagde, at nu vare de faa, som kunde paasee hiin Bestemmelse. Thorkel giver nu efter for hans Tilskyndelser og fremsiger Visen. Da löber Björn frem til dem, og sagde, at de kunde have andet Arbeide at tage Vare paa, end at kvæde Kolluvisen. „Hvilken af Delene er Tilfældet?" siger han, „husker du ikke, at den skulde falde retlös, som fremsagde Visen, eller vilde du ikke agte derpaa?" Thorkel sagde, at han formodede, at Björn maatte have staaet paa Luur, „og ligner det ikke dig; men jeg mener ogsaa," siger han, „at du ikke er en saadan Konge over andre Mænd, at du ikke monne lade Folk fare i Fred for dig;" og sagde, at sligt kunde han ikke troe. Björn sagde: „Ikke monne jeg være Konge over andre, dersom jeg ikke er det over dig." Derpaa gav han ham Banehug; men Tjenestekarlen foer hjem, og fortalte Dalk Tidenderne. Han sörger meget over sin Sön, og fandt det ikke rimeligt, at han vilde kunne erholde Böder; men för havde han havt i Sinde, at holde sig udenfor Thords og Björns Tvistigheder. Nu begav Björn sig hjem, og har mange Mænd hos sig först efter Drabet. Dalk gaaer for at træffe Thord Kolbeinssön, og fortæller ham om Drabet og Aarsagen dertil. Thord syntes, at han for en stor Deel havde været Skyld deri, og betalte Dalk Pengeböder, og paatog sig Sagen til Forfölgelse, om der ei blev sluttet Forlig; men Dalk skulde understötte Thord i Sagen, som han formaaede. Og til næste Foraar sögte Dalk Forlig med Björn. Björn var ikke utilböielig, og undslog sig ikke at betale Böder. Derefter indstævner Thord Sagen imod Björn til Altinget. Og som man kommer til Tinget, da vil Thord

forfölge Drabssagen; men Björn fandt et Forsvarsmiddel i Sagen, og fremsatte den Indsigelse, at den Bestemmelse var bleven gjort, at den skulde falde retlös, som fremsagde Visen i hans Paahör; men han sagde at han havde hört paa, da Thorkel fremsagde den, og af den Aarsag havde han dræbt ham; og denne Indsigelse blev antagen, og Thord tabte Sagen.

Det havde tildraget sig om Sommeren, da Kolli hiin prude var ung, at Björn kom til Leidtinget [1], og Drengen, der var nogle Vintre gammel, meget smuk og haabefuld, löb der omkring. Björn spurgte, hvis Sön Drengen var. En Mand svarede ham, og sagde, at han var en Sön af Thord Kolbeinssön og hed Kolli. Björn kvad en Vise:

Jeg saae, hvor ved Siden af Helten,
löb havbeseilende Gut
med skrækindgydende Öine;
mig han visselig ligner.
Havets Plöiere sige,
at hiint Barn dog ei kjender,
hvilket Navn vel bærer
hans gavmilde Fader.

Dog skiftede Kolli ikke Fader, skjöndt man syntes, at Björn talte meget i sine Viser om, hvad Formodning han havde i saa Henseende.

Det fortælles, at Björn en Vinter holdt nogle Landsforviste, og lod dem gjöre en Forskandsning omkring sin Gaard. For den Hjælp, han havde viist disse Mænd, sagsögte Thord Björn, og tænkte om muligt at faae Opreisning for den Sag, som han havde tabt imod ham, og mente, a

[1]) Paa leiðarþing, der holdtes om Sommeren efter Altinget, bleve nye Love o. s. v. kundgjorte. See Grágás I., þingskapaþáttr, 41.

han nu vilde blive heldigere i denne Sag. Björn vedtog Ansvaret for dem paa Altinget, og sagde, at Thord denne Gang havde Ret og talede Sandhed, og at han ikke vilde nægte, at underkaste sig Lovens Bud i denne Sag, og sagde, at han vilde böde Penge for Sagen. De forligtes da derom, og Björn betalte den Bod, som blev ham bestemt.

Noget efter traf det sig, at Thord Kolbeinssön holdt to fredlöse Mænd, og skaffede dem Ophold i Hraundal hos Steinolf, som var gift med Thorhalla Gudbrandsdatter. Björn hörte dette; han tog hjemmefra og red til Steinolfs Sæter, og traf en Mand, som boede i Grjotaadalen, ved Navn Eirik, og gav ham en Kniv og et Bælte, for at han skulde underrette ham om, naar de Fredlöse, som vare hos Steinolf, foere til Skibs. Dette lovede han ham, og passede siden paa. Men Thord havde i Sinde at skaffe dem ud af Landet og medgive dem nogle Penge; han tyktes, at det var det Bedste, han kunde gjöre for dem, og det havde Björn spurgt, at denne var Bestemmelsen. Nu kommer den Tid, at de tage paa Veien til Skibet; de gjöre sig færdige om Aftenen og reise om Natten. Da Eirik bliver det vaer, rider han op til Holm om Natten og fortæller Björn det. Men han beredte sig hurtig, og red efter dem. Deres Vei laa ud over Hitaraa. Björn rider stærkt efter dem, og træffer dem om Natten, för end de kom over Aaen, og kort at fortælle, Björn dræbte dem begge, slæbte dem siden hen under en Klippe og tildækkede dem med Jord og Steen. Han tog hjem med sig de Penge, som de havde havt. Thord eiede de Heste, som de havde med. Og sildig om Natten rider Björn hjemmefra og förte Hestene med sig. Han kom saa tidlig til Hitarnæs, at Folk ikke vare staaede op. Björn slap der de Heste löse, som de Fredlöse havde havt, derpaa træffer han Thord og sagde: „Det har jeg at sige dig, at jeg

har dræbt dine to fredlöse Mænd, som du havde taget under din Beskyttelse. Forudsat nu at det mishager dig, da er det det bedste for dig, at staae op og hevne dem." Thord sagde: „Med Rette kan du kaldes Kjæmpe," siger han. Björn sagde: „Hvad skal jeg have i Navnefæste?" Thord sagde, at han skulde have det Gods, som han havde frataget de fredlöse Mænd. Dengang skilles de ad. Björn rider hjem, og endnu sagde man, at denne Sag ikke havde faldet ud til Thords Ære; man tyktes, at det gik ham tungt.

Nu er der at fortælle, at Björn og Thord engang holdt en Hestekamp ved Fagreskov. De kom för til Stedet end Fleertallet af Herredsbeboerne. Da bad man Thord om at more Folk, og det afslog han ikke. Begyndelsen var, at han kvad en Vise, som han kaldte Daggeislavise (Dagsstraale-Visen). Den havde han digtet om Thordis, Björns Kone; men hende selv kaldte han stedse Landaljomi (Landenes Lys). Björn lyttede meget opmærksom paa denne Underholdning, men lod Folk ikke behöve at opfordre ham til at more dem og gjöre Gjengjeld. Da Thord havde endt, begyndte Björn. og kvad en Vise, som han kaldte Eykyndilsvise, og da den var til Ende, spurgte Thord sine Sönner, Arnor og Kolli, hvorledes dem syntes om denne Fornöielse. Arnor sagde: „Visselig behager mig den ilde, og sligt er ikke til at taale." Kolli sagde: „Ikke synes mig saa; mig tykkes, at der kommer Lige mod Lige, Smædedigt kommer imod Smædedigt." Det blev derefter roligt. Herredsbeboerne kom, og afholdt den bestemte Fornöielsesfest, og der er ikke fortalt, at flere Tidender indtraf. Det var endnu som för, at Thord ingenlunde var bedre fornöiet end tilforn.

Endnu en Gang, fortælles der, havde de aftalt en Fornöielse og Hestekamp, og Björn viste sig meget ivrig og pidskede den ene Hest, og havde en tyk Hestestok i Haan-

den. Thord sad til Hest, og red uden om Kredsen af Tilskuerne og saae paa Kampen. Og engang, da Thord var kommen tættest ind paa Kredsen, stikker han Björn med et Spyd, som han havde i Haanden, og det traf hans Skulderblad. Björn vendte sig rask om, og svang Stokken, og slog Thord over Øret, saa at han faldt af Hesten; men dengang var der ikke Leilighed til at gjöre mere, fordi Folk löb imellem dem og skilte dem ad. Der fortælles ikke andet end at de lode dette gaae lige op, og det er nu roligt en Tid.

Nogle Vintre derefter komme to Brödre fra Hornstrandene til Hitarnæs til Thord til Natteherberge, og bleve der om Natten. Om Morgenen efter anmode de Thord om Hjælp, og sige ham, i hvilke Omstændigheder de befandt sig. Thord siger: „Det vil jeg love eder under Betingelser." — Det var tidlig paa Foraaret. Den ene hed Beinir, den anden Högni. — De spörge, hvad Betingelsen var. „Ikke vil den tykkes eder god," siger Thord; „jeg vil give eder et Hundrede Sölv, for at I skulle stræbe Björn efter Livet, og bringe mig hans Hoved. Jeg vil give eder et halvt Hundrede nu, og Halvdelen, naar I komme tilbage." Dette var deres Aftale. Thord lovede dem desuden sin Beskyttelse. De sagde, at de ikke vilde være bange for at angribe Björn, hvis der gaves dem Leilighed. Nu fare de op i Dalen, og komme til Holm til Björn, da Kreaturene vare paa Malkepladsen om Aftenen. De traf Thordis, Björns Kone, ved Dören, og spurgte, hvor Björn var; de sagde, at de havde Ærende til ham. Hun opgav dem, hvor de kunde söge ham, og sagde, at han var gaaet ud paa Græsgangene. Da hun kom ind, fortalte hun Thordis, Björns Moder, de Fremmedes Tale. Moderen mente, at de vare Snigmordere. Og da Kolbein, Björns Tjenestekarl, hörer dette, tog han Björns Skjold og Sværd, og löb dermed til det Sted, hvor han vid-

ste at Björn var, og bragte ham dem; han kom för end de andre, thi han vidste bedre, hvor den korteste Vei var, og siger til Björn, at han troede, at Snigmordere vilde komme for at opsöge ham. Björn takkede ham derfor, og begav sig siden hen til Faarestalden med sine Vaaben, og gik ind i den. Dette saae hine, og gik ogsaa derhen. Da de vare komne til Stalden og tænkte paa, hvorledes de skulde angribe ham, löb Björn ud til dem uforvarendes, da de mindst ventede det, og greb fat i dem med begge sine Hænder; der var stor Forskjel paa Styrke; Udfaldet blev derfor anderdeles end de troede. Han bandt dem begge to; Hænderne bandt han bag paa Ryggen, men lod Födderne være frie, og brugte ikke Vaaben mod dem. Siden stak han deres Öxer under Baandene paa Ryggen, og beder dem nu at fare og vise sig for Thord. Han fratog dem Sölvet, og gav det til Kolbein. De begav sig bort, og tyktes, at deres Reise havde faaet et slet og skjændselsfuldt Udfald. I denne Tilstand kom de til Hitarnæs. Thord sagde, han ikke var bedre forsynet med Folk, skjöndt de vare der, og jog dem bort.

Der var en Kvinde, som hed Thorbjörg. Hun indböd Björn til sig for Venskabs Skyld. Björn modtog dette Tilbud, og blev hos hende tre Nætter, og nöd megen Gjestfrihed. Og den sidste Nat er han urolig i Sövne; og da han vaagner, spörger Husmoderen, hvad han havde drömt, eller hvad det betydede, at han havde været saa urolig i Sövne. Han siger: „Mig tyktes, at sex Mænd angreb mig, og det syntes mig, at det da kom an paa, at bruge sine Hænder; det kan være, at du da har hört mig.“ „Det er aabenbart,“ siger Thorbjörg, „at dette ere de Mænds Följgeaander, som have Ondt i Sinde imod dig; jeg önsker derfor, at du ikke tager herfra för end vi höre, at ingen forhindrer din Reise eller sidder i Baghold for dig; eller ogsaa

du skal fare en anden Vei end du kom hertil, skjöndt den er noget længere; thi de, som ville træffe dig, monne passe paa den anden Vei, som er den korteste, og som er Alfarvei." „Saaledes skal det være," siger han, „og monne jeg fare den anden Vei." Nu gjör han sig færdig til Hjemreisen, og takker meget for Beværtningen för end de skilles ad; og da han kommer udenfor Hjemmemarksgjærdet, vil han följge den Vei, som er den korteste. Han gaaer en Tid, og seer derpaa Mænd foran sig ved en Faarestald. Han troede at see, at det var Thord, og nogle Mænd med ham. Han tyktes at see sex Mænd. Björn beredte sig til Forsvar, om det behövedes. Han var ifört en blaa Kappe, og havde et Bælte uden om. Han trak nu Sværdet. Han havde et Spyd i Haanden; det kastede han fremad, da han var kommen dem paa Skud nær. En Mand, som hed Stein Gudbrandssön, blev truffet deraf, og Spydet gik ganske igjennem ham, saa han döde strax, Da löb en Mand henimod Björn, imellem ham og Thord, som hed Thorbjörn; men Björn var hurtigere end han, og gav ham et Saar paa Panden; det var et lidet Saar. Derpaa vilde Björn hugge Thord; men denne tog det bedste Raad: han lod sig falde for at undgaae Hugget, og fik dog et lidet Saar; og da han var staaet op, gjorde man intet videre Angreb paa Björn. De skiltes derpaa ad saaledes, og hver gik hjem til Sit.

Björns Söster boede paa Knarrarnæs; derhen foer Björn om Vinteren, og blev der tre Nætter, og drömte hver Nat en Dröm, som tyktes ham mærkelig. Hun spurgte för end de skiltes ad, hvad han havde drömt; men han kvad denne Vise:

En Dröm jeg drömte,
guldbesmykkede Kvinde!
(end monne skarpe Vaaben
Riimsmeden ramme);

mig tyktes, at begge Hænder
— Kaldimars Sværds Vei —
og Mæring i mine Hænder,
blodbestænkte vare.

Thord havde hört om Björns Reise, og foer paa hans Vei med ni Mænd, og sætter sig i Baghold for ham ved Hitaraa. Björn farer hjem ad, og seer, at der ere Mænd ved Aaen, og formodede nu, at det gik efter hans Anelse, at det var Thord. Han bereder sig til Modværge ligesom forrige Gang, og vil endnu gjöre Modstand, skjöndt der var saa stor Forskjel paa Styrke. Da han kom til dem, angrebe de ham fra alle Sider, saa han kunde ikke værge sig, og de bibragte ham Saar. Han indseer nu, at paa denne Maade kan det ikke gaae. Han löb derpaa ud i Aaen, og svömmede over den med sine Vaaben; Skjoldet havde han paa Ryggen. Der var en Nordmand i Thords Følge; han kastede et Spyd efter Björn; det kom i hans Skjold; og da han kom op af Aaen, skjöd Kolbein, Thords Sön, et Spyd over Aaen, imod Björn, som traf ham i Laaret; men Björn tog Spydet og kastede det over Aaen til dem. Det ramte en Mand, og flöi igjennem ham, og traf Kolbein Thordssön, som sad bag ved ham, og begge fandt deres Död. Saaledes skiltes de. Björn foer hjem. Hans Kone Thordis gik det nær til Hjerte, da hun saae ham komme blodig hjem, og troede, at der var hændet ham noget særdeles; men han sagde, det havde intet at betyde, og blev helbredet efter kort Tid. Thord var meget misfornöiet.

Thorstein hed en Mand, og var en Sön af Kuggi; han boede i Ljarskogar. Han var en rig Mand og af god Herkomst, og blev anseet for en meget anmassende Mand. Han var besvogret med fornemme og gjæve Mænd. Thorfinna hed hans Kone, og var Næstsödskendebarn til Thordis, Björns

Kone. Thord Kolbeinssön og Dalk opfordrede Thorstein til Bistand imod Björn; de syntes, at Striden med Björn gik dem imod. Thorstein sagde, at han for Tiden ikke havde Leilighed dertil; jeg vilde helst understötte eders Sag imod ham, hvis I kunde skaffe ham en ny Sag paa Halsen, og det vil falde let, thi jeg veed, at Manden ikke er forsigtig med at overholde Forlig; og da vil jeg yde eder Hjælp." Nu tyktes Thord, at det havde gode Udsigter; og formedelst disse Thorsteins Venskabslöfter, byder Dalk ham til Julegilde, med saa mange Mænd, som han vilde. Dette var om Foraaret för Tinget. Men da Folk kom fra Tinget om Sommeren, var man meget forsigtig, og man ophörte meget med Herredssammenkomster, og man vilde forebygge, at Thord og Björn kom formeget sammen. Imidlertid er alt roligt. Næste Vinter för Julen bereder Thorstein sig til at reise til Julegildet hos Dalk, og rider nu ud til „Stranden" til Thorgeir Steinssön, sin Frænde, paa Breidabolstad; denne raadede Thorstein fra at gjöre denne Reise syd paa, hvis han vilde följe hans Raad. Thorstein vil ikke andet end reise, og begav sig paa Veien med tolv Mænd. Hans Kone, Thorfinna, var med ham. Hun var en Datter af Vermund i Vatnsfjord. De foere til Dunkadarstadir, for at overnatte der hos Özur, Kalfs Fader. Dagen efter reise de syd paa over Knappefellshede, og overnattede paa Hafrstadir i Knappedal. Der boede en Mand ved Navn Hafr. Om Morgenen vare der to Veie; den ene over Hellisdalshede; den Dal strækker sig op fra Klifsdal, og den Vei reiste de, opad Hellisdal, nedad Klifsdal; denne ligger lige for Björns Gaard, Holm. Der kom Uveir og der faldt megen Snee. De komme sildig om Aftenen ned til en Höstak, som Björn eiede, paa en Bjergskrænt, og Sneefoget var da stærkt. Der traf de en Mand, som bar Hö ud og fodrede Björns Heste. De hilsede paa hinanden

og spurgte om Tidender. Siden sagde Thorstein: „Vil du vise os Veien ned over Lavaen." „Jeg troer ikke, at Björns Folk have at lönne dig noget Venskab, og monne jeg det ikke gjöre." Thorstein sagde: „Hvad vil det gjelde, dersom du bliver tvungen dertil, hvis dig tykkes det bedre." „Det kunne I," siger Tjenestekarlen, „hvis I ville." Veiret blev værre baade med Sneefog og Frost; men Tjenestekarlen var forsvunden, för end de vidste et Ord deraf; han gik hjem og siger til Björn, at han tyktes, at han var kommen ud af en slem Knibe, og fortalte, at Thorstein Kuggissön med hans elleve Ledsagere havde truffet ham, og villet tvinge ham til at vise dem Vei. Björn sagde: „Dersom Thorstein er saa klog, som han er haardför og iverfuld, da vil han komme her i Aften, og ikke udsætte sig for Fare, der hvor han nu er; men hvis han farer op i Dalen imod Veiret, og ned over Lavaen, over Vandfalde og vanskelige Veie, da vil Reisen ikke gaae ham vel; og lad os derfor antage, at han kommer her i Aften." Thorfinna red, men de andre gik. De vare alle udmattede, thi de havde faret vild om Dagen paa Fjældet; de see, at Tjenestekarlen er borte. De samtalede da om, hvad Raad de skulde hitte paa. Veiret vedblev som för at forværres, og Nattens Mörke tiltog paa den anden Side. Thorfinna sagde: „Hvis det falder eder forholdsviis saa meget vanskeligere, at faae fat paa Björn end paa hans Tjenestekarl, som han er en tapprere Mand, da bliver eders Reise ikke særdeles heldig; jeg veed, at Thorstein har fast besluttet at være ham imod; men mig tykkes det dog raadeligt, at tage Hensyn til Svogerskabet med Thordis, mit Næstsödskendebarn, men uklogt, at udsætte sig for Fare her ude nær ved Björns Gaard, og dog er det umandigt, og det beroer mest paa ham, hvilket Parti han vil vælge; lader os hellere fare derhen; og hvis vi besöge ham i hans Huus, da vil han vise

sig gjestfri imod os; saa gjæv en Mand er han. Thorstein var meget nödig dertil, men foer dog. Kort efter see de en Mand ved en anden Höstak; det var Sigmund, Björns Tjenestekarl. Thorstein bad ham at vise sig Veien ned til Husafell. Han siger: „Ikke kan jeg vise Folk Vei i Sneefog eller Nattemörke." Omsider besteg han Hviting, og red foran, nærmest Thorfinna. De komme til Hitaraa. Vandet i denne var steget meget, og de bleve vaade. Thorstein anede da nöget om, hvilken Vei det var, som han förte dem ad; og det var ogsaa ligesom han formodede, at han foer den Vei, som förte hjem til Holm, men Björn havde henved tredive vaabendygtige Mænd. Thorstein og hans Folk vilde have forvildet sig paa Veien til Gaarden; thi Veien var ikke kort. Gaarden stod under Holmsfjeld. Björns Tjenestekarl red foran lige til Gaarden. Og da de komme der og banke paa Dören, da sagde Björn til den Tjenestekarl, som havde været ved Höstakken, at han skulde gaae ud og tilbyde Thorstein Natteherberge der, dersom han var kommen; „men jeg tænker," siger han, „at han vil mene, at du ikke kan raade derfor, og at du kun lidet godt kan yde ham, og Folk ville sige, at den skulde byde, som har at raade. Du skal sige, at han maa gjöre sig fornöiet med din Indbydelse, eller ogsaa tage hort." Han gjorde som ham var befalet, og det gik ligesom Björn gjettede, at Thorstein sagde, at han ikke vilde modtage nogen Indbydelse af ham, og sagde, at den skulde byde ham, som havde at raade. Tjenestekarlen sagde, at han skulde modtage den, eller ogsaa tage bort. Thorstein modtog den da, thi han saae ingen Mulighed til, at de kunde komme til andre Gaarde, dersom de toge bort. Da de kom ind, hilsede man paa dem. Derefter blev der sat Mad paa Bordet. Ingen Huusild blev der tændt, og ikke lod man dem skifte Klæder, skjöndt de vare

vaade og stive af Frost. Björn spörger om Tidender, men temmelig löseligen og uden Alvor. Kvindfolket derimod ydede Thorfinna god Pleie. Thorstein tænkte paa, om han ikke skulde tage bort om Natten; ham tyktes, at den hele Modtagelse viste Uvillie. Björn sagde, at han ikke vilde laane dem Nogen til at ledsage dem i Sneefoget og Nattemörket; men sagde, at den Gjestfrihed, han viste dem for en Nat, var det ikke vanskeligt at lönne. Man gav dem Skindpelse til at lægge over dem, thi deres Skotöi var stivt af Frost, og de kunde ikke faae det af, da ingen Huusild var tændt; heller ikke tilböd man dem törre Klæder. Aftensmaden bestod af Ost og oplagt Melk; thi Faste var dengang endnu ikke lovbudt. Björn spurgte Thorstein: „Hvorledes kalder man slig Kost i eders Herred?" Han svarer og sagde, at man kaldte det Ost og oplagt Melk. Björn sagde: „Men vi kalde slig Mad Uvenners Kost." Saaledes var deres Nattehvile, at Nogle af dem fik Beenklæderne trukne af, og disse hang derpaa om Natten paa Væggen, stive af Frost; derefter lagde de dem til at sove. Björn stod tidlig op om Morgenen og saae efter Veiret; og da han kom ind lukkede han Dören efter sig. Thorstein spurgte, hvorledes Veiret var. Björn sagde, det var godt Veir for raske Mænd. Thorstein kaldte paa sine Reisefæller, og bad dem at gjöre sig reisefærdige; og saaledes gjorde de. Thorfinna blev fört til Sæde i Stuen; og da Thorstein kom ud, var der et fælt Veir. Han sagde: „Björn er ikke kræsen med Veir for os, og han kjender ikke vore ringe Kræfter." Björn hörte, hvad han sagde: „Endnu er Veiret ikke slettere end saa, at Almisselemmer ville kunne komme til Husafell," siger han. Thorstein harmedes ved den Maade, Björn tog Sagen paa, og han gik ud i Stuen og traf Thorfinna, og der var en anden Kvinde. Der var tyst, og der blev lidet talet. Björn var ogsaa kommen

der. Stormen var ledsaget af stærk Frost, og stundom var Himmelen klar hist og her. Björn sagde: „Jeg vil give eder det Valg, at I blive her til fjerde Juledag, og I skulle da nyde her al den Gjestfrihed, som jeg kan yde eder; men de skulle reise, som synes bedre om det; men Thorfinna skal blive tilbage, og de Mænd, der have kommet til Skade ved Frosten." Thorstein sagde, at han ikke vilde lade sine Folk omkomme, og mente, at det nok lod sig gjöre, at de ikke toge bort, og sagde, at det var hans Valg. „Det er godt," siger Björn, „og nu valgte du det, som var det klogeste." Siden lod Björn tænde en stor Huusild, og bad Thorstein at varme sig og törre sine Klæder. Thorfinna tilskyndede Thorstein, at modtage af Björn alt, som det var bedre for ham at have end undvære, „og herefter vil Intet blive sparet imod os; men hans Kulde i Förstningen var at undskylde, og I ere begge af saadant Sind, at det sömmer sig bedre, at I leve i god Forstaaelse." Thorstein modtog nu gjerne alt, hvad der blev budt ham; han og hans Reisefæller satte sig ved Ilden. Björn var meget munter, og da sagde han: „Nu er det gaaet saaledes, at Nöden tvang eder til at komme her; men jeg var kold imod eder den förste Aften, fordi jeg mente, at I skulde have andet at tale om ved Drikkebordet paa Husafell, end at jeg havde kjælet for eder for Freds Skyld; men herefter skal jeg beværte eder det bedste, jeg kan." Beværtningen var ogsaa paa det Bedste. Der blev holdt Gudstjeneste anden Juledag; og der vare de fire Nætter af Julen, og modtog Beværtningen vel, som den fortjente. Da hörte det op med Sneefoget, og Thorstein sagde, at de nu skulde gjöre dem reisefærdige, og det gjorde de. Björn lod hente de Stodheste, der vare ved Höstakken; thi under Uveiret blev der givet dem Foder. Den Hest var en Sön af Hviting; den var ganske hvid af Farve, men

Hopperne alle röde; men en anden Sön af Hviting var i Thorarinsdal; den var ogaaa hvid, men Hopperne sorte. Nu lader Björn före den ene Stodhingst med Hopperne, som fulgte den, til Thorstein, og sagde, at han vilde give ham dem. Thorstein sagde, at han ikke vilde modtage Stodhestene eftersom Sagerne nu stode, „thi jeg fortjener endnu ikke Gaver af dig; og dersom jeg ikke lönner dig den Gjestfrihed, som jeg nu har nydt, da er det ikke sandsynligt, at jeg lönner dig, skjöndt du oven i Kjöbet giver mig Gaver; men dersom jeg gjengjelder din Gjestfrihed efter Fortjeneste, da vil jeg modtage Hestene, og see til, at de blive nogenlunde vederlagte. Jeg vil tilbyde mig at dömme imellem dig og Thord i eders Sag; thi saaledes som det nu staaer, kan det ikke blive; skjöndt det ere retlöse Mænd, som du har dræbt, og det ingenlunde imod Loven, saa vil det dog komme til alvorlig Strid imellem eder, med mindre der bliver mægtet Forlig, og jeg vil sige dig, hvilken min Dom bliver. Du skal böde for hver af dem nogle Penge, skjöndt du betaler mindre end de ville, og den Forskjel, som er der imellem, vil jeg betale, og de ville da tykkes, at Sagen har faaet et fordelagtigt Udfald for dem." Björn sagde: „Det vil jeg være fornöiet med, som du dömmer, og jeg overdrager dig hele Sagen." Thorstein sagde: „Jeg vil ogsaa paatage mig dette." Björn fulgte dem paa Veien. De Heste, som han gav Thorstein, vare fire i Tallet.

Thorstein og hans Følge komme nu til Husafell, og der vare allerede komne mange Gjester. Der var ogsaa Thord Kolbeinssön, og der var et godt Gilde. Han tog vel imod Thorstein, men dog var han ikke saa venlig imod ham, som det vilde have været Tilfældet, dersom han ikke havde gjestet Björn. Efter den ottende Juledag tog Thord hjem til Hitarnæs, og Thorstein og hans Reiseselskab med ham, og der bleve

de den Tid, som var tilbage af Julen. Men efter Julen spörger Thorstein Thord, om han vil betroe ham at dömme i Björns og hans Sag, og sagde, at Björn havde samtykket deri. Thord sagde, at det var et Tilbud, der saae meget fordelagtig ud. „Men det tykkes mig underligt," siger han, „at du var hos Björn under Uveiret." Thorstein sagde, at endnu værre havde det seet ud, at vove sig ud i slet Veir, og udsætte sig og sine Mænd for Legemsskade. Thorstein havde talt om Forliget med Dalk för end han red fra ham, og han var villig til, at lade Thorstein afgjöre Sagen. Han bragte ofte denne Sag paa Bane for Thord, men han var i alle Henseender mere derimod end Dalk. Thorstein mente, at Folk vilde dog sige, at de havde valgt en god Voldgiftsmand, naar han afsagde Kjendelse i Sagen. Han sagde, at hans og Björns Venskab var ungt. Sagen kom dertil ved Thorsteins Forestillinger, at Thord og alle de andre samtykkede i hans Dom.

Der fortælles, at Forligelsesmödet blev berammet paa Hraun. Derpaa blev der sendt Bud efter Björn, og han kom med en stor Flok Mænd. Han var uden for med sine Folk, men Thord inde. Thorstein sögte at bringe Forlig i Stand. Og da de havde talt sammen en Stund, og fremsat Forligsvilkaarene paa begge Sider, saae det ud til, at de vilde blive enige ved Thorsteins Mægling. Thord sagde: „Endnu er noget uklart med Hensyn til Forliget." Thorstein spurgte hvad det var. „Vi have endnu ikke talt om Björns og mine Smædeviser. Nu vil jeg, at vi fremsige alt, som hver af os har digtet om hinanden." Thorstein mente, det var unödvendigt. „Det er ikke saaledes," siger Thord; „jeg vil vide, hvem af os har digtet flere Viser om den anden, og behöver jeg ikke at blive forurettet deri af Björn." Det gik nu for sig, ligesom Thord önskede, at hver af dem

fremsagde alle de Viser, som han havde digtet om den anden; kun en Deel af den Fornöielse var underholdende; men det viste sig, at Björn havde digtet en Vise mere end Thord. Thord sagde, at han vilde digte en Vise derimod; men Thorstein og mange andre mente, det var unödvendigt. Björn sagde, at han ikke vilde, at man gav ham Skylden for, at han tillod Thord at digte Visen; „men dersom du ikke vil undlade det," siger han, „da opsæt det ikke, og lad ingen forbudte Ord være deri." Men Thorstein sagde, at han ikke blev mere agtet heri af Thord og hans Tilhængere end saa, at de ikke vilde holde det Forlig, som han havde stiftet, og yttrede, at han næsten ingen Deel kunde tage i deres Sag. Thord sagde, at han ikke monne tage noget Hensyn til, om Björn tillod det eller ei, og kvad denne Vise:

Björn strax naar Dagen gryer
rask onde Raad fatter,
vant med Munden at gribe
enhver Bagtalelse, Taaben!

(Den sidste Deel af Visen er forvansket og uforstaaelig.)

„Nu kunne I höre," siger Björn, „at den Hund vil ikke have Forlig; ikke skal han have digtet denne Vise hen i Luften mere end de andre;" og derpaa kvad Björn en Vise:

Trættes ei, at du er bedre,
Thord! (ingen Gjeld jeg vil staae i)
dig intet Snille blev givet,
Hund, til Arbeide doven!
En værre Vise jeg har neppe
digtet (Skjaldekunsten jeg över);
du dig forbröd, men jeg endnu
om dig, Kriger! en Vise digted'.

Nu er det forbi med Forliget, og de begive sig bort fra Tinget. Thorstein tog til Hitarnæs tilligemed Thord, og blev der en

Tid; og da han tog derfra, fik han ringe Gaver af Thord, og Thorstein syntes, at Thord var Skyld i, at der intet Forlig kom i Stand, og deres Venskab var snarere i Aftagende; det forekom ham, at Thord kun lagde liden Vægt paa hans Raad i denne Sag. Thorstein begav sig til Holm til Björn, og opholder sig der nogen Tid, og da han tog bort, følger Björn ham paa Veien, op paa Hitardalshede; og der ville de skilles fra hinanden, men först talte de sammen i Fortrolighed. Björn mente, at han havde havt den bedste Lod i Striden med Thord, „da jeg vilde have din Dom. Men vi have talt med hinanden om, at vi skulle være Venner; jeg er bestemt paa at holde det, og være din Ven; men begge have vi meget Udestaaende med Folk. Nu vilde jeg foreslaae, at den af os, som levede længst, hevnede den anden, dersom vi miste Livet ved Vaaben eller Menneskehaand." Thorstein sagde, at ham tyktes det i alle Henseender et godt Tilbud, naar han tilböd ham sit Venskab. „Men naar du taler om Hevn, saa lad os lempe det; thi nu veed man bedre end för, hvad man skal gjöre. Jeg vil gjöre den Bestemmelse, at hver af os skal lade sig nöie med selv at idömme Straffen for den andens Drab, eller ogsaa med Fredlöshed og Pengeböder, i Stedet for at udöve blodig Hevn; det sömmer sig bedre for kristne Folk." Nu aftalte de dette fuldt og fast, at den ene skal hevne den anden, eller anlægge Sag for hans Drab, som om de vare kjödelige Brödre. Stodhestene bleve nu förte frem paany, og Thorstein samtykkede da i at modtage dem under alle Omstændigheder, og Hestene bleve tilbage der den Vinter og næste Sommer, uden at blive afhentede, og da om Efteraaret skulde Björn sende dem vester paa. Björn gav Thorfinna en Guldring og en Gudvævskjortel, hvilken Kong Olav havde givet Thord Kolbeinssön, og som han tilkjendte Björn efter Ranet ved Brændöerne.

Derpaa skiltes de ad som gode Venner, og hver reiste hjem til Sit. Kort efter fik Björn en Öiensygdom, der varede nogen Tid, og var ham til Meen; dog blev det bedre længere hen, men hans Syn forværredes dog; thi han var siden den Tid svagsynet, og saae ikke saa godt som för. Men med Björn og Thord tyktes man, at det gik paa samme Maade i alle Henseender, og dermed var Thord og hans Tilhængere meget misfornöiede. Imellem Björn og Thorstein Kuggissön er der meget Venskab.

Nu forlöber Vinteren og Sommeren, og alt var saa at sige roligt imellem dem. Det næste Efteraar reiste Thorfinn Thvarissön ud paa Næsset til sin Fader; de vare femten i Følgeskab. Thorfinn havde Björns Sværd, Mæring, men Björn havde hans Vaaben. Björn var hjemme og nogle faa Mænd. Nogle af hans Tjenestekarle vare tagne til Faaresamlingsstedet i Langavatnsdal, og nogle vare tagne andensteds hen. Thord og Kalf sad med mange Mænd paa Hitarnæs, hvilket Björn ikke vidste, og havde i Sinde, hvis dem tyktes, at Leilighed fremböd sig, at brænde Björn inde. Den gamle Arngeir foer hjemmefra, og agtede i Besög til Knarrarnæs, og tog om Morgenen Björns Vaaben, som vare hjemme; men Björn var gaaet til sine Heste. Arngeir foer vild og vidste ikke et Ord deraf för end han kom til Thords Kostald paa Hitarnæs; der traf han den, som passede Hornkvæget, og denne viste ham strax bort; men dengang vare Fruentimmer i Kostalden, og disse kunde ikke tie stille med Arngeirs Ankomst, da de kom ind. Da Thord og Kalf og Dalk erfare, at faa Mænd vare hjemme hos Björn, tale de om deres Foretagende. Thord havde i den Tid digtet en Vise:

Alle Krigslarmens Magter
og andre Sværdets Guder

som Dag og Nat skabte,
de vældige, jeg anraaber,
at blodige Örn
bytteröd maa stande
paa Björn hovedberövet,
og jeg ham Bane maa volde.

Og nu tilskynder Kalf dem meget til at dræbe Björn, om de kunde, og sagde, at han for længe siden havde været beredt til at kjæmpe med Björn, da denne havde mere Styrke end nu. Dalk mener, at det ogsaa aabenbart var bedst, at benytte denne Leilighed, da han havde faa Mænd hos sig; Kampen mod Björn havde altid faldet dem vanskelig, og det monne tykkes at være paa Tiden, ikke at være truet længer af hans Overmod, hvis de kunde faae Hevn. Han mente ogsaa, at Thord var pligtig til at stille sig i Spidsen for Foretagendet og ordne det Hele, „men vi andre at følge dig." De besluttede da, at Kalf farer til Hurdarbak for at hente Eyds Sönner, Thorvald og Thord, og siger dem Thord Kolbeinssöns Budskab, og hvad deres Agt var. De gjorde dem hurtig færdige og følge Kalf. Deres Vei faldt saaledes, at de skulde over Thorarinsdalsaa i Hitardalen. Der ved Aaen træffe de Björns Tjenestepige, som skulde fare ud til Vellir. De spørgte hende om Tidender fra Holm, hvad man havde for, og hvor mange Mænd der vare hjemme hos Björn. Men hun var ikke sparsom med sine Svar, og fortalte dem temmelig meget. Hun sagde, at tre Mænd vare hjemme foruden Björn, og disse vare dog i Skoven og huggede Ved. Nu skiltes de fra hende, og skyndte dem saameget, de kunde, til Thord og Dalk; og de beredte dem nu strax til Angreb imod Björn. De vare fire og tyve i Tallet, og deriblandt var Kolli, Thords Sön. De spiste Aftensmad om Aftenen ved Lavaen; siden fare

de om Natten ad den Vei, som förer fra Vellir op i Dalen, indtil de komme til Gaarden Holms Mark; der gjorde de nærmere Aftale. Thord anordnede, hvorledes de skal bære sig ad, for at faae Björn fat. I denne Samtale gjorde de ogsaa den Bestemmelse, at dersom de fik dræbt Björn, skulde de alle være pligtige at betale Pengebøderne for hans Drab, hvis saadanne fordredes, först og fremmest Thord og Dalk og Kalf, hvem af dem eller deres Følge der blev hans Banemand. Den Dag skulde der være Faaresamling i Thorarinsdal, og en anden i den överste Deel af Hitardal.

Derefter fordeler Thord dem, og lader Kalf fare henad Morgenstunden ad den Vei, som förer til Vellir, og som de havde redet om Natten. Med ham fulgtes fem Mænd, og de sidde i Baghold for Björn, dersom hans Vei falder der. Thord og Thorvald, Eyds Sönner, og Kolli Thordssön skulde sidde paa den Vei, som gaaer til Hvitingsskrænten, ifald Björn tog ad den Vei; thi de Heste, som Björn havde givet Thorstein, græssede der, og Björn tog ofte derhen for at see til dem. Hvitingsskrænten blev kaldt efter den ældre Hviting. Dalk fra Husafell skulde lægge sig i Baghold paa den Vei, som gaaer op til Skrænterne östen for Indsöen, og passe der paa; thi de syntes, at det ikke var utænkeligt, at Björn tog op i Dalen til Faaresamlingen, da faa Mænd vare hjemme. Thord skulde lægge sig i Baghold paa den Vei, som förer fra Holm ned til Husafell. Thord tyktes det sandsynligt, at Björn vilde tage til en af Faaresamlingerne, og rimeligst, at han vilde komme til Thorarinsdal, hvor man kunde vente de fleste af Björns Faar, og lurede Thord paa ham, dersom han tog derhen. I hvert Baghold vare sex Mænd. Men derfor vogtede de alle Veie, at de troede at vide, at Björn vilde tage ad en af dem; men de vilde ikke komme til Holm för end der var Vished för, at han ikke

var tagen hjemme fra, dersom dette blev Tilfældet; de mente, at det vilde falde dem vanskeligt at overvinde ham. De skiltes nu ad, og hver drog ad den Vei, hvor det var ham bestemt at gjöre Baghold.

Derimod er det fortalt om Björn, at han var tidlig oppe den Morgen og spiste; men hans Tjenestekarl Sigmund var faren op i Dalen. Björn led ilde, at man löb fra Huset, da han havde meget Udestaaende med Folk, og kunde vente hvert Öieblik, at han vilde behöve Folk, og hans Pande var derfor noget rynket. Han sagde sin Kone Thordis, at han vilde fare til Hvitingsskrænten og klippe Manen paa Thorsteins Heste, för han sendte dem vester paa; dog havde han havt onde Drömme om Natten, men han vidste ikke nöie, hvad de varslede. Han sagde, at han ofte havde lignende Drömme, men nu gik det værst til. Hun sagde: „Jeg önskede, at du aldeles ikke tog hjemmefra i Dag; og uforsigtig er du, da dine Fjender omgive dig fra alle Sider; men hvad drömte du?" „Ikke lader jeg Drömme bestemme min Færd," siger han. „Jeg önskede, at du ikke tog hjemmefra i Dag, og at du var saa forsigtig som muligt; det har aldrig været Nogen til Skade; det kommer mig for, som dine Drömme have i Sandhed været meget onde, og sig mig, hvad du drömte." Björn kvad en Vise:

Under er det, om ikke
fremsynede Norner mig varsle;
jeg erfoer den Fare mig truer;
(ofte jeg vaager længe)
thi Alfaders Datter,
armbaandsmykkede Norne,
hjelmbeklædt i hver en Drøm
til sit Hjem indbyder Skjalden.

„Dette har jeg ofte drömt," siger han, „dog tydeligst i Nat." Hun fraraadede ham, at tage hjemmefra, men han lod sig ikke afholde. De Tjenestekarle, som vare hjemme, foere til Skoven for at hugge Ved, og Björn var ene tilbage af voxne Mænd. Nu gjör han sig færdig til at begive sig til Hestene. Han har en stor Mansax hængende ved Bæltet, en Hat paa Hovedet og et Skjold ved Siden; i Haanden havde han et Sværd, som Thorfinn Thvarissön eiede. Björn var stor af Vext og smuk, fregnet, rödskjægget, langskrævet[1], svagsynet, og den dygtigste Kriger. En Dreng, femten Aar gammel, fulgte ham; og da de gik ud af Hjemmemarken, kvad Björn en Vise:

Med ringe Styrke jeg ganger,
kuns lidet jeg Krigsfare frygter;
jeg — Smykkeknuser — ledsages
af mit Sværd og Skjoldet det hvide,
men förend jeg for een Mand
hen over Sumpe flygter,
för skal hvasse Sværd
falde mig ud af Hænder.

De fulgte den Vei, som förte til Hvitingsskrænten; og de skulde fare over Hitaraaen, kort derfra, hvor den falder ud ud af Indsöen. Da de havde faret en Stund, seer Drengen sex Mænd komme dem i Möde fra Höstakken paa Hvitingsskrænten. Björn spörger Drengen, om han seer Hestene paa Skrænterne, og sagde at man letteligen maatte kunde see dem, formedelst deres Farve. Drengen sagde, at han saae Hestene, men ogsaa sex Mænd komme henimod dem. Björn kvad en Vise:

To Skjoldförere vi ere;
men flere i Tal vi vare

[1]) Efter den formeentligen rigtigere Læsemaade: *krausshaaret.*

forhen ved Ulvegilder
(Ofte i Kamp var Skjalden).
Vesten fra kom ved Hösttid
den Modige med sin Skare.
Ikke var Flokken liden,
som fulgte med rasken Kriger.

Björn var ifört en god Kjortel, og havde Hoser paa Benene, og havde viklet om sin Fod den Silkerem, som han havde faaet ved Bytte med Kong Olav den hellige. Han trak Sværdet, som tilhörte Thorfinn Thvarissön og sagde: „Et daarligt Sværd eier her en vakker Mand." Kalf seer dem snart, der hvor han er, og sætter efter dem, og sagde: „Der er al Sandsynlighed for, at vor Lykke vil tage Omslag. De troede, at de havde stedt mig i Fare; men jeg troer, at jeg skal fange den Björn, som vi alle önskede at faae fat paa." „Kort Vei have de nu hid, Björn!" siger Drengen, „thi de fare skyndsomt." Björn svarer: „Desto lettere vil det falde os at faae Hestene fat, jo flere der ere, som hjælpe til." Drengen sagde: „Dette er vist ikke Fredens Mænd; de ere alle bevæbnede; og jeg seer endnu flere Mænd; thi Nogle komme bag efter os, som ogsaa ere bevæbnede." Björn sagde: „Du skal ikke gjöre formeget deraf; kanskee det er Folk, som skulle til Faaresamlingen." Drengen sagde: „Jeg seer endnu flere Mænd, som komme fra Holm; og det eneste Raad for os er, at tage Veien til Klifsdal, og fare siden ad Hellisdal og undflye." Björn sagde: „Hidtil har Ingen jaget mig paa Flugten, og saaledes vil det blive hereefter, og jeg monne ikke vende tilbage. Lad os fare hen ad Klifssand til Klifsjörfi. Jeg vilde gjerne komme til den store Graasteen, dersom vi kunde." „Jeg kan ikke indsee," siger Drengen, „hvorledes det lader sig gjöre, thi Folk komme henimod os fra alle Kanter; og det seer jeg grant, at i hver Flok ere

der sex Mænd, skjöndt Nogle have længere Vei til os end Andre; og nu seer jeg i det Hele ikke færre end fire og tyve." Björn spörger: „Hvorledes ere de Mænd, som ere os nærmest?" Drengen siger det; og ifölge hans Beskrivelse troede Björn at kjende Kalf. Kalf var höi af Vext og mörkladen. Han havde kort Vei til dem; han var bag dem; men Kolli og Eyds Sönner vare fortil. Dalk og hans Ledsagere komme i Retningen fra Holm, og ere længst borte. Björn sagde til Drengen: „Gaae nu op paa Skrænten efter Hestene, men jeg vil vente her; det vil ikke nytte, at fare længere." Björn satte sig ned, men Drengen gik efter Hestene, og vilde drive dem ned til ham, men kunde det ikke; thi da var deres Kamp allerede begyndt. De som först kom til Björn, var Kalf med fem Mænd, og Kolli og Eyds Sönner med ham med deres tre Ledsagere. Thorvald Eydssön kaster et Spyd imod Björn, saasnart han var inden for Skudvidde. Björn tog Spydet i Luften, og kaster det tilbage til Eiermanden. Spydet traf Thorvald i Livet, og han faldt död til Jorden. De vare komne imellem Björn og Graastenen, saa han ikke kunde komme derhen. Thord vilde hevne sin Broder, og huggede til Björn et stort Hug. Björn holdt Skjoldet paa den Maade, at han havde stukket Armen i Haandgrebet. Hugget rammede Skjoldet, og det var saa stærkt, at Björns Arm gik itu, og Skjoldet faldt ned. Björn greb da den nederste Skjoldspids med den anden Haand og huggede den i Hovedet paa Thord, saa han döde strax. Men Nogle sige, at han stak ham til Döde med Saxen. Kolli var en af dem, som uafbrudt angreb Björn paa det Ivrigste, skjöndt vi ikke kunne sige med Nöiagtighed, hvilke Saar han gav ham. Kalf sagde, at det kom ud paa Eet for ham, om han ogsaa fældede nogle Mænd, og nu skulde han ikke undslippe; „nu mangler der os ikke paa Folk," siger han. Nogle sagde,

at de skulde slaae en Kreds omkring Björn, og passe paa, at han ikke kom bort, og vente paa Thord Kolbeinssön, for at give ham Banehugget. Imedens de talede herom, lösnede Björn Mansaxen fra sit Bælte. Den var nyligen hvæsset, da Björn tog hjemmefra; den var baade stor og saae ud til at være skarp. Nu kom Dalk til, selv sjette, og vilde strax angribe Björn; thi han var en tapper Mand, og tyktes ham, at han havde god Grund til Kamp med Björn, da han havde sin Sön at hevne. Björn trækker nu Thorfinns Sværd, som han havde med hjemmefra, og hugger Dalk saa stærkt paa Foden, at den knustes, men Sværdet bed ikke. Dalk blev udygtig til Kamp, og blev fört bort til et Sted, hvor han var sikker. Dernæst kom Thord Kolbeinssön. Da Björn saae ham, sagde han: „Seen til sligt Möde, liden Svend!" „Han skal dog komme dig nær nok i Dag," sagde Thord, „og give dig Spothug." „Ene saadanne vil du nogensinde hugge." Thord havde fortalt sig, og vilde have sagt, at han den Dag skulde give ham Skamhug. Björn griber nu til Saxen — thi han veed, at Sværdet duer ikke — og löber henimod Thord, og agter at stöde Saxen i ham. Thord veg til Siden, men Stödet rammede Thords Tjenestekarl, Grim, og denne fandt sin Död. I dette Öieblik huggede Kalf til Björn, og gav ham et stort Saar, og Björn faldt nu, saa at han stod paa Knæerne, men forsvarede sig med Saxen med megen Kjækhed — thi han var i Besiddelse af det störste Mod, som han ofte havde givet Prøver paa — og gav dem, som angrebe ham, mange Saar. De angreb ham nu meget ivrigt, dog Ingen meer end Kolli. Björn sagde: „Haardt angriber du mig i Dag, Kolli!" „Ikke veed jeg, hvem jeg har at skaane," svarer han. „Saa er det," sagde Björn; „din Moder monne have paalagt dig, at du skulde angribe mig haardest. Men jeg tykkes at see, at andre Gaver ere

dig givne i fuldere Maal end Ætkundskab." Kolli siger: „Ikke tykkes mig, at du tidligen har sagt mig det, dersom jeg har nogen Pligter imod dig." Og strax gaaer Kolli bort og holder op med Angrebet. Björn værgede sig meget længe med Saxen, staaende paa Knæerne; og Alle undrede de dem over, hvorledes han kunde forsvare sig saa tappert. saa at sige vaabenlös, saa mange som de vare, der angrebe ham; og dog tyktes alle de, som vare ham nærmest, at de havde fuldt op at bestille. Nu fortælles der, at Thord huggede til Björn, saaledes at Lænderne gik af, og da faldt Björn. Thord vilde da ikke lade det vare længe mellem Huggene, og huggede Hovedet af Björn i det næste Hug, og skilte Hovedet fra Kroppen. Da kvad Thord en Vise:

Ei blev det Lögn, at jeg, kamprask,
skulde hans Banemand blive.
(Skarpe Eg ramte Manden,
den krigsvante, sönden for Heden,
ham, som bebreided' mig Feighed.
Tab os hün Mægtige voldte;
efter Fortjeneste nu har
Sværdet strakt ham til Jorden.)

Thord tog Björns Hoved og bandt det fast ved sine Sadelremme, og lod det saaledes hænge ved Sadelen. Kalf sagde, at de skulde fare til Holm, og lyse Drabet der, og at man skulde bringe dem der det Halssmykke, som Björn havde baaret. Dalk svarede, at dertil var der ingen Nödvendighed, og at det var uskaansomt; han sagde, at det sömmede sig bedre, at give Björns Frænder Böder for denne Gjerning, end at tilföie dem endnu större Sorg. Thord tog ingen Deel i denne Tvist. Kalf red strax fra Kampladsen. Da

de rede bort og vare komne ned over Klifssand, flöi nogle Ravne imod dem, og da kvad Thord en Vise:

Hvorhen stile I, Ravne!
skyndsomt med Flokken hiin sorte?
Farer hen for Rov at söge
mod Nordost fra Klifssanden.
Der ligger Björn, men over
hans Hoved Blodfugle stande.
Lidt ovenfor paa Hvitingsskrænten
segned' hjelmklædte Kriger.

Nu komme de til Holm, og Kalf gaaer til Fruerstuen, hvor Thordis, Björns Kone, var, og fortæller hende Björns Drab; „og her er," siger han, „et Halssmykke at modtage, som han havde paa sig." Hun modtog Halssmykket, og spurgte, om Thord var der. Kalf sagde, at han var der tilstede. „Ham vil jeg dog tale med," siger hun. Hun gaaer derpaa ud af Fruerstuen til det Sted, hvor Thord var, og kastede Smykket til ham, og bad ham at bringe det til hans Kone, Oddny, til Erindring. Derpaa red de ned ad Dalen og kom til Husafell, hvor Dalk blev tilbage; men Thord red til Vellir, og da var Arngeir, Björns Fader, kommen hjem. Thord fortæller ham og hans Kone Tidenderne. Konen var udenfor og vaskede et Barns Hoved. Thord lösnede Björns Hoved fra Sadelremmene, og kastede det til Thordis, Björns Moder, og bad hende see efter, om hun kjendte Hovedet, og sagde, at det var ikke mindre nödvendigt, at vaske dette, end hint, som hun för vadskede. Hun svarede: „Jeg kjender Hovedet, og du maatte ogsaa kjende det, thi ofte var du ræd for dette samme Hoved, medens det sad paa Kroppen. Gaae nu og bring det til Oddny, og bedre vil hende tykkes det, end det lille og usle Hoved, som dingler paa din Hals." Thord

synes ilde om hendes Tale, lader Björns Hoved blive tilbage der og rider hjem til Hitarnæs, og fortæller, hvad der var skeet, og giver Oddny det Halssmykke, som Björn havde eiet. Og da hun saae det, segnede hun tilbage og tabte Bevidstheden; og da Daanelsen var forbi, da var der paakommet hende en stor Sygdom og Livsleede. Thord forsögte mange Midler for at tröste hende, og var god imod hende. Men Sygdommen forværredes saaledes, at hun fölte store Smerter, som vare heftigst den förste Vinter efter. Hun fandt helst Lise i at sidde paa en Hest, medens Thord förte den ved Tömmen frem og tilbage; og det gjorde han, fordi han tog sig dette meget nær, og vilde söge at tröste hende; og herom kvad han:

Mangen en Dag jeg hurtigt
mödig min Hest maa före
med skjönne Kvinde bebyrdet
(blödt for den Syge er Ridtet);
thi mörkladne Kvinde
ingensteds faaer Lise
for Smerte (visselig var det
for Skjoldets Gud Elende.

Saa ulykkelig fandt Thord sig, formedelst den Sygdom, som hans Kone led af, at der fortælles, at han heller vilde have önsket Björn i Live, dersom det kunde have ladet sig gjöre, dersom hun viste ham samme Kjærlighed som för; og ham tyktes, at det var en stor Ulykke, som havde hvilet over Björn og dem alle tre. Hun svandt hen og hentæredes, og talede siden aldrig meget; dog levede hun meget længe i denne ulykkelige Tilstand. Björns Frænder lode hans Lig hente, og det blev jordet paa Vellir, ved den Kirke, som han der havde ladet bygge for Apostelen Thomas; det blev

nedlagt med Klæderne og med Remmen, som forhen er fortalt.

Nu spörges disse Tidender vidt omkring i Landet, nemlig om Björns Drab, og Asgrim, hans Broder, öster paa Rangarvellir hörer dem, og begiver sig derefter vester paa til Ljarskov for at træffe Thorstein Kuggissön. Denne paatager sig Sagen paa den gamle Arngeirs Vegne, og Thorstein og Asgrim og Björns Venner berede Sagen om Foraaret til Altinget. Men da Asgrim om Vinteren tog fra Thorstein, farer han til Holm og overtager Bestyrelsen af det Bo, som Björn havde havt der. Om Foraaret tog han af Sted derfra, og gjorde Forberedelser til Sagens Anlæg tilligemed Thorstein, og de havde stort Følge til Tinget. Det Samme gjorde Thord, og de, som vilde yde ham Hjælp. Der fortælles, at da de vare komne til Tinge, sender Thord lönligen Folk til Asgrim, med det Ærende, at gjöre ham ærefulde Tilbud, og med det Forslag, at de skulde træffes Natten derefter; han forsikkrede, at han undte ham, at Sagen fik det ærefuldeste Udfald for ham, hvilket ikke var mere end billigt; thi Asgrim havde aldrig været imod ham, imedens Björns og hans Stridigheder stode paa. Asgrim var uvant til at tage Deel i Retssager, og mödtes med Thord om Natten. Denne hilser Asgrim venligen, og de talede sammen. Thord var en ordsnild og veltalende Mand, og forklarer for ham, hvor höiligen han havde været nödsaget til denne Gjerning; han fortæller ham meget om Björns og hans Forhold; hvorlunde han længe havde maattet taale Forurettelser af Björn, og endnu i deres sidste Möde havde Björn dræbt tre Mænd og saaret fire; „og der ere syv Mænd," siger Thord, „for hvis Drab intet Forlig er indgaaet, nemlig: Ottar og Eyvind, Thorstein Kalfssön, Thorkel Dalkssön, to fredlöse Mænd, Stein Gudbrandssön, den ottende en Nordmand, den niende min Sön Kolbein,

Thorvald og Thord Eydssönner, den tolvte min Tjenestekarl Grim; og Dalk er slemt saaret og alle vi andre meer eller mindre saarede. Jeg vil betale dig i Böder tre Hundreder Sölv, thi jeg under dig et godt Udfald heraf." Asgrim lytter til Thords Overtalelser og samtykker i hans Tilbud. Sölvet bliver ham udbetalt; han modtager det, og det Hele bliver iilsomt afgjort; det var let at see, hvad der bragte Forliget i Stand, nemlig Thords Overtalelser og Asgrims Overilelse, Thorfinn Thvarissön mærkede ikke til nogen Ting, för end Asgrim tog imod Sölvet. Thorfinn gik da ud af Boden og hen til Thorstein Kuggissön, og sagde ham, at det lod til, at Asgrim lod sig lönligen lokke af Thord til et eller andet Forlig, og sagde, at han var ved at tælle Sölv. Thorstein sagde, dette vistnok var en meget stor Overilelse, og at det ei var let, at yde slige Folk Hjælp, som vare saa egenraadige; „men dog kan man endnu ikke vide, til hvad Nytte dette er for Thord." Ingen havde anet, at Asgrim Ingen vilde tage paa Raad i denne Sag, end ikke Thorstein, som var Part i Sagen tilligemed ham. Af den Grund vare Thorstein og Asgrim Sagsögere i Sagen for Björns Drab, at den oprindelige rette Sagsöger, den gamle Arngeir, Björns Fader, nu var skröbelig af Alderdom, og overlod Sagen til dem, fordi han tyktes, at han ikke kunde fare til Tinge formedelst Alderdom, og fordi han, imedens han var yngre, ikke var vant til at före Retssager, hvorimod han vidste, at Thorstein havde givet Björn det Löfte, at anlægge Sag for hans Drab, dersom det behövedes, eller den, som levede længst af dem, efter den anden. Thorstein sendte nu Folk til sin Frænde Thorkel Eyjulfssöns Bod, og sagde, at han önskede at træffe ham. Thord Kolbeinssön var i Thorkels Bod, og havde sluttet dette Forlig uden at have Thorkel i Raad med, thi denne vidste Intet derom. Om Thorstein er der nu at fortælle, at han samlede mange

Folk, og lod tilkalde Myremændene, Björns Frænder. Thorstein og Thorkel træffes. Med Thorstein ere da Björns Frænder. Da siger Thorstein at han er bunden ved det Löfte, at hevne Björn, eller anlægge Sag for hans Drab. „Her ere vi samlede, hans Frænder og Venner, og nu skal I vide, at vi ere alle enige om, at gjöre det Forlig ugyldigt, som Asgrim har sluttet med Thord." „Det har ofte viist sig," siger Thorkel, „at Björns Frænder have ydet ham deres Bistand i hans Sager paa en uretfærdig Maade, og det samme troer jeg man vil synes om dette, dersom den rette Sagsöger ikke skal kunne indgaae det Forlig, som ham behager." „Herom er Intet at tale," siger Thorstein; „jeg alene vil raade for Sagens Udfald, baade hvad angaaer Landsforviisning og Pengeböder, efter mit Löfte, eller ogsaa vil jeg lade mit Liv. Sæt du dig imod, om du vil, vi have mere end tilstrækkelig Styrke; det er ikke vist, at Modstanderne ville seire; og nu ville vi i saa Fald forsöge, om det vil lykkes os at dræbe Thord, eller de andre Mænd, som dræbte Björn. Thorkel og Thorstein vare Sönner af to Brödre, og Thorkel saae, at det sömmede sig ikke for dem, at gaae saavidt i denne Sag imod Thorstein, hvis Iver han kjendte, og paa den anden Side havde Thord Kolbeinssön i Forveien ikke havt ham i Raad med om Forliget; han vil derfor söge at afgjöre Sagen i Mindelighed paa Thords Vegne, men ikke gaae i Kamp for hans Skyld imod sine Frænder. Han paastod Thord selv fritagen for Fredlöshed og for större Pengeböder end han allerede havde betalt, men Thorstein skulde bestemme Pengeböder og Landsforviisningsstraf, ligesom han selv vilde, for de andre Mænd, som havde været Deeltagere i Drabet. Thorstein sagde, at det ei kunde nytte at skaffe Thord fri for Straf, da alt det Onde, som var skeet i denne Sag, var foraarsaget ved ham.

Thorkel svarede: „I saa Fald vil jeg, at denne Sag bliver afgjort ved Pengeböder; og lader os nu bestemme og forliges paa, at Thord skal slippe for Landsforviisning mod Pengeböder." Det kom nu endelig dertil, at Forlig blev bestemt og afsluttet imellem dem saaledes, at Thorstein og Thorkel skulde kjende i Sagen, og Thord skulde i Stedet for Landsforviisnings-Straffen betale saa store Böder, som Thorstein vilde bestemme; men de övrige Deeltagere i Drabet skulde underkaste sig baade Forviisnings-Straf og Pengeböder, eftersom Thorstein bestemte. De skulde kundgjöre deres Kjendelse för end de foere bort fra Tinget, og det skete ogsaa. Thorstein raadede saa at sige ene for Kjendelsen, da Thorkel havde skaffet sin Frænde Thord fri for Landsforviisning, men ikke sparede han Penge til Böderne; thi nok var der til. Det var Thorkels og Thorsteins Kjendelse, at Dalk skal ingen Böder tage for sig og sin Sön, men heller ikke betale nogen for hans Deelagtighed i Björns Drab. Kalf skal heller ikke faae nogen Böder for sin Sön, men skal være forviist fra Herredet der vester fra; han skulde tabe sin Gaard i Selaadal, og fare syd paa over Fjeldet til hans Födestavn. Thord skal betale til Asgrim tre Hundreder Sölv, som denne havde betinget sig og modtaget; andre tre Hundreder Sölv skal Thord give for at fritages for Lovens Straf, og endnu tre Hundreder Sölv for samme Befrielse for Kalf; men Thords Frænder, som faldt ved Lavaen, skulde ligge paa deres Gjerninger uden Bod, ligesaa de Fredlöse, og alle de Mænd, som havde ligget i Baghold for Björn. Nu vare tilbage tolv Mænd, som havde taget virksom Deel i Drabsangrebet; dem dömte Thorstein alle i Landflygtighed, og de skulde fare udenlands den samme Sommer, og der skulde gives en Mark for hver af dem i Overförselsbetaling; men dersom de ikke kunde komme ud af Landet efter Kjendelsen, da skulde

de være aldeles fredlöse og kunne dræbes, hvor de fandtes. Nu tage de bort fra Tinget. Thorkel tog de landsforviste Mænd til sig, lod deres Frænder skyde Penge sammen, og hjælper dem til Skibet og skaffer dem ud af Landet om Sommeren. Folk sagde almindelig, at neppe nogen Drabssag for een Mand havde faaet sligt Udfald, som for Björns Drab, thi hele det Forlig, som Thorstein havde bragt i Stand, maatte opfyldes. Thord og hans Tilhængere vare meget misfornöiede med dette Udfald, skjöndt de da ikke kunde gjöre noget derved. Björns Frænder paa Myrar fik ogsaa store Böder af Thord for at indgaae Forlig. Den gamle Arngeir tog til Thorstein Kuggissön med mange Penge, som han havde modtaget, men Thordis tog deraf den Kjöbesum, som hendes Mand havde givet for hende, og sin Medgift, og tog vester paa til Bardestrand ved Breidafjorden til sine Frænder. Men Asgrim tog öster paa til Rangarvellir med det Gods, som han havde faaet, og boede der siden. Thord Kolbeinssön foer hjem til Hitarnæs, til sin Gaard, og var ilde fornöiet med Sagens Udfald. Nu begynde Stridighederne at ophöre, og dermed sluttes denne Saga.

Tillæg.

(Fornmannasögur, 4. B., Side 109—111.)

Der var en Mand, som hed Björn, og blev kaldet Hitdölekappe. Han var Kong Olavs Hirdmand. Björn var en haardför Mand og tapper. Det tildrog sig engang, imedens Björn opholdt sig hos Kong Olav, at han gik i Bad med Kongen. Den Klædedragt var meget almindelig, at man havde

Silkebaand uden om Strömperne, og viklede dem op om Læggene. Björn gik op af Badet förend Kongen; deres Klæder laae sammen. Uden at lægge Mærke dertil tog Björn Kongens ene Silkerem og bandt den om sin Fod; og da Kongen kom op af Badet, mærkede han, at Björn havde skiftet Remmer med ham. Da Björn fik det at vide, tilböd han at bytte igjen, men Kongen sagde, at da skulde hver af dem beholde det, han havde faaet. Kong Olav gav Björn et godt Sværd, som han kaldte Mæring. Björn foer til Island, og der fortælles meget om hans og Björns Mellemhandlinger, indtil Björn blev fældet af Thord paa den saakaldte Hvitingsskrænt i Hitardal. Björn blev begravet paa Vellir; thi der var dengang en Kirke. Der hvilede Björn længe derefter, indtil der blev bygget en Kirke paa Husafell. Da blev Kirken paa Vellir nedrevet, og Kirkegaarden opgravet; Benene af alle de Mænd, som havde været begravne der, bleve da flyttede til Hitardal. Björn var blevet nedgravet med Klæderne paa. Og da hans Been bleve tagne op, var Kjödet aldeles raadnet og alle Klæderne, saa at ingen Spor fandtes deraf, den Silkerem ene undtagen, som Kong Olav havde eiet; denne var heel og ubeskadiget, som om den aldrig havde ligget i Jorden. I denne Begivenhed viste sig Kong Olavs store Hellighed, da den ene Ting var uraadnet paa Björns Been, som var bleven helliget af Kong Olavs Legeme. Denne Silkerem blev siden brugt til Baand udenom Messeklæder, og opbevares nu paa den Gaard, som hedder Gardar paa Akranæs.

DET NORDISKE LITERATUR-SAMFUND.

Det nordiske Literatur-Samfund har til Formaal at udbrede Kundskab til Nordens ældre Literatur, navnlig ved at udgive nordiske Oldskrifter paa en med Almenhedens Tarv overenstemmende Maade, og ved at udbrede disse i saa vid en Kreds som muligt. Samfundet vil derfor nærmest foranstalte Haandudgaver af de vigtigste islandske og andre oldnordiske Skrifter med en vel bearbejdet Text, og vil ved Siden heraf ogsaa søge at fremkalde lignende Udgaver af de senere Sprogmindesmærker, navnlig af Levningerne fra vor egen Middelalder. Men da Kundskaben til Nordens Oldsprog er saa lidet udbredt, vil Samfundet, i det mindste indtil Tilvejebringelsen af andre fornødne Hjælpemidler gjör det overflødigt, ledsage hine Textudgaver med Oversættelser eller saadanne Oplysninger, som ere nødvendige til fuldstændig at forstaae det udgivne. De af Samfundet besørgede Skrifter skulle indrettes saaledes, at Texterne og Oversættelserne eller Oplysningerne kunne samles i særskilte Bind. Samfundets Love ere:

§ 1. Samfundet har til Formaal, at fremme Kundskab til Nordens ældre Literatur, nærmest ved at udgive og udbrede nordiske Oldskrifter og de til disses Benyttelse fornødne Hjælpemidler.

§ 2. Aarlig afholdes i Kjøbenhavn et Møde, hvorpaa samtlige Medlemmer have Stemmeret.

§ 3. Til at bestyre Samfundets Anliggender vælges paa det aarlige Møde et Raad af 5 Medlemmer. Af disse afgaae efter det første Aar tre, næste Aar to, og saa fremdeles.

§ 4. Medlemmer optages af Samfundsraadet. Det halvaarlige Bidrag er 1 Rbd. Den der undlader at betale, betragtes som udtraadt af Samfundet. Ethvert Medlem erholder uden Betaling et Exemplar af de efter hans Indtrædelse udgivne Skrifter.

§ 5. Naar Samfundet tæller 500 Medlemmer, paaligger det Raadet, at bringe under Forhandling i Samfundet, hvorvidt nye og udførligere Love skulle vedtages. Indtil da skal Raadet paa det aarlige Møde afgive Beretning om det forløbne Aars Virksomhed og aflægge Regnskab.

Samfundet har udgivet:

I. Hrafnkel Freysgodes Saga, besorget af K. Gislason og oversat af N. L. Westergaard. Bogladepris 40 Sk.

II. Droplaugarsona saga, besorget og ledsaget med en Analyse og Ordsamling af K. Gislason. Bogladepris 1 Rbd. 8 Sk.

III. Hervarar saga ok Heiðreks konungs, besorget af N. M. Petersen og oversat af G. Thorarensen. Bogladepris 72 Sk.

Under Pressen er:

V. Vápnfirðinga saga, besørget og oversat af G. Thordarson.

Til Pressen forberedes:

Den jydske Lov, ved N. M. Petersen.

Thord Hrædes Saga, ved H. Friðriksson.

Gisle Surssöns Saga, ved K. Gislason.

Gretters Saga, ved G. Magnusson.

Tiltrædende Medlemmer kunne erholde alle i dette Aar udgivne Sagaer for 2 Rbd. Anmældelser om Indtrædelse i Samfundet modtages saavel hos Samfundsraadets Medlemmer: *K. Gislason* (st. Larsbjörnstræde 174), *A. F. Krieger* (Kronprindsessegade 401 C), *B. Pjetursson* (Pilestræde 120 A), *P. G. Thorsen* (Kronprindsessegade 408) og *N. L. Westergaard* (Frederiksborggade 141 B), som i den *Gyldendalske Boglade* (Klareboderne 8) og udenfor Hovedstaden hos dennes Commissionærer.

100362854 - 2
100362825 - 7
100362850 - 6

